

T.C.
BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
İÇ MİMARLIK ANABİLİMDALI
İÇ MİMARLIK BİLİM DALI

**İLKOKUL YAPILARINDA İÇ MEKAN TASARIMI VE
ÖĞRENCİ İLİŞKİSİ:
MAREŞAL FEVZİ ÇAKMAK PAKMAYA İLKOKULU
ÖRNEĞİ**

Yüksek Lisans Tezi

Tezi Hazırlayan:
Tuğba ÇOLAK

İstanbul, 2019

T.C.
BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
İÇ MİMARLIK ANABİLİMDALI
İÇ MİMARLIK BİLİM DALI

**İLKOKUL YAPILARINDA İÇ MEKAN TASARIMI VE
ÖĞRENCİ İLİŞKİSİ:
MAREŞAL FEVZİ ÇAKMAK PAKMAYA İLKOKULU
ÖRNEĞİ**

Yüksek Lisans Tezi

Tezi Hazırlayan:
Tuğba ÇOLAK

Öğrenci No:
140808012

Danışman:
Dr. Öğr. Üyesi Rengin Ege ÇORAKÇI

İstanbul, 2019

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “İlkokul Yapılarında İç Mekan Tasarımı Ve Öğrenci İlişkisi: Mareşal Fevzi Çakmak Pakmaya İlkokulu Örneği” başlıklı bu çalışmanın, bilimsel ahlak ve geleneklere uygun şekilde tarafımdan yazıldığını, yararlandığım eserlerin tamamının kaynaklarda gösterildiğini ve çalışmamın içinde kullanıldıkları her yerde bunlara atıf yapıldığını belirtir ve bunu onurumla doğrularım. 11.02.2019

Aday: Tuğba ÇOLAK

T.C.
BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS TEZ SAVUNMA SINAVI SONUÇ TUTANAĞI

**Beykent Üniversitesi
Fen Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne,**

Aşağıda tez adı belirtilen yüksek lisans öğrencisi 1408.08012 no'lu Tugba Gabet 11/02 2019 tarihinde yapılan tez savunma sınavı¹ sonucunda 50 dakika süreyle sunduğu ve savunduğu tezi hakkında² oybirliğiyle, kabul kararı verilmiştir.

Bilgilerinize saygılarımızla arz ederiz.

Anabilim Dalı : İç Mimarlık
Programı : İç Mimarlık (tezi)
Tez Başlığı³ : İlkokul Yapılarında İç Mekan Tasarımı ve Öğrenci ilişkisi: Mersin ferit Gabet Pabuya İlkokulu Örneği

Tez Sınav Jürisi

Öğretim Üyesi

İmza

Danışman	: <u>Dr. Öğr. üyesi Rengin Ege Gerçek</u>	<u>[İmza]</u>
Üye	: <u>Dr. Öğr. Üyesi Sami Toksoy</u>	<u>[İmza]</u>
Üye	: <u>Doc. Dr. Ser Tüksel</u>	<u>[İmza]</u>
Yedek	:	

¹ Jüri üyeleri, söz konusu tezin kendilerine teslim edildiği tarihten itibaren en geç bir ay içinde toplanarak öğrenciyi tez sınavına alır. Tez savunma sınav süresi en az 45, en çok 90 dakikadır. Jüri üyeleri, sınav öncesi yapılacak toplantıda, kendi aralarından danışman dışında bir üyeyi başkan seçer. Tez sınavı, tez çalışmasının sunulması ve bunu izleyen soru-cevap bölümünden oluşur. Tez sınavı, öğretim elemanları, lisansüstü öğrenciler ve alanın uzmanlarından oluşan dinleyicilerin katılımına açık ortamlarda gerçekleştirilir. Belirlenen günde yapılamayan jüri toplantısı, katılanların hazırladığı bir tutanakla enstitü yönetimine bildirilir. Bu durumda, jüri en geç on beş gün içinde toplanarak adayı tez savunma sınavına alır. (05 Ağustos 2017 tarihli 30145 sayılı Resmi Gazetede Yayınlanan Değişiklik-Madde 29-3)

² Tez sınavının tamamlanmasından sonra jüri, tez hakkında salt çoğunlukla “kabul”, “düzeltme” veya “ret” kararı verir. Jüri başkanı, jüri üyelerince imzalanmış karar tutanağını, tez sınavını izleyen üç gün içinde ilgili enstitü yönetimine teslim eder. Tezi hakkında düzeltme kararı verilen öğrenci en geç üç ay içinde gerekli düzeltmeleri yaparak ve birinci fıkradaki usule göre tezini aynı jüri önünde yeniden savunur. Süresi içerisinde “düzeltme” savunmasına girmeyen öğrencinin enstitü ile ilişkisi kesilir. (Beykent Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği-Madde 29-4)

³ İleride doğabilecek aksaklıkların engellenmesi için tezin başlığının yazılması gerekmektedir.

Adı ve Soyadı : Tuğba Çolak
Danışman : Dr. Öğr. Üyesi Rengin Ege Çorakçı
Türü ve Tarihi : Yüksek Lisans, 2019
Alanı : İç Mimarlık
Anahtar Kelimeler : İç Mekan, İlkokul, Renk, Ergonomi

ÖZ

İLKOKUL YAPILARINDA İÇ MEKAN TASARIMI VE ÖĞRENCİ İLİŞKİSİ: MAREŞAL FEVZİ ÇAKMAK PAKMAYA İLKOKULU ÖRNEĞİ

Bu çalışmada; İstanbul ili, şişli ilçesi sınırları dahilinde bir ilkokul örnek olarak seçilmiş, bu okulun mimari yapısı renk ve ergonomi kapsamında incelenmiş ve son aşamasında okulda öğrenim gören öğrencilerle anket çalışması yapılmıştır. Eğitim mekanları olan okulların fiziksel özelliklerinin öğrencilerin görsel ve zihinsel algılarını geliştirmekte ne kadar etkili olabileceğini gösteren bir tez çalışması amaçlanmıştır. Eğitim yapılarının asgari tasarım standartları iç mekan bağlamında incelenmiş, yurt dışından farklı örnekler sunulmuştur. Sonrasında 7 – 11 yaş arası çocuklarda mekan algısı ve özellikle renk ve ergonominin çocuklarda mekan algısına olan etkisi incelenmiştir. Bunların yanı sıra tez çalışması kapsamında Türkiye’de ilköğretim yapılarının son yıllardaki değişimleri ve seçilen ilkokulun tarihçesi hakkında bilgi toplanmıştır. Okulun 3 ve 4. Sınıflarında öğrenim gören öğrencileriyle yüz yüze görüşme tekniğe dayanarak anket çalışması yapılmıştır. Bu anket çalışmasında okulun iç mekan öğeleriyle ilgili öğrencilerin fikir ve talepleri ortaya konmuş ve elde edilen verilerle birlikte son bölümde anket sonuçlarının değerlendirmesi yapılmıştır.

Name and Surname : Tuğba Çolak
Supervisor : Dr. Lecturer Rengin Ege Çorakçı
Degree and Date : Master, 2019
Major : Interior Architecture
KeyWords : Interior Space, Primary School, Color, Ergonomics

ABSTRACT

INTERIOR DESIGN AND INTERIOR DESIGN STUDENT RELATIONSHIP: MAREŞAL FEVZİ ÇAKMAK PAKMAYA

In this study; A primary school was selected as an example of elementary school within the boundaries of the Şişli district of Istanbul. The architectural structure of this school was examined within the scope of color and ergonomics and a final survey was conducted with the students studying at the school. The aim of the thesis is to show how the physical properties of schools with educational venues can be effective in developing students' visual and mental perceptions. The minimum design standards of the educational structures were examined in the context of the interior and different examples were presented from abroad. Then, the perception of space and especially the effect of color and ergonomics on the perception of space in children between 7 and 11 years old were investigated. As well as changes in the last year of primary school building in Turkey within the scope of the thesis and it collected information about the history of the selected schools. A questionnaire study was conducted based on face-to-face interview technique with the students of the 3rd and 4th grades of the school. In this survey study, the ideas and demands of the students about the interior elements of the school were determined and the results of the survey were evaluated in the last section together with the data obtained.

İÇİNDEKİLER

Sayfa No.

ÖZ

ABSTRACT

TABLolar LİSTESİiii

ŞEKİLLER LİSTESİv

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

1.1.Çalışmanın Amacı Ve Önemi1

1.2.Yöntem Ve Kapsam2

İKİNCİ BÖLÜM

EĞİTİM YAPILARININ MEKANSAL TASARIM ÖZELLİKLERİ

2.1. Türkiye’de Eğitim Yapıları Ve Asgari Tasarım Standartları3

2.2. Farklı Ülkelerde Eğitim Yapılarının İç Mekan Tasarım Özellikleri10

2.2.1. Heinz Galinski Okulu10

2.2.2. Rosyth Okulu12

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

EĞİTİM YAPILARINDAKİ İÇ MEKAN TASARIMININ ÇOCUK ALGISI ÜZERİNE ETKİLERİ

3.1. 7-11 Yaş Arası Çocuklarda Mekan Algısı14

3.2. Renk ve Ergonominin Çocuklarda Mekan Algısına Etkileri17

3.2.1. Renk17

3.2.2. Ergonomi26

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

MAREŞAL FEVZİ ÇAKMAK PAKMAYA İLKOKULU İÇ MEKAN TASARIMI VE ÖĞRENCİLER ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

4.1. Okulun Tarihçesi30

4.2. Okulun Mimari Yapısı31

4.2.1 -2. Kat Planı31

4.2.1.1. Kantin31

4.2.1.2. Fen Laboratuvarı33

4.2.1.3. Satranç Sınıfı35

4.2.1.4. Özel Öğrenci Sınıfı36

4.2.1.5. Arşiv38

4.2.1.6. Depo38

4.2.1.7. Malzeme Odası	39
4.2.1.8. Ders Araç Gereç Odası	39
4.2.1.9. Kız Erkek WC	40
4.2.2. -1. Kat Planı	40
4.2.2.1. Koridor	41
4.2.2.2. Anasınıfı	43
4.2.2.3. -1. Kat Derslikleri	43
4.2.2.4. Elektrik Kontrol Odası	45
4.2.2.5. Kız Erkek Öğrenci WC	46
4.2.3. Giriş Kat Planı	47
4.2.3.1. Okul Ana Girişi	47
4.2.3.2. Giriş Kat Koridor	49
4.2.3.3. Müdür Odası	51
4.2.3.4. Sekreter Odası	51
4.2.3.5. Giriş Kat Derslikleri	52
4.2.3.6. Kız Erkek Öğrenci WC	55
4.2.4. 1. Kat Planı	57
4.2.4.1. Koridor	57
4.2.4.2. Öğretmenler Odası	60
4.2.4.3. Müdür Yardımcı Odası	61
4.2.4.4. 1. Kat Derslikleri	62
4.2.4.5. Çay Ocağı Odası	64
4.2.4.6. Kız Erkek Öğrenci WC	64
4.2.5. 2. Kat Planı	65
4.2.5.1. Koridor	65
4.2.5.2. Kütüphane	67
4.2.5.3. İngilizce Dersliği	69
4.2.5.4. 2. Kat Derslikleri	71
4.2.5.5. Rehberlik Servisi	73
4.2.5.6. Okul Aile Birliği Odası	75
4.2.5.7. Yardımcı Personel Odası	76
4.2.5.8. Kız Erkek Öğrenci WC	77
4.2.6. Çatı Katı	77
4.2.6.1. Çok Amaçlı Salon	78
4.2.6.2. Bekleme Odası	81
4.3. Mareşal Fevzi Çakmak Pakmaya İlkokulu İç Mekan Tasarımı ve Kullanıcı İlişkisi Anket Çalışması.....	83
4.4. Anket Sonuçlarının Değerlendirilmesi	86
SONUÇ	96
KAYNAKÇA	106
ÖZGEÇMİŞ	111

TABLÖLAR LİSTESİ

Sayfa No.

Tablo 1. Eğitim Yapıları Asgari Tasarım Standartlar Kılavuzu Mimari Detaylar 1....	6
Tablo 2. Eğitim Yapıları Asgari Tasarım Standartları Kılavuzu Mimari Detaylar 2...	7
Tablo 3. Eğitim Yapıları Asgari Tasarım Standartları Kılavuzu Mimari Detaylar 3...	8
Tablo 4. Eğitim Yapıları Asgari Tasarım Standartları Kılavuzu Mimari Detaylar 4...	9
Tablo 5. Renk Türlerinin Psikolojik Etkileri	20
Tablo 6. Anket Formu 1. Sayfa	84
Tablo 7. Anket Formu 2. Sayfa	85
Tablo 8. Anket çalışması 2. Soru Frekans ve Yüzde Sonuçları.....	86
Tablo 9. Anket çalışması 3. Soru Frekans ve Yüzde Sonuçları.....	87
Tablo 10. Anket çalışması 4. Soru Frekans ve Yüzde Sonuçları.....	87
Tablo 11. Anket çalışması 5. Soru Frekans ve Yüzde Sonuçları.....	88
Tablo 12. Anket çalışması 6. soru frekans ve yüzde sonuçları.....	88
Tablo 13. Anket çalışması 7.1. soru frekans ve yüzde sonuçları.....	89
Tablo 14. Anket çalışması 7.2. soru frekans ve yüzde sonuçları.....	89
Tablo 15. Anket çalışması 7.3. soru frekans ve yüzde sonuçları.....	89
Tablo 16. Anket çalışması 8. soru frekans ve yüzde sonuçları.....	90
Tablo 17. Anket çalışması 9. soru frekans ve yüzde sonuçları.....	90
Tablo 18. Anket çalışması 10. soru frekans ve yüzde sonuçları.....	91
Tablo 19. Anket çalışması 11. soru frekans ve yüzde sonuçları.....	92
Tablo 20. Anket çalışması 12.1. soru frekans ve yüzde sonuçları.....	92
Tablo 21. Anket çalışması 12.2. soru frekans ve yüzde sonuçları.....	93
Tablo 22. Anket çalışması 12.3. soru frekans ve yüzde sonuçları.....	93
Tablo 23. Anket çalışması 13.1. soru frekans ve yüzde sonuçları.....	94
Tablo 24. Anket çalışması 13.2. soru frekans ve yüzde sonuçları.....	95

Tablo 25. Eğitim Yapıları Asgari Tasarım Standartları Kılavuzuna Göre Mareşal Fevzi Çakmak Pakmaya İlkokulu Birimleri Mevcudiyet Durumu 1	93
Tablo 26. Eğitim Yapıları Asgari Tasarım Standartları Kılavuzuna Göre Mareşal Fevzi Çakmak Pakmaya İlkokulu Birimleri Mevcudiyet Durumu 2	94
Tablo 27. Mareşal Fevzi Çakmak Pakmaya İlkokulu Birimlerinin Asgari Tasarım Standartları Kılavuzuna Uygunluk Durumu 1	95
Tablo 28. Mareşal Fevzi Çakmak Pakmaya İlkokulu Birimlerinin Asgari Tasarım Standartları Kılavuzuna Uygunluk Durumu 2	95
Tablo 29. Mareşal Fevzi Çakmak Pakmaya İlkokulu Birimlerinin Asgari Tasarım Standartları Kılavuzuna Uygunluk Durumu 3	95

ŞEKİLLER LİSTESİ

Sayfa No.

Şekil 1. Heinz Galinski Okulu 1	10
Şekil 2. Heinz Galinski Okulu 2	11
Şekil 3. Heinz Galinski Okulu 3	11
Şekil 4. Rosyth Okulu 1	12
Şekil 5. Rosyth Okulu 2	13
Şekil 6. Ana Renkler	18
Şekil 7. Ara Renkler	18
Şekil 8. Sıcak ve Soğuk Renkler	19
Şekil 9. Duvarlarda Sıcak ve Soğuk Renk Kullanımı	23
Şekil 10. Tavanlarda Sıcak ve Soğuk Renk Kullanım	23
Şekil 11. Döşemede Koyu ve Açık Renk Kullanımı	24
Şekil 12.-2. Kat Planı	31
Şekil 13. -2.Kat Kantin Planı	31
Şekil 14. Kantin 1 (Çolak Arşivi, 2018)	32
Şekil 15. Kantin 2 (Çolak Arşivi, 2018)	32
Şekil 16. Fen Laboratuvarı Planı	33
Şekil 17. Fen Laboratuvarı 1 (Çolak Arşivi, 2018)	34
Şekil 18. Fen Laboratuvarı 2 (Çolak Arşivi, 2018)	34
Şekil 19. Fen Laboratuvarı 3 (Çolak Arşivi, 2018)	35
Şekil 20. Satranç Sınıf Planı	35
Şekil 21. Satranç Sınıfı 1 (Çolak Arşivi, 2018)	36
Şekil 22. Satranç Sınıfı 2 (Çolak Arşivi, 2018)	36
Şekil 23. Özel Öğrenci Sınıf Planı	36
Şekil 24. Özel Öğrenci Sınıfı 1 (Çolak Arşivi, 2018)	37
Şekil 25. Özel Öğrenci Sınıfı 2 (Çolak Arşivi, 2018)	37
Şekil 26. Arşiv Planı	38
Şekil 27. Depo Planı	38
Şekil 28. Malzeme Odası Planı	39

Şekil 29. Ders Araç Gereç Odası Planı	39
Şekil 30. Kız Erkek WC Planları	40
Şekil 31. -1. Kat Planı	40
Şekil 32. -1. Kat Koridor Planı	41
Şekil 33. -1. Kat Koridor 1 (Çolak Arşivi 2018)	41
Şekil 34. -1. Kat Koridor 2 (Çolak Arşivi 2018)	42
Şekil 35. -1. Kat Koridor 3 (Çolak Arşivi 2018)	42
Şekil 36. Anasınıfları Bölüm Planı	43
Şekil 37 -1. Kat Derslik Planları	43
Şekil 38. 1A Şubesi 1 (Çolak Arşivi, 2018)	44
Şekil 39. 1A Şubesi 2 (Çolak Arşivi, 2018)	44
Şekil 40. 1A Şubesi 3 (Çolak Arşivi, 2018)	45
Şekil 41. Elektrik Kontrol Odası Planı	46
Şekil 42. -1. Kat Kız Öğrenci WC Planı	46
Şekil 43. Giriş Kat Planı	47
Şekil 44. Okul Ana Giriş Planı	47
Şekil 45. Okul Ana Girişi 1 (Çolak Arşivi, 2018)	48
Şekil 46. Okul Ana Girişi 2 (Çolak Arşivi, 2018)	48
Şekil 47. Giriş Kat Koridor Planı	49
Şekil 48. Giriş Kat Koridor 1 (Çolak Arşivi, 2018)	49
Şekil 49. Giriş Kat Koridor 2 (Çolak Arşivi, 2018)	50
Şekil 50. Giriş Kat Koridor 3 (Çolak Arşivi, 2018)	50
Şekil 51. Müdür Odası Planı	51
Şekil 52. Sekreter Odası Planı	51
Şekil 53. Giriş Kat Derslik Planları	52
Şekil 54. 2B Şubesi Derslik Planı	52
Şekil 55. 2B Şubesi 1 (Çolak Arşivi, 2018)	53
Şekil 56. 2B Şubesi 2 (Çolak Arşivi, 2018)	53
Şekil 57. 2B Şubesi 3 (Çolak Arşivi, 2018)	54
Şekil 58. Giriş Kat Kız Erkek Öğrenci WC Planları	55
Şekil 59. Giriş Kat Kız Öğrenci WC (Çolak Arşivi, 2018)	55
Şekil 60. Giriş Kat Erkek Öğrenci WC (Çolak Arşivi, 2018)	56

Şekil 61. 1. Kat Planı	57
Şekil 62. 1.Kat Koridor Planı	57
Şekil 63. 1. Kat Koridor 1 (Çolak Arşivi, 2018)	58
Şekil 64. 1. Kat Koridor 2 (Çolak Arşivi, 2018)	58
Şekil 65. 1. Kat Koridor 3 (Çolak Arşivi, 2018)	59
Şekil 66. 1. Kat Koridor 4 (Çolak Arşivi, 2018)	59
Şekil 67. Öğretmenler Odası Planı	60
Şekil 68. Öğretmenler Odası 1 (Çolak Arşivi, 2018)	60
Şekil 69. Öğretmenler Odası 2 (Çolak Arşivi, 2018)	61
Şekil 70. Müdür Yardımcısı Oda Planı	61
Şekil 71. 1. Kat Derslik Planları	62
Şekil 72. 3C Şubesi Derslik Planı	62
Şekil 73. 3C Şubesi 1 (Çolak Arşivi, 2018)	63
Şekil 74. 3C Şubesi 2 (Çolak Arşivi, 2018)	63
Şekil 75. Çay Ocağı Oda Planı	64
Şekil 76. 1. Kat Kız Erkek Öğrenci WC Planları	64
Şekil 77. 2.Kat Planı	65
Şekil 78. 2.Kat Koridor Planı	65
Şekil 79. 2.Kat Koridor 1 (Çolak Arşivi, 2018)	66
Şekil 80. 2.Kat Koridor 2 (Çolak Arşivi, 2018)	66
Şekil 81. Kütüphane Planı	67
Şekil 82. Kütüphane 1 (Çolak Arşivi, 2018)	67
Şekil 83. Kütüphane 2 (Çolak Arşivi, 2018)	68
Şekil 84. Kütüphane 3 (Çolak Arşivi, 2018)	68
Şekil 85. İngilizce Derslik Planı	69
Şekil 86. İngilizce Derslik 1 (Çolak Arşivi, 2018)	69
Şekil 87. İngilizce Derslik 2 (Çolak Arşivi, 2018)	70
Şekil 88. İngilizce Derslik 3 (Çolak Arşivi, 2018)	70
Şekil 89. 2. Kat Derslik Planları	71
Şekil 90. 4D Şubesi Derslik Planı	71
Şekil 91. 4D Şubesi 1 (Çolak Arşivi, 2018)	72
Şekil 92. 4D Şubesi 2 (Çolak Arşivi, 2018)	73

Şekil 93. Rehberlik Servisi Planı	73
Şekil 94. Rehberlik Servisine Giriş Alanı 1 (Çolak Arşivi, 2018)	74
Şekil 95. Rehberlik Servisine Giriş Alanı 2 (Çolak Arşivi, 2018)	75
Şekil 96. Okul Aile Birliği Planı	75
Şekil 97. Okul Aile Birliği (Çolak Arşivi,, 2018)	76
Şekil 98. Yardımcı Personel Oda Planı	76
Şekil 99. 2. Kat Kız Erkek Öğrenci WC Planları	77
Şekil 100. Çatı Katı Planı	77
Şekil 101. Çok Amaçlı Salon Planı	78
Şekil 102. Çok Amaçlı Salon 1 (Çolak Arşivi, 2018)	78
Şekil 103. Çok Amaçlı Salon 2 (Çolak Arşivi, 2018)	79
Şekil 104. Kulis Planı	79
Şekil 105. Çatı Katı –Depo Planı	80
Şekil 106. Çatı Katı Depo 1 (Çolak Arşivi, 2018)	80
Şekil 107. Çatı Katı Depo 2 (Çolak Arşivi, 2018)	81
Şekil 108. Bekleme Alanı Planı	81
Şekil 109. Bekleme Alanı 1 (Çolak Arşivi, 2018)	82
Şekil 110. Bekleme Alanı 2 (Çolak Arşivi, 2018).....	82

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

1.1.Çalışmanın Amacı Ve Önemi

İlkokullar, 2013 yılında yayınlanan kanun ile 12 yıla çıkarılan zorunlu eğitimin 4 yıl sürecek olan ilk basamağını oluşturmaktadır. Her ülkede olduğu gibi Türkiye’de de çocuklar bir ülkenin geleceğine yön veren bireylerdir. İlkokul yapıları ise; bu bireylerin öğretimle birlikte yetiştirilmesini sağlayan en etkin birimlerdir.

Günümüz şartlarında her okul tipinde olduğu gibi ilkokul yapılarının eğitim ortamlarında da alışlagelmiş klasik dersliklerde eğitim verilmektedir. Yapılan araştırmalar sonucunda, eğitim ortamlarında özellikle ergonomik açıdan yapılacak olan değişim ve iyileştirmelerin hem eğitimciler hem de öğrenciler açısından etkili bir yarar sağlayacağı ortaya konmuştur. Sınıf içi yerleşim düzeninden araç gereçlere, renk seçimlerinden sınıf içi donatılara kadar birçok faktör, öğrencilerin eğitim kalitelerini artırmak üzerinde etken olmaktadır.

Fiziksel şartların eğitim kalitesini doğrudan etkilediği eğitim yapılarında, görsel ve zihinsel algıyı geliştirecek mekânsal kavramların ve sağlıkla ilgili tüm koşulların eksiksiz biçimde yerine getirilerek düzenlenmesi gerekmektedir. Bir başka deyişle, eğitim yapılarında her açıdan verimli bir eğitim ve öğretimin gerçekleşebilmesi için mimari tasarım ilkelerinin doğru değerlendirilmesi ve uygulanması gerekmektedir.

Bu çalışmanın amacı, mimari tasarım faktörlerinden renk ve ergonominin eğitim yapılarında etkili kullanılmasının eğitim sistemi üzerindeki olumlu etkilerini ortaya koymaktır.

1.2.Çalışmanın Yöntemi Ve Kapsamı

Hazırlanan tez çalışması, eğitim yapılarından ilkokulları kapsamaktadır. Bu doğrultuda öncelikle Türkiye’de eğitim yapılarının asgari tasarım standartları incelenmiş ve farklı ülkelerden örneklerle desteklenmiştir.

Sonraki bölümde eğitim yapılarının iç mekan tasarımında çocuk algısı incelenmiştir. Somut işlemler dönemi olan 7 – 11 yaş arası çocuklarda mekan algısı ve çocuklarda mekan algısını etkileyen faktörlerden renk ve ergonomi konuları araştırılmıştır. Son bölümde ise; tez çalışmasında örnek olarak seçilen Mareşal Fevzi Çakmak Pakmaya İlkokulu mimari yapısı ortaya konmuş ve okulda eğitim gören öğrencilerle bir anket çalışması yapılmış ve anket sonuçları değerlendirilmiştir.

Tez çalışması süresince farklı yöntemler kullanılmıştır. Eğitim yapıları ile ilgili literatür taraması yapılmış, konuyla ilgili bir çok tez, makale ve kitap incelenmiştir. Ayrıca tez kapsamında seçilmiş olan Mareşal Fevzi Çakmak Pakmaya İlkokulu kullanıcıları olan 3 ve 4. Sınıf öğrencileriyle anket çalışması yapılmış ve elde edilen veriler sonucunda önerilerde bulunulmuştur.

İKİNCİ BÖLÜM

EĞİTİM YAPILARININ MEKANSAL TASARIM ÖZELİKLERİ

Bu bölümde birinci başlık altında Türkiye’de ilköğretim okullarının tarihi ve eğitim yapılarının asgari tasarım standartları bölümler ve maddeler halinde incelenmiştir. Eğitimin öğrenciler açısından daha verimli hale getirilebilmesinde eğitim yapılarının sahip olması gereken unsurlar detaylı biçimde ele alınmıştır. İkinci başlıkta ise farklı ülkelerde eğitim yapılarının iç mekan tasarım özellikleri örneklerle incelenmiştir.

2.1. Türkiye’de Eğitim Yapıları Ve Asgari Tasarım Standartları

222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu’nun 1. Maddesine göre; Türkiye’de ilköğretim okulları, kadın erkek bütün Türklerin milli gayelere uygun olarak bedeni, zihni ve ahlaki gelişmelerine ve yetişmelerine hizmet eden mecburi temel eğitim ve öğretim kurumları olarak kabul edilmiştir.

30.03.2012 tarihli Resmi Gazetede yayınlanan “İlköğretim ve Eğitim Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile zorunlu eğitimde değişiklikler yapılmıştır. Bu değişikliğe göre zorunlu eğitim 12 yıla çıkarılmıştır. 2012-2013 yılından itibaren yürürlüğe giren bu kararla 12 yıllık zorunlu eğitim 3 kademeye ayrılmıştır. Bir başka ifadeyle 4+4+4’lük eğitim sistemine geçilmiştir. Birinci kademe 1, 2, 3 ve 4. sınıflardan oluşan ilkokul, ikinci kademe 5, 6, 7 ve 8. sınıflardan oluşan ortaokul, son olarak da 9, 10, 11, ve 12. sınıflardan oluşan lisedir. Uygulamada ilkokul ve ortaokullar ilköğretim okulu kapsamında yer almaktadır.¹

1968 – 1972 II. Beş Yıllık Kalkınma Planlarının ilköğretim okullarının genellikle aynı mimari özelliklere sahip tek tip proje olarak tasarlanmasındaki etkisi büyük olmuştur. Farklı sebeplerle birlikte ekonomik sebeplerle de eğitim yapılarının mimari planlamalarında standartlaşma görülmeye başlanmıştır. ,

¹ Bakanlar Kurulu, “İlköğretim ve Eğitim Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” Resmi Gazete 28261, 11.04.2012.

Kalkınma planının gereklilikleri ile beraber çocukların eğitim yapılarının birincil kullanıcıları olduğu ve bu sebeple günün büyük bir bölümünü okulda geçiren çocuklar için eğitim yapılarının fiziksel durumlarının büyük bir önem arz ettiği unutulmamalıdır.

Eğitim yapıları tasarlanırken, günün büyük bir bölümünü o mekanda geçiren çocuklar için gerekli tüm ortam ve koşullar sağlanmalıdır. Gerekli koşulların sağlandığı eğitim yapılarında çocuklar sosyalleşecek, keşfedecek, sorgulayacak ve deneyimleme imkanı bulacaklardır. Bu sayede eğitim olumlu yönde etkilenmiş ve uzun vadede de ülkenin gelişimine katkı sağlanmış olacaktır. Sayın Atabay, Vitra Çağdaş Mimarlık Dizisi 3'te yer alan bir yazısında eğitim yapılarındaki mekan unsuruna şu örnekle değinmiştir.” Fiziksel ortam ile ilgili her türlü değişken, eğitime olumlu ya da olumsuz etki edebilir. King ve Marans bu konuda yapılan çalışmaları incelemiş ve eğitim yapılarının gelişim üzerinde önemli etkilerinin bulunduğu dair araştırma bulguları tespit etmişlerdir. Yapılan çalışmalarda iyi bir sınıf düzeninin, öğrenciyi motive ederek öğrenilenleri belleğe kaydetme oranını artırdığı, sınıf başarısını yükselttiği, grup çalışmasına ve arkadaşlık ilişkilerine katkı sağladığı ortaya konmuştur.

Toplumların nitelikli insan gücüne olan ihtiyaçları 21. Yüzyılla birlikte giderek artmaya başlamıştır. Bu ihtiyacın temeli olarak da eğitim kurumlarının niteliklerinin artırılması gerekmektedir. Okul yapıları içerisinde eğitim kalitesini olumsuz yönde etkileyen birçok faktör bulunmaktadır. Hayata atılımın ilk adımlarından olan eğitim yapılarında, öğrencilerin hem birey olarak davranışlarını hem de öğrenmelerini olumlu yönde geliştirecek şartların en iyi şekilde yerine getirilmesi bir zorunluluktur.

Doç. Dr. Semra Ünal “Eğitim Örgütlerinde Toplam Kalite Yönetimi Öğeleri ve Uygulamalarda Karşılaşılan Engeller” adlı makalesinde Cevat Alkan'dan şu alıntıyı yapmıştır. Alıntıya göre; eğitim ortamı, öğretme-öğrenme etkinlikleri ile eğitsel iletişimin ve etkileşimin olduğu çevredir. Bir eğitim ortamı eğitim etkinliklerine dolaylı ya da dolaysız katkıda bulunan öğretmenlerden veliye, yöneticiden hizmetliye kadar olan insan gücü ile öğretme-öğrenme yardımcıları olan araç-gereç ve eğitim etkinliklerinin meydana geldiği bina, tesisler, derslikler,

atölyeler, laboratuvar vb öğeleri kapsayan kaynaklardan oluşur. Öğrenme öğrenci ve onu saran çevre ile karşılıklı etkileşim sonucu oluşacağından tüm bu öğeler belli eğitim hedefleri doğrultusunda ve bir sistem bütünlüğü içinde kullanıldığında öğretme-öğrenme süreçlerinde daha iyi sonuçlar alındığı bir gerçektir.²

Okul içerisinde bulunan tüm derslikler, laboratuvarlar, spor salonları, kütüphaneler öğrencilerin farklı davranışları öğrenmeleri açısından amacına göre tasarlanmış birimlerdir. Bir dersin amacına tam olarak ulaşabilmesi için her bir birimin kullanım amacına uygun olarak tasarlanması gerekmektedir. Bu noktada belirlenen standartlara uygun, yeterli araç gereç ve malzemeye sahip, aynı zamanda öğrenci kapasitesini karşılayabilecek gerekli alanlara ihtiyaç duyulmaktadır. Bu sebeple de okul binalarının eğitimin tüm amaçlarının gerçekleştirilmesini sağlayacak şekilde planlanması gerekmektedir.

2013 yılında özellikle eğitim kampüsleri dikkate alınarak hazırlanan Eğitim Yapıları Asgari Tasarım Standartları Kılavuzu basımı yapılarak, dijital ortamda yayınlanmıştır. Söz konusu kılavuz, Bakanlığımıza bağlı okul ve kurumların binalarının ve uygulanacak programların özelliklerine göre ilgili Genel Müdürlükler ve Daire Başkanlıkları önerileri dikkate alınarak 2015 yılında revize edilmiştir.³

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanan Eğitim Yapıları Asgari Tasarım Standartları Kılavuzu, eğitim yapılarında mimari çözümlerin eğitimdeki değişim ve gelişimlere paralel olarak ilerlemesini ve geliştirilmesini hedeflemektedir. Böylece geçmişten gelen sorunların bundan sonrasında devam etmesinin de önüne geçilmiş olacaktır.

Asgari Tasarım Standartlarına göre eğitim yapılarında bulunması zorunlu unsurlar, aşağıda tablolar halinde yer almaktadır.

² Semra Ünal, *Eğitim Örgütlerinde Toplam Kalite Yönetimi Öğeleri ve Uygulamalarda Karşılaşılan Engeller*, file:///C:/Users/user/Downloads/5000050899-5000068763-1-PB.pdf, Erişim Tarihi: 19.03.2018.

³ T.C. Milli Eğitim Bakanlığı İnşaat ve Emlak Dairesi Başkanlığı, *2015 Eğitim Yapıları Asgari Tasarım Standartları Kılavuzu*, 2015, http://iedb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2015_08/17032245_2015asgaritasarmkılavuzu.pdf, Erişim Tarihi: 08.12.2017.

	DERSLİK TANIMI	DERSLİK KONUMU	ÖĞRNECİ SAYISI	ÖĞRENCİ BAŞINA DÜŞEN MİN BRÜT ALAN	BULUNMASI ZORUNLU DONATILAR
ANASINIFI DERSLİĞİ	Anasınıfı faaliyet ve oyun odaları; resim, müzik gibi yollarla oyun ve fiziki aktivitelerin yapıldığı mekanlardır.	Zemin katta	20-25	2,40 m ²	Dersliklerin içindeki farklı bölümler, farklı döşeme malzemeleri, mobilya, vb. ile ayrıştırılmalıdır.
DERSLİK	Öğrencilerin, öğretmen gözetiminde, farklı yollarla ve türlü eğitim araç ve gereçlerden yararlanarak ders yaptıkları mekanlardır.	Yapı içinde kolay algılanabilir yerlerde	30	Depo alanı hariç 1,60 m ²	İkişer kişilik sıra düzeninde, askılı, dolaplı, öğretmen masası, sandalye ve dolaplı, sunum panolu ve teknik alt yapı olmalıdır.
MÜZİK DERSLİĞİ	Öğrencilerin, sanatsal becerilerinin geliştirilmesine yönelik eğitsel faaliyetlerin yapıldığı ortamlardır.	Diğer dersliklere uzak bir alanda	-	Depo alanı hariç 1,85 m ²	Okul korosu ve bandosunun çalışabileceği şekilde, ses yalıtımlı planlanmalıdır.
GÖRSEL SANATLAR DERSLİĞİ	Öğrencilerin sanatsal becerilerinin geliştirilmesine yönelik faaliyetlerin yapıldığı ortamlardır	Dersliklere yakın alanda	-	Depo alanı hariç 1,85 m ²	Resim sehpalı, araç gereç dolaplı, lavabolu tezgahlı düzenlenmelidir
LABORATUAR	Eğitim programlarında yer alan derslerle ilgili iş, işlem, deney, gözlem, inceleme, araştırma, geliştirme ve benzeri uygulamaların yapılması amacıyla gerekli donanımına sahip ortamlardır.	Tercihen zemin katta	-	Hazırlık alanı hariç 1,85 m ²	6'şar kişilik gruplar halinde çalışma imkanı, elektrik, su, gaz, internet bağlantılı, aside dayanıklı eviyeli tezgah, araç-gereç dolapları ve doğal havalandırma bacası bulunacaktır.

Tablo 1: Eğitim Yapıları Asgari Tasarım Standartları Kılavuzu Mimari Detaylar 1

	KONUM	DÖŞEMELER	DUVARLAR
GİRİŞ HOLLERİ	Öğrencilerin kolayca dağılabildikleri Giriş ve çıkışlarda yığılma olmadan çıkabilecekleri ölçüde Ana sirkülasyon hatlarıyla direkt bağlantılı	Fayans, seramik gibi kaymaz, sırlı malzemeden, hijyenik, darbeye dayanıklı olmalı Darbe emici şilteler kullanılmalıdır.	Kolay temizlenebilen su bazlı boya kullanılmalı. Doğal taş olarak granit, bazalt, andezit ve mermer kullanılmalıdır.
KORİDORLAR	Eğitim yapısının yatay sirkülasyonunu sağlayan mekanlardır. Oturma grupları ve donatılarla desteklenmiş bir yaşam alanı Acil durumlarda kaçış alanı olarak da tasarlanmalıdır.	Fayans, seramik gibi kaymaz, sırlı malzemeden, hijyenik, darbeye dayanıklı olmalı Darbe emici şilteler kullanılmalıdır.	Kolay temizlenebilen su bazlı boyalar kullanılmalı. Duvar alt kotlarında darbe ve sürtünmeye dayanıklı epoxy boya tercih edilmelidir.
KAPALI TENEFFÜS ALANI	Eğitim yapısının uygun yerlerinde ve yeterli büyüklükte olmalı Oturma grupları ve donatılarla desteklenmiş olmalı Ana sirkülasyon merdivenleri bu alanlara açılmalıdır.	Fayans, seramik gibi kaymaz, sırlı malzemeden, hijyenik, darbeye dayanıklı olmalı Darbe emici şilteler kullanılmalıdır.	Kolay temizlenebilen su bazlı boyalar kullanılmalı. Duvar alt kotlarında darbe ve sürtünmeye dayanıklı epoxy boya tercih edilmelidir.
MERDİVENLER	Kolay algılanabilir konumda Asansör veya rampa yanında Merdiven yerleri belirlenirken, eğitim yapısına ilerde yapılabilecek potansiyel eklemeler de dikkate alınmalıdır.	Mermer, granit, fayans, seramik gibi sırlı malzemeyle kaplanmalı. Hijyenik, sürtünme ve darbeye dayanıklı, az bakım gerektiren ve kaymaz malzemeden olmalı. Rıht yüksekliği en fazla 17cm, basamak genişliği en az 29cm olmalıdır.	Kolay temizlenebilen su bazlı boyalar kullanılmalı. Duvar alt kotlarında darbe ve sürtünmeye dayanıklı epoxy boya tercih edilmelidir.

Tablo 2: Eğitim Yapıları Asgari Tasarım Standartları Kılavuzu Mimari Detaylar 2

	DERSLİKLER	LABORATUVAR	TUVALET
KAPILAR	Niş içerisinde ise; en az 90 derecelik açılış sağlayan menteşe, niş içerisinde değilse; 180 derecelik açılış sağlayan menteşe kullanılmalı. Kanat genişliği en az 1m Yetişkinlerin görüş açısını sağlayacak kotta cam boşluğu olmalı. Kırılmayan temperli cam ya da telli cam, darbelere karşı tekmelik ve stoper kullanılmalı.	Diğer dersliklerden farklı olarak dışarıya özel açılan acil çıkışlar düşünülmelidir.	Giriş kapılarının kanat genişliği 90, kabin kanatlarının kanat genişliği 80cm'den az olmamalıdır. Tutamak ve tekmeliklerinde metal levhalarla darbe, aşınma ve neme karşı koruma yapılmalıdır.
PENCERELER	Taban alanına oranı en az %25 olmalı. Zemin döşemesinden min 90cm yukarıdan başlamalı. Açılan tüm kanatlarda kanat açıklığı 85cm geçmemeli ve çift eksenli kullanım olanağı bulunmalıdır.	Diğer dersliklerden farklı olarak geniş açıklıklı pencerelerde hem küçük hem büyük parçalı açılımları bulunmalıdır.	Vasistas pencereleri tercih edilmeli, pencereler üst kotta planlanmalı ve kanat genişliği 75cm'den büyük olmamalıdır.
DÖŞEMELER	Hijyenik, sürtünme ve darbeye dayanıklı, az bakım gerektiren ve kaygan olmayan özellikte olmalı. Malzemelerin yangın direnci A sınıfı olmalı. Son kaplama malzemesi şapı ile betonarme döşeme arasında darbe emici şilteler kullanılmalıdır.	Diğer dersliklerden farklı olarak döşeme kaplamasının fiziksel ve kimyasal etkilere dayanıklı ve kaymaz özellikte olmalıdır.	Fayans seramik gibi kaymaz sırlı malzemelerle kaplanarak, su geçişini engelleyici tedbirler alınmalıdır.
DUVARLAR	Tüm iç duvarlarda ses yalıtımı dikkate alınmalı. Kolay temizlenebilen, su bazlı boyalar tercih edilmeli. Duvar alt kotlarında darbeye ve sürtünmeye dayanıklı epoxy boya ya da yağlı boya kullanılmalıdır.	Diğer dersliklerle aynı özelliktedir.	Fayans seramik gibi sırlı malzemelerle kaplanmalıdır.
TAVANLAR	Rahatlıkla temizlenebilen ve çok fazla bakım onarım gerektirmeyen yapı malzemeleri ile kaplanmalı ve boyanmalı. Asma tavan kullanılması durumunda alçıpan asma tavanlar tercih edilmelidir.	Diğer dersliklerden farklı olarak tavan kaplamaları yanmaz özellikte olmalıdır.	Asma tavan kullanılması durumunda taş yünü ya da alüminyum asma tavan tercih edilmelidir.

Tablo 3: Eğitim Yapıları Asgari Tasarım Standartları Kılavuzu Mimari Detaylar 3

	ALAN TANIMI	ALAN KONUMU	KİŞİ BAŞINA DÜŞEN MİN BRÜT ALAN	BULUNMASI ZORUNLU DONATILAR
KÜTÜPHANE	Öğrencilerin okul saatleri ve sonrasında tek ya da grup halinde çalışabildikleri ve tartışabildikleri, dijital ortamda araştırma yapabildikleri alanlardır.	Zemin katta, kolay ulaşılabilir sessiz bir konumda	1.50 m ²	Bilgisayar düzenekli, internet bağlantılı, ses yalıtımlı
ÇOK AMAÇLI SALON	Temsil, konser, toplantı, eğitsel faaliyetler için kullanılabilen alanlardır	Zemin katta, giriş holü ile bağlantılı, dersliklerden uzak konumda	1.20 m ²	Sahne, seyyar oturma donatıları, hareketli hafif bölücü elemanlar, soyunma odaları
KONFERANS SALONU	Sahne sanatlarının sergilendiği, aynı zamanda konferans ve brifing sunumuna olanak sağlayan, tören, temsil ve eğitim amaçlı kullanılabilen platformlu oturma düzenine sahip mekanlar.	Bağımsız destek alanı olarak tasarlanmalıdır	0.80 m ²	Sahne, kulis, platform düzeninde koltuklu
BEDEN EĞİTİMİ SALONU	Öğrencilerin eğitsel faaliyetlerinin yanında bedensel becerilerini geliştirdikleri, jimnastik, savunma ve dans sporları gibi bedensel eğitim faaliyetlerine uygun mekanlardır.	Bodrum katta, ana merdivene ve wc hacimlerine yakın bir konumda	-	Dolaplı, soyunma sıralı, duş wc'li soyunma odalı

Tablo 4: Eğitim Yapıları Asgari Tasarım Standartları Kılavuzu Mimari Detaylar 4

2.2 Farklı Ülkelerde Eğitim Yapılarının İç Mekan Tasarım Özellikleri

Bu bölümde; Almanya Berlin’den Heinz Galinski ve Singapur’dan Rosyth Okulu farklı ülkelerden eğitim yapılarına örnek olarak seçilmiş ve incelenmiştir.

2.2.1. Heinz Galinski Okulu

Tasarım: Zvi Hecker

Yapım Yılı: 1993 – 1995

Yer: Berlin, Almanya

Şekil 1. Heinz Galinski Okulu

Kaynak: Ciravoğlu A., Ana ve İlköğretim Okulları: Çocuk Mekanlarını Tasarlamak, Mimarist 2004/1.

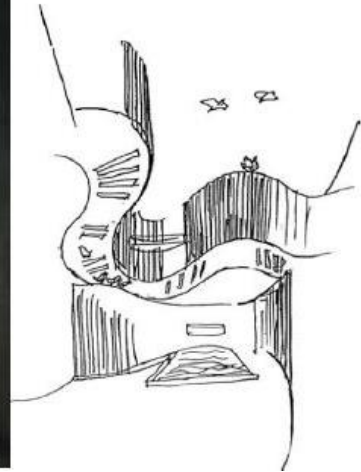
Heinz – galinski Okuluna ev sahipliği yapan bina İsrailli mimar Zvi Hecker tarafından tasarlanmıştır. Yapımına 1993 yılında başlanan okul, adını 1912’de doğam ve 1991 yılında yaşamını yitirmiş olan Berlin’deki Yahudilerin merkez konseyinin başkanı olan Heinz Galinski’den almıştır.

Şekil 2. Heinz Galinski Okulu

Kaynak: Ciravoğlu A., Ana ve İlköğretim Okulları: Çocuk Mekanlarını Tasarlamak, Mimarist 2004/1.

Okul sıra dışı şekli ve birbirine kenetlenmiş bölümleri ile ayçiçeğini anımsatır. Ayçiçeğinden yola çıkılarak oluşturulan tasarımda taçyaprakları çocuklar için bir köy oluşturmak üzere açılmaktadır.

Şekil 3. Heinz Galinski Okulu

Kaynak: Ciravoğlu A., Ana ve İlköğretim Okulları: Çocuk Mekanlarını Tasarlamak, Mimarist 2004/1.

Ayşen Ciravoğlu “Yaşamın İlk Adımlarının Tanıkları” adlı makalesinde Heinz Galinski Okulu’nu ele almıştır. Buna göre; kıvrılan bir yılanın ayçiçeği teması ile kesiştiği yapıda taçyaprakları dersliklere dönüşüyor; kıvrılan yılan onları hem gizliyor hem de birleştiriyor. Ayçiçeği teması, yapıda soyut bir geometri olarak kullanılan bir metafor değildir. Bu daha çok yapının ışığı içine çekmesi ve onu içeride göstermesiyle ilgilidir. Tıpkı ayçiçeğinin güneşi yakalaması, onunla birlikte dönmesi gibi paralel duvarların olmadığı yapıda okul, ışığı soğuruyor. Duvarların arasındaki boşlukların kanyonlar, merdivenlerin dağlar olarak nitelendirildiği yapıda çocuklar için sonsuz saklanma yerleri bulunuyor. Toplam yapı alanının 16.404 m², inşaat alanının 8000 m² olduğu yapıda ana elemanlar beton, katlanmış alüminyum ve çatı pencereleri olarak sıralanabilir. Yapının içinde bitirilmemiş bir halde bırakılan bir duvarın üzerindeki hesaplamalar ve tarihleri mimar, yapıda çalışan insanların izleri olarak tanımlıyor ve “çocuklar bunun kolay bir iş olmadığını bilmeliler” diyor.

2.2.2. Rosyth Okulu

Tasarım: Wong Hooe Wai, Phan Pit Li, Pwd Danışmanlık

Yapıl Yılı: 2000

Yer: Singapur

Şekil 4. Rosyth Okulu

Kaynak: Ciravoğlu A., Ana ve İlköğretim Okulları: Çocuk Mekanlarını Tasarlamak, Mimarist 2004/1.

52 sınıfta 3000 öğrenciye eğitim veren Rosyht Okulu, arsa sıkıntısı nedeniyle okulların genellikle çok katlı olarak çözümlendiği Singapur’da, standart bir okula göre %20 daha büyük olarak inşa edilmiş mega bir eğitim binasıdır.

Şekil 5. Rosyth Okulu

Kaynak: Ciravoğlu A., Ana ve İlköğretim Okulları: Çocuk Mekanlarını Tasarlamak, Mimarist 2004/1.

Ayşen Ciravoğlu'nun "Yaşamın İlk Adımlarının Tanıkları" adlı makalesinde ele aldığı okullardan bir diğeri ise; Rosyth Okulu'dur. Buna göre; Singapur'un tipik dört katlı ilkokul binalarına bir alternatif sunarak ek mekan gereksinimlerini orta yükseklikte bir yapıda toplamıştır. Ölçek, okulun sirkülasyonunda ve mekansal organizasyonunda olduğu kadar çocukların onu bir "yer" olarak adlandırmasında da önemli yer tutuyor. Bu nedenle bir orta boşluk, "anayol" etrafında tasarlanan yapıda parlak renklerinde kullanımıyla yönlendirme gerçekleştirilmiştir. Yapının farklı işlevlerini birleştirerek ana omurgasını oluşturan "anayol", öğrenciler için bir toplanma yeri olduğu gibi öğrenci çalışmalarının da sergilenebileceği bir mekandır. Kendiliğindenliğe ve keşfe olanak verecek şekilde tasarlanan yapı, avluya bakan balkonlar, çerçevelenmiş görüntüler, peyzajlandırılmış teraslar ve gökyüzü bahçeleriyle gerçek sokaklara benziyordur. Proje formel ve enformel mekanların, açık ve kapalı alanların dengesini kurarak pek çok okul etkinliğine de olanak tanıyor. Ayrıca tasarım, okulun tiyatro, kütüphane ve enformasyon teknolojisi merkezinin okul sonrası kullanımına da olanak verecek biçimde tasarlanmıştır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

EĞİTİM YAPILARINDAKİ İÇ MEKAN TASARIMININ ÇOCUK ALGISI ÜZERİNE ETKİLERİ

Bu bölümde birinci başlıkta somut işlemler dönemi olarak adlandırılan 7-11 yaş arası çocuklarda mekan algısı ele alınmıştır. İkinci başlık altında ise, renk ve ergonomi unsurlarının eğitim yapılarında çocuklar üzerindeki mekan algısı incelenmiştir.

3.1. 7-11 Yaş Arası Çocuklarda Mekan Algısı

Canlıların hareket edebileceği ve eylemde bulunabileceği, çevresel elemanların bir araya gelmesi veya üç boyutlu kütsel değişiklikler yaratılarak oluşturulan varlık kavramı, mekan olarak tanımlanır.⁴ Mekan, insanın insanla, insanın nesneyle, nesnenin nesneyle olan aralıklarının, uzaklıklarının, etrafı saran uzamın üç boyutlu bir anlatımıdır.⁵

Barınma gereksinimine bağlı olarak insanlar ilk çağlardan günümüze değin, bir takım yerlere sığınmak, mekan oluşturmak ve bu mekanı kendi yararlarına uygun bir biçimde kullanmak durumunda kalmışlardır. Mekan insanın, insan ilişkilerinin ve bu ilişkilerin gerektirdiği donatıların içinde yer aldığı, sınırları kapsadığı örgütlemenin yapı ve kurallarına göre belirlenen bir boşundur. İnsan öncelikle, yapma çevreden gelen görsel uyarılar yardımıyla, kendini saran çevrenin uzay içindeki konumunu, sınırlarını ve diğer özelliklerini algılamaya yönelik gözlem ve değerlendirmeler yapar. Bu gözlem ve değerlendirmeler sonucunda, değişik fiziksel öğeler yardımıyla uzayın diğer kısımlarından ayrılarak sınırları belirlenmiş bir uzay parçası olan “mekan” algılanır. Çok yönlü ve karmaşık olgusuyla mekan algılaması özünde biyolojik bir işlemdir.⁶

⁴ Semra Aydın, *Mekansal Değerlendirmede Algısal Yargılara Dayalı Bir Model*, Yayınlanmış Doktora Tezi, İ.T.Ü. Mimarlık Fakültesi, 1986.

⁵ Şengül Öymen Gür, *Mekan Örgütlenmesi*, Birsan Yayınevi, basım yeri, 1996.

⁶ Semra Aydın, *Mimarlıkta Görsel Analiz*, 1, Baskı, İ.T.Ü. Matbaası, 1992.

İnsanlar çevreleri ile daima bir etkileşim halindedirler. Duyu organları tarafından çevreden gelen uyarıların algılanması, insanın mekanı algılama sürecini başlatır. Çocukluk döneminde çocuklar henüz fiziksel ve zihinsel gelişimlerini tamamlamadıklarından dolayı çevresel etkenler daha da önem taşımaktadır. Çocuklar duyularını yoğun olarak kullanırlar ve çevrelerindeki algıladıklarıyla kavramaya, anlamlandırmaya çalışırlar. Tüm bu süreçte araştıran, düşünen ve kavradıklarını ifade eden çocukların, şartlara göre farklılaşan gereksinimlerini karşılayabilecek, görsel algı gelişimlerine uygun mekan tasarımları yapılması gerekmektedir.

Çocuk ve mekan ilişkisinde, çocukların en çok kullandığı mekanlar dört grup altında incelenebilir. Bunlar, konut mekanı, ardından konut yakın çevresi yani sokak, kentsel oyun alanları ve çocuğun resmi yaşamla ilk tanıştığı yer olan okul binalarıdır.⁷

Türkiye’de ki eğitim sistemine göre, çocuklar haftanın beş gününü ve bu günlerin de en aktif saatleri olan gündüz saatlerini okullarda geçirmektedir. Dolayısıyla okul mekanları çocukların neredeyse evden daha çok aktif zaman geçirdikleri mekanlardır. İnsanlar, özellikle de zihinsel ve fiziksel gelişimini tamamladığı süreç olan çocukluk döneminde çevresi ile sürekli etkileşim içerisinde. Bu nedenle okul mekanlarındaki tasarım faktörleri, gelişme çağındaki çocuk kullanıcılar üzerinde psikolojik ve fizyolojik olmak üzere kalıcı etkiler bırakabilmektedir.

Özellikle okul öncesi eğitim almamış çocuklar için okul, anneden en uzun süreyle ayrılma nedenidir. Yeni okula başlayan çocuklar bu nedenle ya anneleri ile okula gitmek isterler ya da okula gitmeyi reddederler (Sarp, 1995: 148). Okul ortamı, okul öncesi eğitim mekanlarından sonra çocukların ilk olarak etkileşime geçtikleri mekanlardır. Doğduğu andan itibaren doğal çevresi ve kendini güvende hissettiği yer olan evinden ayrılması, çocukların birey olarak ilk kez yalnız kaldıkları okul ortamına uyum sağlayabilmelerini güçleştirmektedir.

⁷ Yasemin Çakırer Özservet, 16-17 Nisan 2015, *Kentli Çocukların Hayali Sokakları: Beyoğlu Söğütözü Örnektepe Bölgesi*, 1. Günümüz Kentinde Sorunlar, Uluslararası Kent Araştırmaları Kongresi, Anadolu Üniversitesi, 2015, sf:1147-1159.

Piaget'in yaptığı çalışmaların sonucunda çocuklarda dört temel zihin gelişim döneminin varlığı kabul edilmiştir. Bunlar; 0-2 yaş aralığı olan duygusal-devinimsel dönem, 2-6 yaş aralığı olan işlem öncesi dönem, 6-12 yaş aralığı olan somut işlemler dönemi ve 12+yaş olan formel işlemler dönemidir. Duygusal-devinimsel ve işlem öncesi dönem olan ilk iki dönem çocuklarda duyguların, algıların ve sezginin egemen olduğu bir dönemdir. Somut işlemler dönemi ve formel işlemler dönemi ise, çocukların düşünebilme yeteneğini gösterdiği dönemlerdir.

Somut işlemler dönemi, çocuğun bilişsel gelişiminin dönüm noktasıdır. İşlem öncesi dönemde başlamış olan zihinsel organizasyon biçimleri gelişimini sürdürür. Çocuk bu dönemde mantıklı düşünme yeteneğine sahiptir, düşüncesinde zamanı ve mekanı, içinde bulunduğu farklı bir şekilde tasvir edebilir.⁸ Ancak çocuğun düşünceleri ve zihninde tasarladıkları hala kişisel, somut tecrübeleri ile sınırlıdır, soyut fikirlere daha açık değildir.⁹ Canlının mutlu bir yaşam sürebilmesi için, içinde bulunduğu mekanı bütün boyutlarıyla algılaması gerekmektedir.¹⁰

Feryal Koç 1999 yılında hazırlamış olduğu “Çocuk ve Mekan” isimli tez çalışmasında, yetmiş öğrenci üzerinde bir alan çalışması yapmış ve şu sonuçları elde etmiştir.

- Cinsiyet çocuğun mekan algısında çok önemli bir etkidir.
- Araştırma kapsamındaki yaş aralığında kızların bilişsel haritaları erkeklere göre daha az gelişmiştir.
- Ailelerin eğitim düzeyleri çocukların mekan algısında önemli bir parametredir. Eğitim düzeyi yüksek olan ailelerin çocuklarının bilişsel haritaları diğerlerine göre daha zengindir.

⁸ Banu Yazgan İnanç, Merak Kılıç Atıcı, Mehmet Bilgin, *Gelişim Psikolojisi 1*, Pegem Akademi Yayıncılık, Ankara, 2007.

⁹ Özge Öztürk, *Ev Kavramı ve Çocuklarda Konut Çevresinin Algılanması*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, 2009.

¹⁰ Birsen Doruk, *Mimari Tasarıma Giriş Programı Üzerine Bir Araştırma*, Doçentlik Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, 1973.

3.2. Renk ve Ergonominin Çocuklarda Mekan Algısına Etkileri

Çocuklarda mekan algısını etkileyen faktörler ergonomi ve renk başlıkları altında ayrı ayrı ele alınmıştır.

3.2.1. Renk

Mekânsal algı, çevresel uyarı ve mekan deneyimlerinin bir arada yorumlandığı bir bilgi edinme sürecidir. Uyarı-duyum-algı-bilişim süreci bütününde ifade edilebilir. Çevreden gelen uyarıcı etkiler algılama ile önce fark edilir, sonra bilgi haline gelerek uzun dönem hafızaya alınır. Mekan duyular aracılığıyla algılanırken en önemli rolü görme organı üstlenir. Dolayısıyla mekan algısında öne çıkan ilk fiziksel uyarılar görsel uyarılar olmaktadır. Bu bağlamda fiziksel ortamı oluşturan öğelerden biri olarak renk, çevre hakkında bilgi edinmeyi, öğrenmeyi destekleyen önemli bir olgudur.¹¹

Rengin insan psikolojisini önemli bir boyutta etkilediği ve farklı tür ve tonlarının kullanıcı üzerinde sevinç, üzüntü, enerji gibi farklı psikolojik etkiler yarattığı bilinmektedir. Renk psikolojisi aynı biçimde iç mekanların algısında da farklılık yaratabilmekte, kullanıcı özelliklerine uygun ve doğru biçimde seçilmesi gerekmektedir. Renklerin taşıdığı psikolojik etkilerin dışında, renk seçimlerini etkileyen değişkenler; kişilik özellikleri, yaş ve cinsiyet, alışkanlık ve tecrübeler, moda ve stil olarak dört grupta incelenmekte, bilinçsiz olarak yapılan renk seçimlerinin de bu gruplarla ilişkili olduğu görülmektedir.¹²

Günümüze kadar yapılmış olan birçok bilimsel çalışmada rengin duygularda, öğrenmekte ve üretkenlikte etkin bir rolü olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yapılan çalışmalar renklerin beyin gelişimine, öğrenmeye ve verimliliğin artmasına katkıda bulunduğunu ortaya koymuştur.

Bir mekanın amacına uygun ve estetik görünmesine en çok katkı sağlayan öğelerden biri renktir. Renkler, mekan ve kullanıcıları arasında etkileşim sağlayarak mekanın algılanma biçimine katkıda bulunur. Bir mekanın tasarım sürecinde

¹¹ Ebru Güller, *Zihinsel Engelli Çocuğun Eğitiminde Rehabilitasyon Mekanlarındaki Rengin Etkisi*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, 2014, sf:42-43.

¹² Özsavaş, a.g.e., sf:25-26

aydınlatma, donatılar ve malzeme kadar renk ögesi de, hem kişisel izlenimler hem de mekanın kimlik kazanması bakımından önemle ele alınmalıdır.

Renklerin hayatımızda önemli bir rol üstlendiği ve farklı duyguları ifade ettikleri yadsınamaz bir gerçektir. Renkler günışığının, sabahtan akşama kadar olan değişimlerinde gözümüz vasıtasıyla algılanmaktadır. Doğru kullanıldığında, renk, bir mekanın karakterini ve kullanıcıya uyandırması istenen duyguları ifade edebilir. Öne sürülen birçok kurama karşın, renk konusunda da diğer tüm mekansal elemanlarda olduğu gibi, uygulandığında güzel ve estetik bir oluşumu garantileyen kesin kurallar veya ilkeler yoktur. Ancak mimaride renk, tasarımcının vermek istediği mesaj için kullanılabileceği güçlü bir ifade aracıdır.¹³ Bu bakımdan tasarımcıların, amaca yönelik iç mekan tasarımlarında rengin psikolojik etkilerini ön planda tutarak çalışma yapmaları gerekmektedir.

Şekil 6. Ana Renkler

Kaynak: <https://yeltendersmateryal.weebly.com/goumlrsel-sanatlar/ana-renkler-ara-renkler>

Kırmızı, sarı ve mavi renk çemberinde ana renklerdir. (Şekil 6) Ana renkler başka renklere parçalanamazlar. Bu renklerin ortak noktaları yoktur ve bu nedenle birbirlerinden farklıdırlar. Renk çemberindeki diğer renklerin tamamı bu üç rengin, kırmızı, sarı ve mavinin karışımından elde edilir.

Şekil 7. Ara Renkler

Kaynak: <https://yeltendersmateryal.weebly.com/goumlrsel-sanatlar/ana-renkler-ara-renkler>

¹³ Nurdan Meltem Aytem, *Mimari Mekanda Renk, Form ve Doku Değişkenlerinin Algılanması*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, 2005, sf:42.

Turuncu yeşil ve mor ara renklerdir. (Şekil 7.) Turuncu renk; kırmızı ve sarının karışımından, yeşil renk; mavi ve sarının karışımından, mor renk ise; mavi ve kırmızının karışımından meydana gelmektedir. Ara renkler iki ana rengin arasındadır. Bir ana renk ve bir ara rengin karışımından oluşan renklere de üçüncül renkler denir. Örneğin; kırmızı ile yeşilin, mavi ile turuncunun ya da sarı ile mor rengin karışımından oluşmaktadır.

Renkler, ana renkler, ara renkler ve üçüncül renkler dışında sıcak ve soğuk renkler olarak da gruplandırılır. (Şekil 8.) Kırmızı, sarı, turuncu gibi renkler güneşi ve ateşi çağrıştırdıklarından, sıcak renkler olarak isimlendirilirler. Yeşil, mavi, mor gibi renkler de soğukluk hissini çağrıştırdıklarından dolayı soğuk renkler olarak isimlendirilirler. Sıcak ve soğuk renklerin iç mekan tasarımlarında kullanılmalarının bireyler üzerinde bıraktığı etkiler ilerleyen bölümlerde örnekler üzerinden incelenmiştir.

Şekil 8. Sıcak ve Soğuk Renkler

Kaynak: <http://renketkisi.com/soguk-sicak-renkler.html>

Tablo 5. Renk Türlerinin Psikolojik Etkileri

RENK TÜRÜ	RENK TÜRÜNÜN ETKİLERİ
KIRMIZI	Tutkunun rengi olan kırmızı, dikkat artırıcı, ilgi çekici, hareketlilik sağlayıcı, beyni çalıştırıcı, heyecan verici, sağlık, canlılık, aşk, zafer hissi, enerji, cömertlik, fedakarlık, ihsan, acıma, cesaret, güç, hayat dolu, ısıtıcı etkiler taşır. Abartılması halinde sertlik ve şiddet, tehlike, rahatsız edicilik, zulüm, günah ifade edebilir.
UÇUK PEMBE	Nezaket, yumuşaklık, tatlılık, çekingenlik, mahcubiyet, muhafazakarlık duygusu telkin eden bir renktir.
TURUNCU	Neşe verici, ısıtıcı, birlik olmaya yönlendirici, çok kullanıldığı durumlarda huzursuz edici, zenginlik, ılık ve verimliliği temsil eden bir renktir. Önsezinin, duru sevincin, dengeli gücün sembolü turuncu, iyimserlik yayar.
SARI	En ışıklı, hareketli, parlak ve neşeli renk olan sarı, zenginlik, bolluk, şeref ve sadakati hatırlatır. Sarı entelektüel olma, yöneticilik, hırs, iddia ve özgürlüktür. Canlı sarı, kişiyi aktif yapar, solgun sarıysa, dinlendirir ve gevşetir. Renk terapistlerine göre bu renk, tüm renkler arasında genel kas sinirlerinin gücünü arttıran tek renktir. Ağırkanlıları canlandıracak ve sinirleri uyacaktır. Sarı, anlamayı keskinleştirir ve akıl işlevlerini artırır. Ayrıca, sarının açık tonları, alanları genişleterek büyütür. Zihin uyarıcı etkisi olan ve iletişim kurmayı kolaylaştıran bu rengin aşırıya kaçılması halinde vandalizm, kıskançlık, hastalık, mantıksızlık, şüphe ve güvensizlik, sorumsuzluk, uçukluk getirir.
KAHVERENGİ	Toprak ana ve ağaçların rengi olan kahverengi, yeşil gibi yaşamın yeşermesini değil, olgunluğu temsil eden yatıştırıcı bir renktir. Ayağı yere basan, kararlı, ketum bir davranışa yönelticidir ve ciddiyet simgeleri.
TABA	Kahverenginin içerisinde sarı da içeren hali olduğunu düşünecek olursak, kahverenginin olgunluk ve ciddiyetinin içerisinde biraz daha neşe katılarak yumuşatılmış hali olduğunu söyleyebiliriz. Gerçekçi, yönlendirici, ısrar ettirici, kararlılık, evcillik ve aile çekirdeğinin ideal güvenliğini temsil eder.
YEŞİL	Genel olarak yeşil ağaçların yapraklarının, çimenlerin rengi olduğundan serinletici ve sakinleştirici bir etkiye sahiptir. Sessizlik, verimlilik, hayat, büyüme, doğa, bilgelik ve inancı çağırır. Her renkte olduğu gibi yeşilin de farklı tür ve tonları farklı duygular uyandırabilir. Yeşil kendine saygı, adalet ve güveni temsil edebilirken, abartılması megaloman, otoriter ama küstah, alaycı bir ifade yayabilir.
MAVİ	Mavi, hoşnutluk, iyi niyet, merhamet, açık sözlülük, dürüstlük, esneklik, yumuşak başlılık, anlaşma, uzlaşma, işbirliği ve huzuru çağırır. Heyecan giderici ve sakinleştirici etkisi vardır. Gevşemenin sevildiği ortamlarda mavi yansımalar bulunmalıdır. Mavi ılık, uyku getirici ağrı giderici ve kasılmayı önleyicidir. Mavi, ister çok koyu, ister açık olsun, içinde özgürlük ve uyum taşıyan bir renktir. Koyu mavi olan lacivert renk, ciddi olmaya ve kapsamlı düşünmeye sevk eden bir renktir. Özellikle çok solgun mavilerin bolca kullanıldığı yerlerde pasiflik ve tembellik hissi getireceği unutulmamalıdır.
MOR	Mor, asalet, mistizm, utanç, hüznün, aşk ve aklın birleşimi, itibarın rengidir. Ortaçağ Avrupa'sında aristokratların rengiydi ve saray itibarını temsil eden bir renk oldu. Mor, büyük alanlarda görüldüğü takdirde korkutucu ve huzursuzluk veren bir renk olabilir. Erguvan, haklılık, ihtişam, egemenlik ve asillik duygusu doğuran kişiler arasında ciddiyet ve mesafe duygusu telkin eder. Menekşe moru, dini otorite, kaos, ölüm, kendini adama, ilahi aşkı temsil eden bir renktir. Leylak rengiyse melankolik duygular telkin eder.
BEYAZ	Beyaz, bütün renkleri içinde barındırdığından birliğin ve saflığın sembolü olmuştur. Bir açıklık ve şeffaflık idealini yansıtır.
SİYAH	Beyazın zıttı olan siyah, iyi-kötü, gündüz-gece, yin-yang, yaşam-ölüm gibi varolan doğal ikilemlerin 'diğer' rengidir. Siyah her birimizin doğasında bulunan derin uyumsuzluğun sembolüdür. Bu renk, yas, pişmanlık, suçluluğu sembolize edebileceği gibi, derin dinlendirici sessizlik ve sonsuzluk ya da yapısal kuvveti sembolize eder.

Kaynak: Chislaine D. Martel, Ben Enerjiyim, 1995, sf.85

Bir şeklin algılanabilmesi için diğer şekillerden ya da zeminden farklı nitelik ve nicelikte renk ve parlaklık özellikleri göstermesi gerekir.¹⁴ Mekan bileşenlerinin kişisel duyuları uyarmasına bağlı olarak negatif algı-pozitif algı arasında mekan algılamayla ilgili yargılar değişebilir. Negatif algı bir mekan için görsel duyum eşiği minimumda olduğunda, mekansal uyartılardan gelen sinyaller zayıfladığında ortaya çıkmaktadır. Bir mekandaki donatılarda renk kullanılmamışsa akromatik renk düzeni oluşturulmuşsa, örneğin tek bir rengin yalnızca değer bileşeni değişmişse mekan monoton, sıkıcı, durağan ve benzeri şekilde algılanır.¹⁵

İç mekanı oluşturan başlıca öğelerden tavan, duvar ve döşemelerde tamamen aynı renk ve tonlar kullanılırsa mekanda biçim ve derinlik kaybı olduğu görülmekte ve algılama zorlaşmaktadır. Sınırları daha iyi betimlemek ve fiziksel psikolojik yönüyle birlikte doğru kararı verebilmek için sadece duvar, zemin ve tavanda değil mobilyalardan, aksesuarlara ve mekanda kullanılan tüm tekstil ürünlerine kadar detaylı bir renk çalışması yapılması gerekmektedir. Renklerin mekana olan etkisi ile birlikte renklerin birbirleri ile etkileşimi de farklı algılar yaratmaktadır. Örneğin; tamamlayıcı olan mavi ve turuncu birlikte kullanıldığında turuncu daha kuvvetli bir etki göstermektedir, sıcak renkler soğuk renklerden uzakta olsa bile yakın olarak algılanmaktadır.¹⁶

Banu Manav, “Renk Anlam Mekan İlişkisi” adlı makalesinde, seçilen malzemelerin renk özelliklerinin o malzemenin kapladığı yüzey alanı ile birlikte düşünülmesi gerektiğini yazmaktadır. Bir başka ifade ile; tavan, duvar ve döşemelerde kullanılan malzemeler diğer donatılara oranla daha geniş yüzey alanına sahip olduklarından, seçilen malzemelerin renk özellikleri, değer ve doymuşluk öğeleri ile dikkate alınarak seçilmelidir.

Renk ve mekan ilişkisinde ışık da önemli bir faktördür. Kaufmann, *Notes on Interior Design* adlı kitabında, ışığın insanların duygu durumlarını, ruh hallerini ve

¹⁴Rudolf Arnheim, *Art and Visual Perception*, United States of America, 1974, sf:332.

¹⁵ Banu Manav, *Hacimde Bir Tasarım Parametresi Olarak Renk*, Sanat ve Tasarım Dergisi, 1. 8., sf96, <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/sanatvetasarim/article/viewFile/5000136973/5000125922>, 24.02.2018

¹⁶ Nilay Özsaş, *Renk: Bir Değerlendirme Ölçütü Olarak İç Mekan Tasarımındaki Önemi ve Bir Ders İçeriği Önerisi*, Sanatta Yeterlilik Tezi, Anadolu Üniversitesi, 2015, sf:31.

verimliliklerini etkileyebileceğini belirtmiştir. Işık, renklerin doğru algılanmasında ve bir mekanın konforunun sağlanmasında oldukça önemlidir. Ayrıca ışığın kaynağı, geliş yönü ve miktarı, renklerin mekandaki algısını değiştirebilmektedir. Bu nedenle, kullanılan renklerin mekanda istenilen amaca daha iyi hizmet edebilmeleri için gün ışığının ve yapay aydınlatmaların doğru planlanması gerekmektedir.

Renklerin geniş yüzey alanlarında kullanımlarının oluşturduğu etkiyi gösterebilmek için, 3ds max programı ile sanal ortamda sahneler hazırlanmış ve renderlar alınmıştır. Işık kaynağı ve ışık şiddeti değişimleri, renklerin algılanmasında farklılıklar yaratabilmektedir. Bu nedenle duvarlar, tavanlar ve döşemelerde farklı renkler kullanılırken, sahnenin tüm ışık değerleri aynı tutulmuştur.

Sıcak renkler bedensel işlevleri bir yere kadar yükseltirken soğuk renkler bedensel işlevleri hafifçe bastırır. Ayrıca değişik teorisyenler zihnin, sıcak renkleri göze gerçekte olduğundan daha yakınmış gibi yorumlarken, soğuk renkleri gözden daha uzaktaymış gibi yorumladığına dair optik bir görüngüden söz ederler. Aynı durum koyu gölgeler ve açık taramalar için de doğrudur, daha koyu gölgeler daha yakın daha açık taramalar ise olduğundan biraz daha uzak olarak duyumsanır. Böylece bir odanın boyasını seçerken, eğer oda küçükse odayı daha büyük gösterecek renkler yeşil ya da mavi taramalı renkler olacaktır. Eğer oda son derece genişse ve daha küçük görünmesi isteniyorsa renk seçimi tayfin sıcak renkleri içeren bölümünden olmalıdır. Griye çalar beyaz rengi seçerek bile, karıştırılacak boya maddesi algılanabilir sonuçlara neden olur, hafif sıcak boya maddesi odayı daha sıkışık yaparken soğuk bir boya maddesi odayı daha geniş yapacaktır. Dolayısıyla, fiziksel mekanı etkilemeden mekanın psikolojik algılanışını değiştirmek olanaklıdır.¹⁷

Şekil 9.'da aynı mekanın duvarları sıcak ve soğuk renklere boyandığında algıda oluşturduğu farklılıklar görülmektedir. Duvarlarında sıcak rengin kullanıldığı mekan, soğuk rengin kullanıldığı mekana oranla daha dar ve küçük algılanmaktadır.

¹⁷Leland M. Roth, *Mimarlığın Öyküsü* (3. Basım), Kabcı Yayınevi, İstanbul, 2006, sf:114-115.

Şekil 9. Duvarlarda Sıcak ve Soğuk Renk Kullanımı

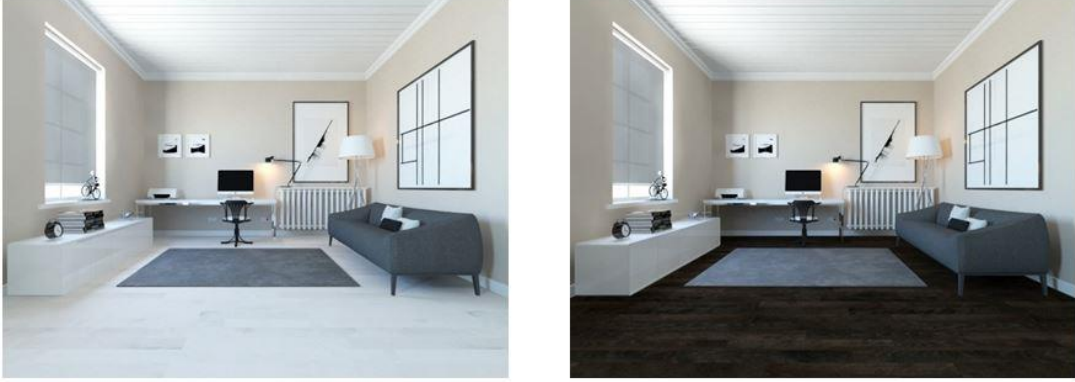
Bu durum tavanlar için de benzer bir algı ortaya koymaktadır. Tavanlar mekanı örtme görevini üstlenirler. Tavan yüksekliği alçak olan mekanlarda sıcak ve koyu renkler kullanılırsa, mekanın olduğundan daha alçak algılanmasına sebep olacaktır. Tam tersi durumda, yani soğuk ve açık renkler tercih edildiğinde ise; tavaların kullanıcılar üzerindeki etkisi hafifleyecektir. Şekil 10.'da tavanda sıcak ve soğuk renkler kullanıldığında oluşan algı görülmektedir. Her iki görseldeki mekan da aynı olmasına rağmen, soğuk renklerin kullanıldığı mekan daha yüksek algılanmaktadır.

Şekil 10. Tavanlarda Sıcak ve Soğuk Renk Kullanım

Döşemeler mekanda ilk algılanan yüzeylerdir ve kullanıcıda sağlamlık hissi uyandırması beklenir. “Bir Alman kuramcıya göre döşeme; üzerinde yürüdüğümüz toprak gibi bir yerçekimi etkisi yaratmalıdır. Bu yüzden kil ya da kayalık zeminin gri

ya da kahverengi tonlarına sahip olmalıdır.¹⁸ Şekil 11.'de aynı mekanda farklı döşemeler kullanılmıştır. Açık renk döşemeler mekanı daha geniş göstermektedir fakat sağlamlık hissi uyandırması bakımından koyu renkli döşemeler tercih edilmektedir.

Şekil 11. Döşemede Koyu ve Açık Renk Kullanımı

Filli Boya markası, Uzman Psikolog Ayben Ertem ile “Okullarda Renk Etkisi” isimli bir çalışma hazırlamıştır ve bu çalışmayı Milli Eğitim Bakanlığı işbirliği ile yayına almıştır. Çalışmada, renklerin çevreden bilgi almada güçlü bir görsel araç olduğu ifade edilirken çocukların büyük bir çoğunluğunun renkleri en çok 4-4.5 yaşlarında kavradıklarını ve 5 yaş civarında da renklerden şekilleri tanımayı öğrendiklerinden söz edilmektedir. Çocuklarda 7-8 yaş civarına kadar renkler ana unsur oluşturmaktadır.

Çocuklar 5 6 yaşlarında okuma ve yazmayı tam olarak öğrenemediklerinden, iletişim kurabilmek ve kendilerini ifade edebilmek için çoğunlukla görsel malzemelerden yararlanırlar. Bu bakımdan renkler, çocukların duygu ve düşüncülerini ifade edebilmekte kullandıkları önemli bir araçtır. Ayrıca renkler, 6 7 yaş civarındaki çocuklarda dışarıdan bilgi alabilmelerine de katkı sağlamaktadır.

Mekanın ne kadar süreyle ve ne için kullanıldığı iç mekan tasarımlarında önemli bir etkidir. İç mekan tasarımlarında mekanın işlevi ve kullanılma biçimi ancak ışık, malzeme ve renk gibi öğelerle birlikte planlandığında doğru algılanabilmektedir. Ayrıca renk kullanımı, mekanların kullanım amacıyla da uyum

¹⁸ Aytem, a. g.e., sf:43.

içinde olmalıdır. Renkler, iç mekanlarda o alanın büyüklüğünü, küçüklüğünü, soğuk veya sıcak algılanmasını, duygu durumlarını, hisleri ve davranış biçimlerini etkileyen bir öğedir. Kullanılma biçimine göre de pozitif ya da negatif etki yaratabilmektedir.

Eğitim mekanlarında renk kullanımı, eğitime sağlayacağı katkı bakımından önemli bir çalışma alanıdır. Renklerin, çocukların beyin gelişimi üzerinde etkin rolü olduğu bilinmektedir. Bu bakımdan, okullarda kullanılan renklerin çocukların dikkat ve öğrenmelerine katkı sağlayacak biçimde planlanması gerekmektedir.

Okullarda Renk Etkisi adlı çalışmada Frank Mahnke'nin 1987 basımı, *Color And Light In Man-Made Environments* adlı kitabından yapılan alıntıda eğitim alanlarında rengin önemini şöyle açıklanmıştır. “Rengin yararına renk, yapıcı küçük bir iş başarır, tıpkı kasvetli ortamların hiç yapıcı bir şey başarmadığı gibi... “ Eğitimdeki önderler, liderler okulun fiziki tesisinin, eğitim ve çalışma ortamına psiko-fizyolojik katkısının hayati önem taşıdığını anlamalıdır. Uygun renkler, göz sağlığını koruma, yaratıcı ve üretken bir alan sağlama, fiziksel ve ruhsal sağlığı koruma için önemlidir. Sinirlilik, huzursuzluk, ilgi kaybı ve davranış problemlerinin çoğu hatalı koşullardan, ortamlardan, planlanmamış ışık ve renklerden kaynaklanıyor.

Yine aynı çalışmada bu kez Harry Wohlfarth'ın 1983 yılında yapmış olduğu bir çalışmadan bahsedilmiştir. 4 ilkokul üzerinde yapılan çalışmada, okullarda renk ve ışığın doğru kullanılmasının akademik performansı olumlu yönde etkilediği görülmüştür. Benzer çalışmalarda, gün ışığı fazla olan sınıflarda az olan sınıflara göre matematik ve okuma becerilerinde ilerlemeler olduğu fark edilmiştir.

Elif Helvacıoğlu, “Color Contribution to Children's Wayfinding in School Environments” isimli yayınlanmamış yüksek lisans tezinde, 7-8 yaş grubundaki 100 ilkokul öğrencisi üzerinde bir çalışma yapmış ve renklerin okul ortamlarında çocukların yön bulmalarına sağladığı katkıyı araştırmıştır. Çalışmaya, okul binasına aşina olmayan ve renk görme yeterliliğine sahip olan öğrenciler katılmıştır. Araştırmanın sonucunda renklerin, çocukların okul ortamında yön bulmalarında önemli bir etkisi olduğu bulunmuştur.

İlkokul çağındaki çocuklar hayal dünyalarını geliştirecek öğrenme alanlarına ihtiyaç duyarlar. Okul ortamında çocukların zamanlarının çoğu sınıfta geçmektedir. Bu nedenle okul içi tasarımlarında özellikle sınıflar en çok dikkat edilmesi gereken yerlerdir. Sınıflarda kullanılan renkler, çocukların dikkatlerini toparlayabildiği süreleri olabildiğince uzatmalıdır. Sınıf ortamları bilgi alımını en üst düzeyde tutacak biçimde tasarlanırken aynı zamanda derse katılımı da artıracak biçimde düzenlenmelidir. Bunun yollarından birisi; çocukların renk konusunda fazlaca uyarana maruz kalmamalarını sağlamaktır. Kırmızı, sarı, turuncu gibi renkler uyarıcı etkisi fazla olmasından dolayı sınıf ortamında az kullanılmalıdır.

Yapılan araştırmalar çocukların çoğunlukla gördükleri duvarların açık tonlarda renkler olması gerektiği sonucunu ortaya koymaktadır. Sınıf ortamında daha az göz temasında bulundukları duvarlarda ise diğerine oranla daha koyu bir tonda renk seçildiğinde, bu durum çocuklar için hem bir uyarıcı niteliğinde olacaktır hem de mekanı monoton olmaktan kurtaracaktır. Okul ortamında seçilen tüm renkler gözü rahatlatıcı olmalıdır.

Sınıfta kullanılan duvar renkleri ile tüm donatı renkleri arasında bir denge sağlanması gerekmektedir. Duvarlarda sakinlik ve mutluluk verici yeşil, mavi tonları tercih edilmelidir. Psikolog Tom Zentall'in yaptığı bir araştırmaya göre; açık mavi renk kullanılan bir oda ile beyaz – kahve renk kullanılan odalar arasında uygulanan zeka testinde başarı oranları; kahverengi odada %14 azalırken mavi odada %12 oranında artmıştır.

3.2.2. Ergonomi

Ergonomi; insan-makine özelliklerini ve bu özelliklerin birbiri ile uyumunu inceleyen bilim dalı veya disiplini olarak tanımlanır. Bu deyim kelime anlamı olarak; ergo-iş nomos-bilim anlamına gelen eski yunanca bir terimdir. Nitekim Türk Dil Kurumu'nca bu terim "iş bilimi" sözcüğü ile Türkçeleştirilmiştir.¹⁹

Ergonomi anonim bir kaynağa göre; insanların anatomik özelliklerini, fizyolojik kapasite ve toleranslarını göz önüne tutarak, endüstriyel iş ortamındaki

¹⁹ Alaettin Sabancı, *Ergonomi*, Baki Kitabevi, Adana, 1999.

tüm faktörlerin etkisi ile oluşabilecek, organik ve psiko-sosyal stresler karşısında, sistem verimliliği ve insan makine-çevre uyumunun temel yasalarını ortaya koymaya çalışan, çok disiplinli bir araştırma ve geliştirme alanıdır. Ergonomi insanın olduğu her yerde ve insanlar tarafından kullanılan her şeyin tasarımında uygulama alanına sahiptir. Bu doğrultuda, ergonomi biliminden sadece endüstri sektöründe değil tüm alanlarda yararlanılmaktadır.

Eğer işletmelerde ergonomi üreticilerin çalışma koşullarını iyileştirme yoluyla ürünün kalitesini yükseltmeyi amaçlıyorsa, eğitim sürecine katılanların çalışma koşullarını iyileştirmek yoluyla bireylerin daha dengeli gelişmesine ve eğitimin niteliksel yönde gelişmesine katkıda bulunmak mümkündür.²⁰ Çünkü iş yaşamında dikkate alınması gereken fiziksel çevre etkenlerini eğitim ortamı için de düşünmek olasıdır.²¹

Eğitim ortamlarında ergonomi, öğretmenlerin ve öğrencilerin çalışma ve öğrenme ortamlarından en üst düzeyde verim alınmasını sağlayacak ve eğitimin kalitesini de artıracaktır.

Eğitim ortamı, eğitim etkinliklerinin olduğu alan, personel, araç-gereç, tesis ve organizasyon gibi öğelerin eğitsel iletişim ve etkileşim için bir araya geldikleri çevredir. Öğrencinin başarısı açısından bunların uygun şekilde düzenlenmesi gerekir. Öğrencilerin başarısına doğrudan etki eden fiziki ortamı; öğrenci sayısı, sıraların yerleştirme düzeni, öğrencilerin oturma biçimi, ışığın giriş yönü, aydınlatma durumu, ısıtma durumu, sıcaklık-soğukluk durumu, gürültü durumu, ortamın temizliği, araç-gereç durumu, sınıfın boyası ve görünümü gibi faktörler etkilemektedir. Bu faktörlerin öğrenme-öğretme sürecinde etkin rol oynadığı inkar edilemez.²² Bundan dolayı yukarıda ifade edilen durumların en uygun hale getirilmesi, eğitimin niteliğini artırmak bakımından oldukça önemlidir.

²⁰ Alkan C., *Eğitim Ergonomisi*, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, Ankara, 1982, sf:200

²¹ Alkan C., *Eğitim Ortamları*, Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları, Ankara, 1979, sf:5.

²² Ayşe Korkmaz, "Sınıf Organizasyonu", Küçükahmet L., *Sınıf Yönetimi*, Nobel Yayıncılık, Ankara, 2003, sf:97-112.

Derslikler, öğrencilerin bir öğretmen gözetiminde eğitim aldıkları, davranış değişikliklerini kazandıkları, ders yaptıkları bir alan olması bakımından eğitim yapılarının en özel mekanlarından birisidir. Derslik mekanında öğrenme eyleminin en üst düzeyde gerçekleşebilmesi için mekanın asıl kullanıcısı olan belli yaş aralığındaki çocukların bütün yönleri ile fiziksel özellikleri dikkate alınarak hazırlanması gerekmektedir.

Derslik içerisinde öğrenciler otururlar, hareket ederler ve yazı tahtası, dolap, askılıklar gibi tüm donatıları kullanırlar. Öğrenciler, ders ve teneffüslerdeki tüm sınıf içi faaliyetlerde masa ve sıraların ölçülerinden, sıra ve masalar arasındaki boşluklardan, yazı tahtasının ölçüsünden, renginden ve sıralara olan mesafesinden, aydınlatmanın niteliğinden, sıcaklık düzeyinden, havalandırmadan, sınıf içi ses dengesinden, duvar, zemin ve tüm donatı renklerinden, kullanılan tüm araç gereçlerin niteliğinden ve tüm donatı malzemelerinin yüzey ve dokularından olumlu ya da olumsuz yönde etkilenmektedir. Bu durum öğrenci ve öğretmenin verimliliğini değiştirmektedir. Bu noktada ergonomi bilimi, eğitim yapılarının bütününde olduğu gibi özellikle derslik ortamındaki tüm faktörlerin en üst düzeyde fayda getirecek şekilde planlanmasını sağlayacaktır.

Filiz Sumeli, 2015 yılında hazırlamış olduğu yüksek lisans tezinde Dodge ve arkadaşlarından bir alıntı yapmıştır. Alıntıya göre; eğitim ortamları, sınıftaki alanın nasıl kullanıldığı, nasıl organize edildiği, günlük rutinlerin nasıl gerçekleştiği, sosyal ve duygusal ortamlardır. Fiziksel ortamların çocuklar üzerinde bireysel ve grup olarak hareket etmeleri açısından etkileri çoktur. Fiziksel ortamlar oluşturmak ve devamlılığı sağlamak için sınıfın boyutu, duvarların rengi, zeminin dokusu, ışık oranı, pencere sayısı önemlidir. Güvenli, çekici olan iyi tasarlanmış fiziksel ortamlar çocukların aktivitelere katılımını, hedeflerine ulaşmalarını sağlar

Mekanda çocuklar tarafından kullanılacak olan donatıların çocuk ölçeğine uygun olması gerekmektedir. Örneğin altı yaşındaki bir çocuğun boyu 1.130mm; göz seviyesi ayakta 1.051mm, yerde oturduğu zaman 475 mm'dir. Dolayısıyla çocukların görüş açısı yetişkinlerden farklıdır. Altı yaşındaki bir çocuğun görüş açısı 12 derece iken, bir yetişkinin görüş açısı 54 derecedir. Çocukların görme alanı yetişkinlere göre daha dardır. Bu nedenle pencere gibi, mobilya gibi çocukların algılarında ve

kullanımında etkili olan öğeler tasarlanırken çocuğun boyutları göz önünde bulundurulmalıdır.²³ Çocuklara uygun boyutlarda seçilen donatılar çocukların yeteneklerini erkenden keşfetmelerine, çevrelerini kolay kullanmalarına ve böylece özgüvenlerini pekiştirmelerine olanak verir. Çok büyük ve/veya yüksek mekanlar çocukta korku ve endişe doğurabilmektedir.²⁴

Fiziksel çevre oluşturulurken, ortamda kullanılacak mobilyaların hareket edebilir özellikte olması, ergonomik olması değişen ihtiyaçlara cevap verebilmek adına önemlidir. Bu şekilde düzenlenen fiziksel ortamlar, çocukların bilgiyi kavrama, davranış geliştirme, yaşam becerilerinde tecrübe edinimini kolaylaştıracak, heyecanını destekleyecek, güvende ve ait olma duygularının oluşmasını sağlayacaktır.²⁵ Sağlıklı, güvenli bir fiziksel ortamın olması, gerekli eğitimsel düzenlemelerin yapılması çocukların yeteneklerinin ortaya çıkmasını ve gelişmesini sağlayacaktır.²⁶

Çevre ve ortam düzenlemelerinde yapılan çalışmaların insanı öncelemesi, insanlara göre uyarlanması ergonominin alanıdır. Bu noktada okul binalarının yapımı ve sonrasında renk, ısı, ışık ve gürültü gibi değişken faktörlerin doğru planlanarak hazırlanması gerekmektedir. Ayrıca çocukların zaman geçirdikleri tüm mekanlarda kullanılan malzemeler çocuğa psikolojik yönden güven vermeli, Sağlam ve dayanıklı olmalı, su geçirmez ve boya atmaz olmalı, renk çeşitliliği açısından zengin olmalı, kazalara karşı güvenli olmalı ve tüm donatılar kolay temizlenebilir malzemelerden üretilmiş olmalıdır.

²³ Hikmet Sivri, *Fiziksel ve Mekansal Çevrenin Çocuk Davranışına ve Gelişimine Etkileri*, Çocuk İçin Oluşturulacak Çevrelerde Tasarım Verilerinin Saptanması, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, 1993.

²⁴ Şengül öymen Gür, Tülay Zorlu, *Çocuk Mekanları*, Yem Yayınları, İstanbul, 2002,sf:23.

²⁵ Oğuzhan Kıldan, Berat Ahi, *Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Fiziksel Mekanlar*, Pegem Yayınları, Ankara, 2014.

²⁶ Ayla Oktay, Özgül Polat Unutkan, *Okul Öncesi Eğitimde Güncel Konular*, Morpa Kültür Yayınları, İstanbul, 2005.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

MAREŞAL FEVZİ ÇAKMAK PAKMAYA İLKOKULU İÇ MEKAN TASARIMI VE ÖĞRENCİLER ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

Bu bölümde Mareşal Fevzi Çakmak Pakmaya İlkokulu tarihçesi ve derslikleri, koridorları, yemekhanesi, ıslak hacimleri, teknik hacimler bakımından mimari yapısı tüm birimleriyle ele alınmıştır.

4.1. Okulun Tarihçesi

Mareşal Fevzi Çakmak Pakmaya İlkokulu İstanbul'un Şişli ilçesi Esentepe Gazeteciler Mahallesindedir. Mahalle, Cumhuriyetin ilk yıllarında gazeteciler kooperatifi tarafından kurulmuştur. Başlangıçta 210 hane olarak yapılan mahallenin, sonraki yıllarda boş arsalara yapılan evler ve tek katlı evlere ilave katlarla birlikte hane sayısı genişlemiştir. Artan hane sayısı ile birlikte okul ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Okulun bulunduğu arsa, gazeteciler kooperatifi tarafından ayrılmış ve Milli Eğitim Müdürlüğüne okul yapılması için müracaat yapılmıştır. Milli Eğitim Müdürlüğü, arsanın devri yapılmadan okulun yapımına girişmiş ve 1963 yılında temeli atılmıştır.

Okul inşaatının tamamlanmasının ardından 27 Kasım 1964 yılında, birer şubeli ilk dört sınıfla öğretime başlamıştır. 2012-2013 Eğitim Öğretim Yılı'nda ise 4+4+4 eğitim sistemi gereğince okul ilkokula dönüştürülmüştür. Adını komutan Mareşal Fevzi Çakmak'tan alan okul, 2009 yılında Pakmaya Holding Başkanı Engin Pak tarafından yenilenmesinin ardından Mareşal Fevzi Çakmak Pakmaya İlkokulu adıyla öğretime devam etmektedir.

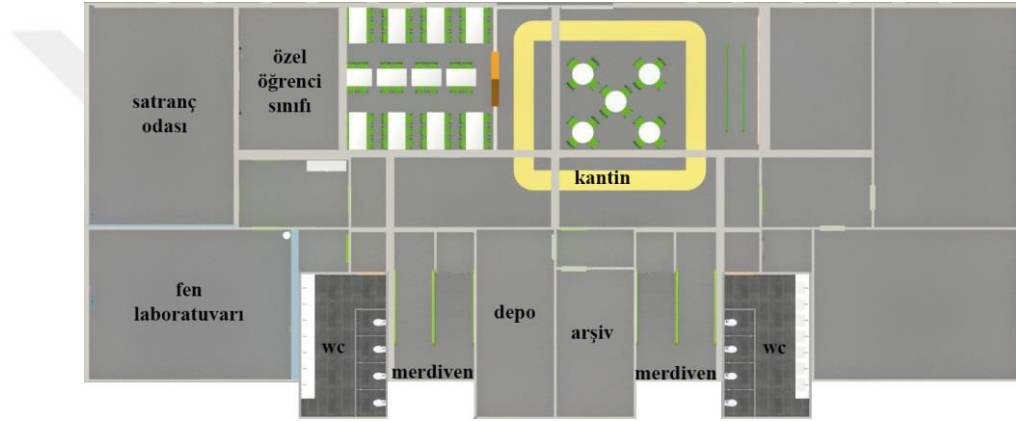
Tam gün eğitim yapan Mareşal Fevzi Çakmak İlkokulu'nda günümüzde 363 öğrenci öğrenim görmektedir. Öğretmen sayısı 28'dir ve ikisi ana sınıfı ve biri de özel öğrenci sınıfı olmak üzere toplamda 26 adet derslik bulunmaktadır. Okulda ayrıca bir müzik sınıfı, resim sınıfı ve bilişim teknolojisi sınıfı bulunmamaktadır.

4.2. Okulun Mimari Yapısı

Mareşal Fevzi Çakmak Pakmaya İlkokulu çatı katı ile birlikte toplam 6 katlı bir eğitim yapısıdır. Bu bölümde, okulun tüm katları ve birimleri ayrı ayrı planlar ve fotoğraflar eşliğinde incelenecektir.

4.2.1. -2. Kat Planı

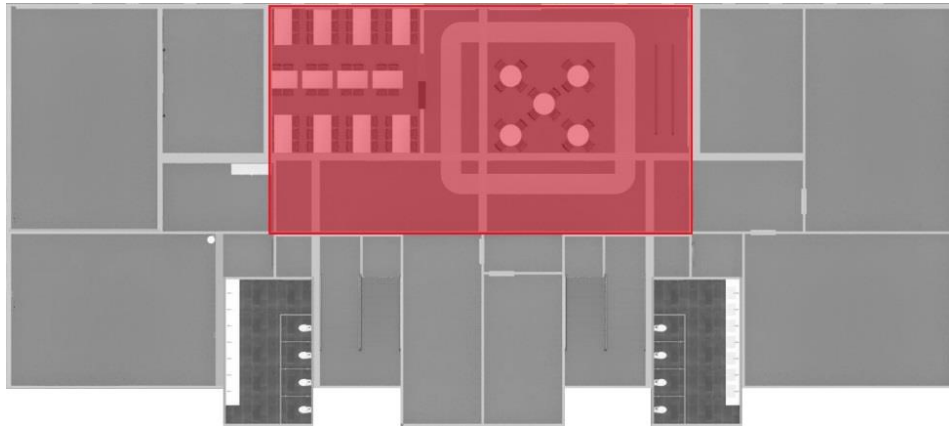
-2. Katta kantin, yemekhane, fen laboratuvarı, satranç sınıfı, özel öğrenci sınıfı, ders araç gereç odası, arşiv, depo, malzeme odası, kız erkek tuvaletleri ve kantin çalışma alanı yer almaktadır.

Şekil 12.-2. Kat Planı

4.2.1.1. Kantin

Kantin, okulun -2. katında yaklaşık 120m² bir alanına sahiptir.

Şekil 13. -2.Kat Kantin Planı

Kat duvarlarının tamamı 130cm yüksekliğe kadar mavi, üst kısımlar ise beyaz renge boyanmıştır. Orta alan olan kantin bölümünün tüm duvarlarında ve kolonlarda aynı uygulama görülmektedir.

Şekil 14. Kantin 1 (Çolak Arşivi, 2018)

Kantinin bulunduğu alandan, okulun arka bahçesine açılan turuncu tonlarında, çift kanatlı, demir doğramalı iki ayrı kapı bulunmaktadır. Kantin katı aynı zamanda yemekhane olarak da kullanılmaktadır. Öğle arasında yemekhaneden yemek yiyecek olan öğrenciler için saat 12:00 ve 13:00 aralığında plastik masa ve sandalyeler orta alandaki boşluğa görevliler tarafından yerleştirilmektedir.

Şekil 15. Kantin 2 (Çolak Arşivi, 2018)

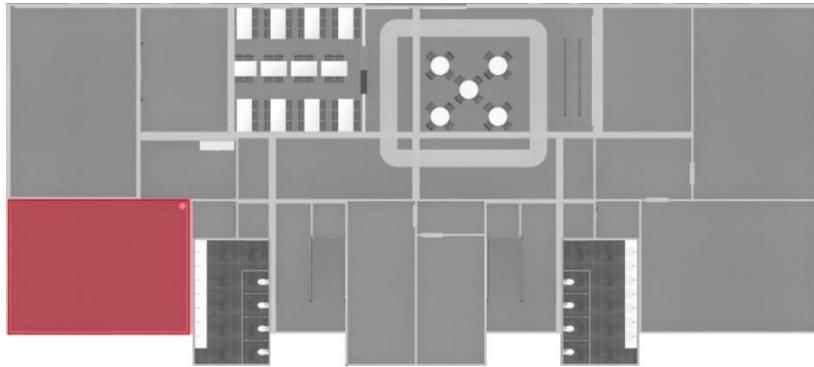
Yemek saati sonrasında yine görevliler tarafından toplanan bu masa sandalyeler, kantinden yiyecek içecek alan öğrencilerin kullanımına açık olmayıp sadece yemekhaneden yararlanan öğrencilerin kullanımındadır. Bu nedenle kantinden yiyecek içecek alan bir öğrenci, bunları kantin katında oturarak tüketebilme imkanına sahip bulunmamaktadır.

Yemek saatinin ardından toplanan masa sandalyeler arşiv kapısından girilerek ulaşılan depoda muhafaza edilmektedir. Yemek saati sırasında yerleştirilen bu masa sandalyeler, özellikle öğle arasında iyice yoğunlaşan kantin trafiğinde öğrencilerin kantin katına iniş çıkışlarını ciddi ölçüde engellemektedir. Kantin bölümünden arka bahçeye de çıkışın olduğu düşünülürse, hem yemek yiyen öğrenciler, hem bahçeye çıkmaya çalışan öğrenciler, hem de kantinden alışveriş yapmak isteyen öğrencilerin tamamı için zorluk teşkil etmektedir. Yemek saatinin dışında yine orta alanda bırakılan açılır kapanır masalar, üst üste yığılı duran plastik sandalyeler ve endüstriyel mutfak malzemeleri gelişi güzel durduğundan dolayı, yoğunluğun bir hayli fazla olduğu bu alanda çarparak yaralanmalara karşı ciddi ölçüde tehlike arz etmektedir.

Kantinde 5m uzunluğunda servis tezgahı bulunmaktadır. Tezgah önünde kuyruğa girilebilmesi için alüminyum malzemeden çift sıralı yönlendirme yapılmıştır. Kantin tezgahının hemen yanında duvara monte edilmiş bir fiyat listesi yer almaktadır.

4.2.1.2. Fen Laboratuvarı

Fen laboratuvarı 6m'ye 8m olmak üzere 48m²'dir.

Şekil 16. Fen Laboratuvarı Planı

Duvarlar 2 metre yüksekliğe kadar 20/30cm ölçüsünde beyaz fayans ile kaplanmıştır. Fayans üzerinde kalan alan ise açık su yeşili renge boyanmıştır.

Şekil 17. Fen Laboratuvarı 1 (Çolak Arşivi, 2018)

Sınıfın 8 metrelik her iki cephesinde, laboratuvar malzemelerinin bulunduğu farklı renk, malzeme ve ölçülerde dolap ve raf üniteleri bulunmaktadır. Öğrenciler için 10 ayrı laboratuvar masası bulunan sınıfın öğrenci kapasitesi 30'dur.

Şekil 18. Fen Laboratuvarı 2 (Çolak Arşivi, 2018)

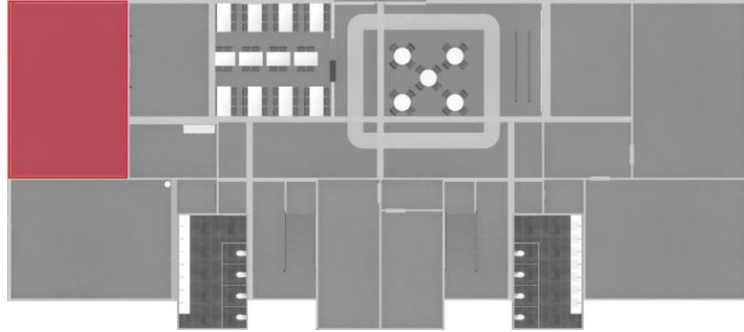
Duvarlarda panolar ve bazı bilgilendirme afişleri bulunmaktadır. Laboratuvar sınıfının kapısında çelik kapı kullanılırken, zemin döşemesinde de mermer kullanılmıştır. 2 adet döküm radyatörle ısınmanın sağlandığı fen laboratuvarında, tavanda 4 adet floresan lamba kullanılmıştır.

Şekil 19. Fen Laboratuvarı 3 (Çolak Arşivi, 2018)

4.2.1.3. Satranç Sınıfı

-2. Katta bulunan diğer bir sınıf da satranç sınıfıdır. Satranç sınıfı, üst katta ki sınıflarla aynı aks üzerinde 6m'ye 8m olmak üzere 48m²'dir.

Şekil 20. Satranç Sınıf Planı

Duvarlar 130cm yüksekliğe kadar mavi, sonrası ise pastel tonlarda bir renge boyanmıştır.

Sınıfta 4 adet masa ve ikişer kişilik olmak üzere 12 adet sıra bulunmaktadır. Sınıfın hemen girişinde satranç malzemelerinin konulduğu ve aynı zamanda bir kısmı da askılık olarak kullanılan bir dolap bulunmaktadır. Bu dolap duvara sabitlenmediğinden herhangi bir deprem ya da öğrencilerin çarpması durumunda devrilme riski taşımaktadır.

Şekil 21. Satranç Sınıfı 1 (Çolak Arşivi, 2018)

Duvarlarda büyük ölçüde aynalar ve satranç panoları bulunmaktadır. Zeminde ise lamine parke kullanılmıştır.

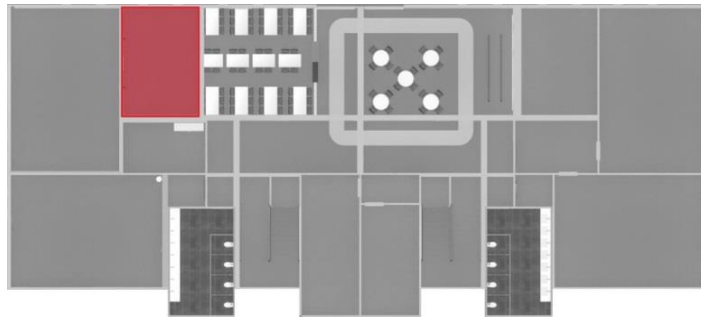

Şekil 22. Satranç Sınıfı 2 (Çolak Arşivi, 2018)

Pencerelerde koyu kahve tonlarında perdeler kullanılmıştır. Her iki pencerenin altında döküm radyatör peteği bulunmaktadır. Sınıf tavanında 4 adet floresan aydınlatma bulunurken zeminde diğer alanlardan farklı olarak lamine parke görülmektedir.

4.2.1.4. Özel Öğrenci Sınıfı

-2. Katta fen laboratuvarı ve satranç sınıfının yanında bir de özel öğrenci sınıfı bulunmaktadır. Özel öğrenci sınıfı 4m'ye 6m olmak üzere 24m²'dir.

Şekil 23. Özel Öğrenci Sınıf Planı

Duvarlar 130cm yüksekliğe kadar turuncu tonlarında, sonrası ise pastel tonlarda bir renge boyanmıştır.

Sınıfta farklı renk, malzeme ve ölçülerde dolap ve raf üniteleri bulunmaktadır. 4 öğrencinin öğrenim görebileceği sınıfta, ikişer kişilik 2 adet standart öğrenci masa ve sırası bulunmaktadır. Ayrıca farklı aktiviteler için oturma minderleri ve spor minderleri de bulunmaktadır.

Şekil 24. Özel Öğrenci Sınıfı 1 (Çolak Arşivi, 2018)

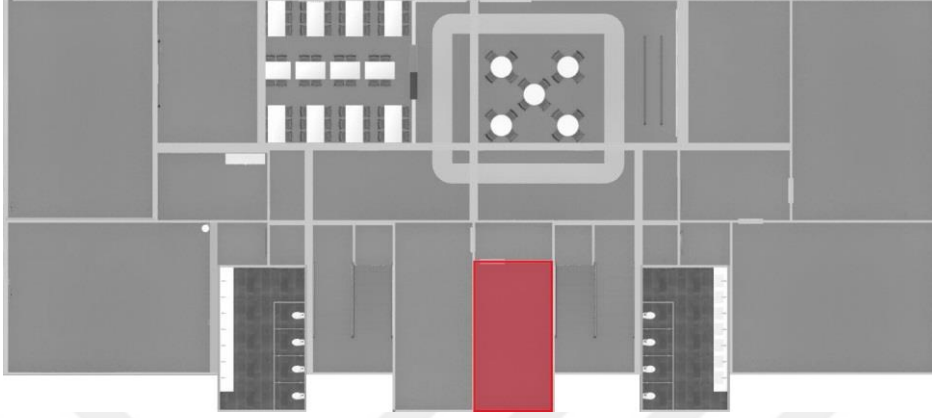
Oda, pencerenin altında bulunan bir adet döküm radyatör peteği, tavanda ise bir adet floresan lamba bulunmaktadır. Pencerelede pastel tonlarda fon perde ve tül bulunmaktadır. Zeminde lamine parke kullanılırken özel öğrenci sınıfı olmasından dolayı ayrıca halılar da yer almaktadır.

Şekil 15. Özel Öğrenci Sınıfı 2 (Çolak Arşivi, 2018)

4.2.1.5. Arşiv

Arşiv odası 6m'ye 3m olmak üzere 18m²'dir.

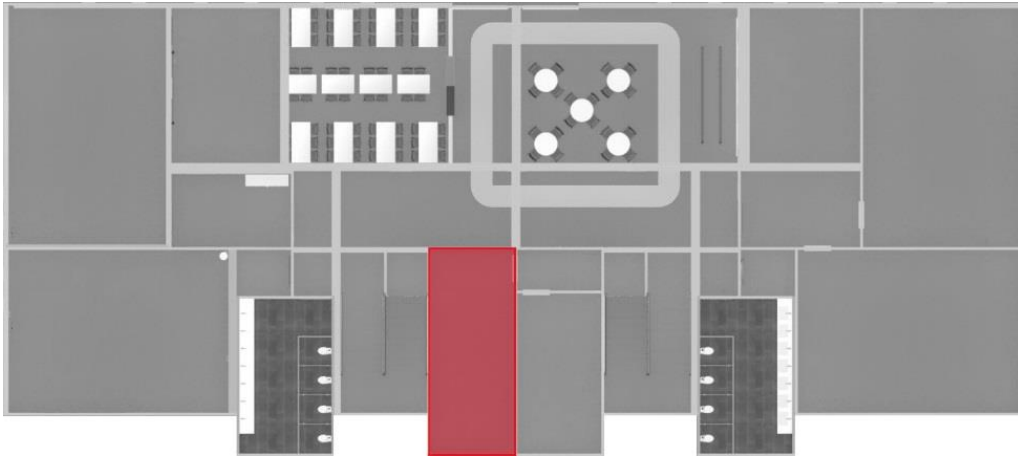

Şekil 26. Arşiv Planı

Mevcut durumda arşiv olarak kullanılması planlanan oda depo görevini görmektedir. Duvarlarda pastel renk kullanılırken, tavanda 2 adet floresan aydınlatma ve zeminde de mermer zemin kullanılmıştır.

4.2.1.6. Depo

Depo olarak kullanılan oda 7,5m'ye 3m olmak üzere 22,5m²'dir.

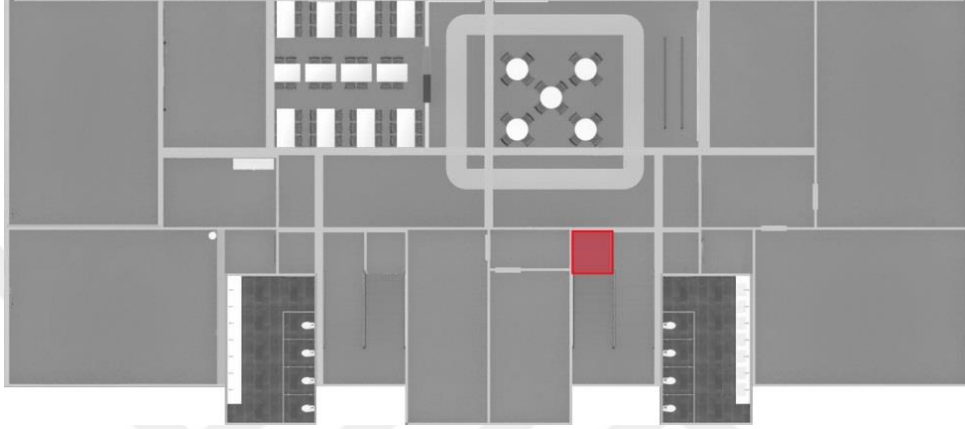

Şekil 27. Depo Planı

Duvarlarda pastel renk kullanılırken, tavanda 3 adet floresan aydınlatma kullanılmış ve zeminde de mermer zemin devam ettirilmiştir.

4.2.1.7. Malzeme Odası

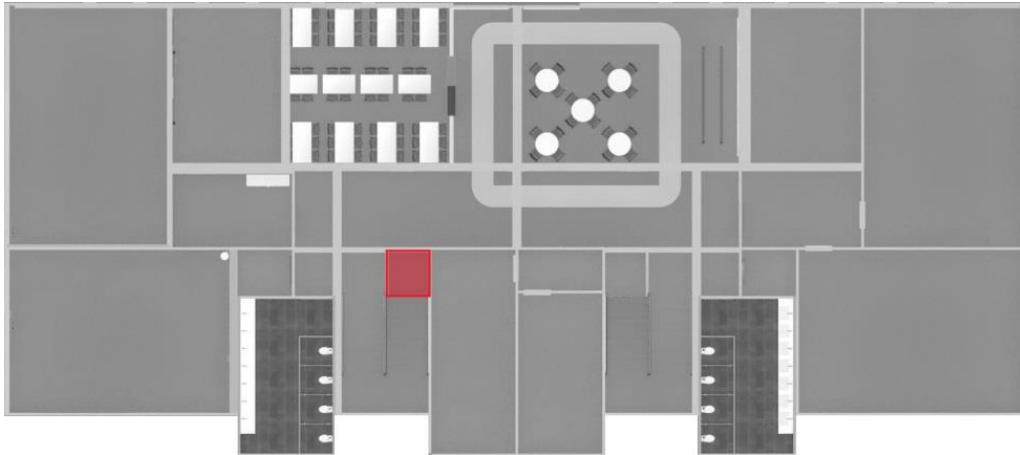
1,5m'ye 1,5m ölçülerinde malzeme odası olarak değerlendirilen alan, merdiven altının alüminyum panellerle odaya dönüştürülmesi sonucunda oluşturulmuştur. Spor odası olarak da değerlendirilmektedir. İçerisinde aydınlatma elemanı kullanılmamıştır. Zemindeki mermer aynı şekilde devam ettirilmiştir.

Şekil 28. Malzeme Odası Planı

4.2.1.8. Ders Araç Gereç Odası

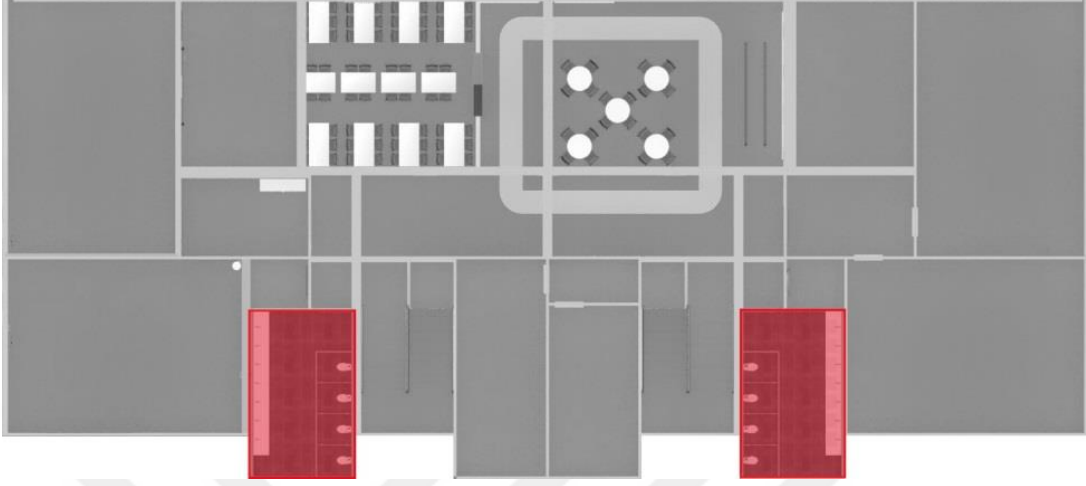
1,5m'ye 1,5m ölçülerinde malzeme odası olarak değerlendirilen alan, Merdiven altının PVC panellerle odaya dönüştürülmesi sonucunda oluşturulmuştur. Ayrıca bir spor odası olmasına rağmen, spor malzemeleri bu odada bulundurulmaktadır. İçerisinde aydınlatma elemanı kullanılmamış ve zemindeki mermer aynı şekilde devam etmektedir.

Şekil 29. Ders Araç Gereç Odası Planı

4.2.1.9. Kız Erkek WC

-2. Katta bulunan kız ve erkek tuvaletleri kullanılmamaktadır.

Şekil 30. Kız Erkek WC Planları

4.2.2. -1. Kat Planı

-1. Katta 53m² koridor, 2 adet anasınıfı, 4 adet 1.sınıf dersliği, elektrik kontrol odası ve kız öğrenci tuvaleti bulunmaktadır. Diğer katlarla aynı aks üzerinde bulunan tuvalet bölümü anasınıfı sınırları içerisinde bulunmakta ve anasınıfı öğrencileri tarafından kullanılmaktadır.

Şekil 31. -1. Kat Planı

4.2.2.1. Koridor

-1.katta 3m genişliğinde 19m uzunluğunda olmak üzere 53m² büyüklüğünde bir koridor bulunmaktadır.

Şekil 32. -1. Kat Koridor Planı

Koridorlar yerden tavana kadar sarı renk boya ile boyanmıştır. Koridorun bir köşesinde oval köşeli, 5 raflı ahşap bir kitaplık bulunmaktadır. Koridor boyunca duvarlarda ve tüm kapıların koridora bakan yüzeyleri çizgi film karakterlerinin çıkartmaları ile kaplanmıştır. Elektrik kontrol odası ve wc'ler kaplama yapılmadan sade bırakılmıştır.

Şekil 33. -1. Kat Koridor 1 (Çolak Arşivi 2018)

Anaokuluna da ayrıca bir girişin olduğu koridorda, anaokulu giriş kapısı olan alüminyum çerçeveli cam bölmeler de aynı şekilde çizgi film karakterli çıkartmalar ile kaplanmıştır.

Şekil 34. -1. Kat Koridor 2 (Çolak Arşivi 2018)

Koridor boyunca farklı ebatlarda kumaş duvar panoları ve bilgilendirme panoları bulunmaktadır. Sınıf kapılarının yanlarında sınıf/şube yazısı ve o sınıfa ait ders programının yazdığı 23cm genişliğinde 33cm yüksekliğinde küçük panolar yer almaktadır.

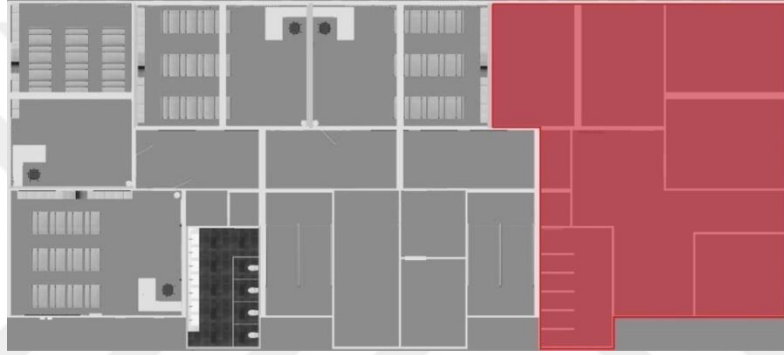

Şekil 35. -1. Kat Koridor 3 (Çolak Arşivi 2018)

-1. Kat koridorunda yangın dolabı, yangın alarm butonu ve ısıtma sistemi için kalorifer petekleri bulunmamaktadır. Zeminde mermer döşeme bulunurken koridorun aydınlatması 6 adet floresan lamba ile sağlanmıştır. -1. Katın zemin kat ile bağlantısını sağlayan merdiven sahanlığında acil çıkış kapısı bulunmaktadır.

4.2.2.2. Anasınıfı

Mareşal Fevzi Çakmak Pakmaya İlkokulunda okul öncesi eğitim için 2 adet derslik bulunmaktadır. Sınıflar okuldaki diğer sınıflar gibi 48m²'dir. Diğer katlarda erkek öğrenci tuvaletleri aksında bulunan tuvalet ve asansör anasınıfları bölümü içerisinde kalmaktadır. Anasınıfları bölümüne okul bahçesinden ve okulun -1, katından olmak üzere iki ayrı girişi mevcuttur. Bu bölüm içinde anasınıfı öğrencilerinin sabah kahvaltılarını ve öğle yemeklerinin hazırlandığı bir mutfak ve yemek yiyebilecekleri bir orta alanları bulunmaktadır. Anasınıflarının gezilmesine izin verilmiş fakat fotoğraf çekilmesi uygun bulunmadığından çekilememiştir.

Şekil 36. Anasınıfları Bölüm Planı

4.2.2.3. -1. Kat Derslikleri

-1. Katta birinci sınıflar öğrenim görmektedir. A B C ve D şubeleri olmak üzere 4 adet birinci sınıf şubesi vardır. Bu 4 şube, katta bulundukları konuma göre aynı m²'ye sahip olmakla birlikte pencere yerleşimleri farklılık göstermektedir. Kat planında bulundukları yere göre de iki tip sınıf yerleşimi mevcuttur.

Şekil 37 -1. Kat Derslik Planları

Birinci sınıf dersliklerine örnek olarak 1A şubesi incelenmiştir. Derslikler 6m genişliğinde ve 8m uzunluğunda olmak üzere 48m²'dir. Duvarlar yerden 130cm yüksekliğe kadar turuncu tonlarında, sonrası ise beyaz renkte boyanmıştır. Dersliklerde akıllı tahtalar bulunmaktadır. Akıllı tahtanın hemen üstünde ve yan taraflarında şeref köşesi, harita ve eğitici panolar bulunmaktadır. Tahtanın hemen önünde de öğretmen masası ve sandalyesi yer almaktadır.

Şekil 38. 1A Şubesi 1 (Çolak Arşivi, 2018)

Birinci sınıfların sıra yerleşimlerinde sıralı sistem tercih edilmiştir. Sınıflarda 12 adet sıra ve ikili sandalye bulunmaktadır. Masa ve sandalyeler üçer sıra halinde arka arkaya dörder sıradan oluşmaktadır.

Şekil 39. 1A Şubesi 2 (Çolak Arşivi, 2018)

6m uzunluğunda ki diğer kısa duvarda öğrenci dolapları yer almaktadır. Her bir sınıf mevcudu 30 öğrenci üzerinden planlandığından, bu duvar boyunca 30 adet kilitlenebilir öğrenci dolabı bulunmaktadır. Ayrıca kilitli dolapların yanı sıra bir de kütüphane olarak kullanılan alt kısmı çift kapaklı üst bölümü ize iki adet açık raf şeklinde bir dolap bulunmaktadır. Dolapların üzerlerinde çeşitli ebatlarda ve farklı renklerde kumaş panolar yerleştirilmiştir.

Şekil 40. 1A Şubesi 3 (Çolak Arşivi, 2018)

8m uzunluğundaki duvarda sınıf askılığı bulunmaktadır. Diğer duvarda olduğu gibi burada da farklı ebat ve renklerde kumaş duvar panoları yer almaktadır. Pencereilerin bulunduğu diğer 8m'lik karşı duvarda pencere altlarında birer adet döküm radyatör petekleri bulunmaktadır. Pencereilerde kahverengi perde ve beyaz renk tül kullanılmıştır. Zeminde mermer döşeme görülmektedir. Sınıf aydınlatması tavanda bulunan 4 adet floresan lamba ile sağlanmaktadır.

4.2.2.4. Elektrik Kontrol Odası

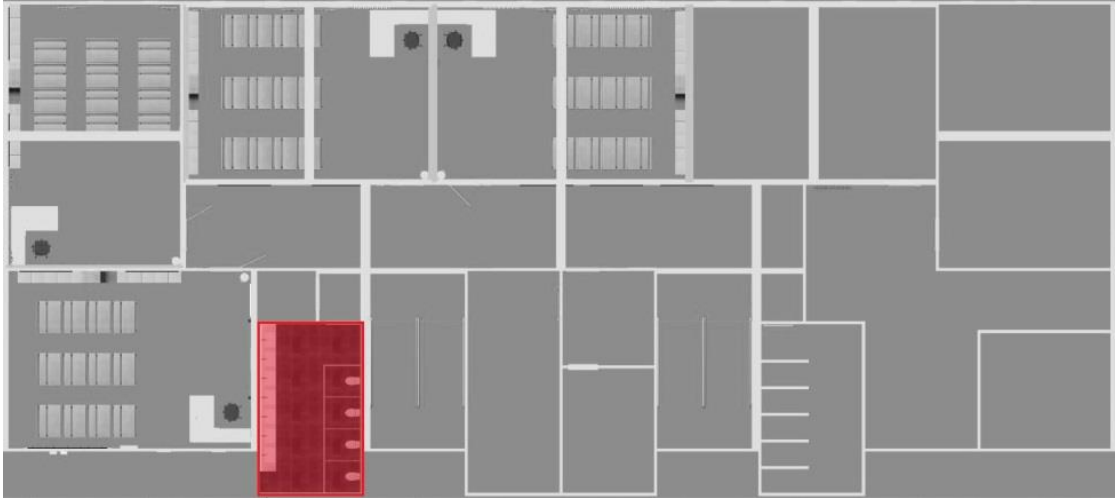
-1. Katta bulunan elektrik kontrol odası 170cm genişliğinde 210 cm derinliğindedir. Kız öğrenci tuvaletleri yanında yer alan odada ahşap bir kapı bulunmaktadır.

Şekil 41. Elektrik Kontrol Odası Planı

4.2.2.5. Kız Erkek Öğrenci WC

Okul genelinde tüm katlarda kız ve erkek öğrenci tuvaletleri bulunmaktadır. Fakat -1. katta sadece kız öğrenci tuvaleti bulunmaktadır.

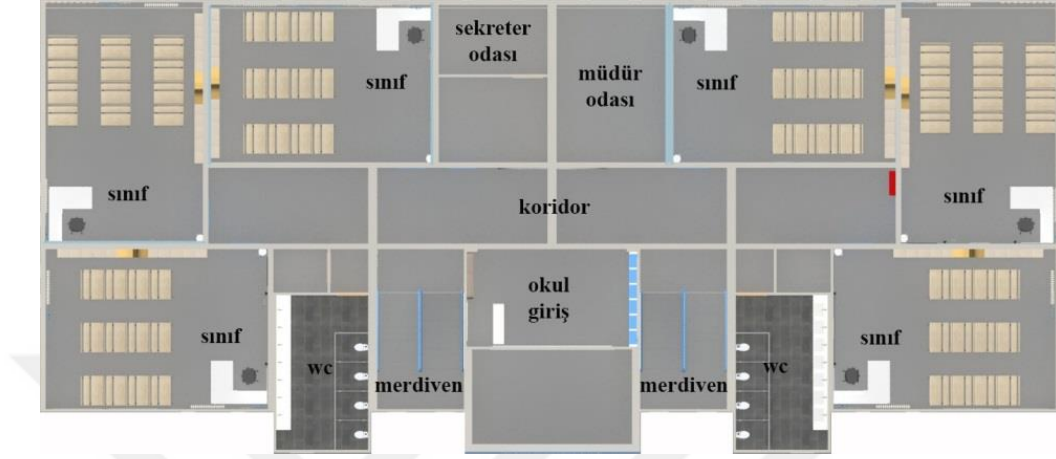

Şekil 42. -1. Kat Kız Öğrenci WC Planı

Diğer katlarda erkek öğrenci tuvaleti olarak kullanılan alan, bu katta anasınıfları bölümü sınırlarında kalmakta ve anasınıfı tuvaleti olarak kullanılmaktadır. Kız öğrenci tuvaleti ise; günışığı almıyor olması dışında diğer kız öğrenci tuvaletleri ile aynı özelliktedir.

4.2.3. Giriş Kat Planı

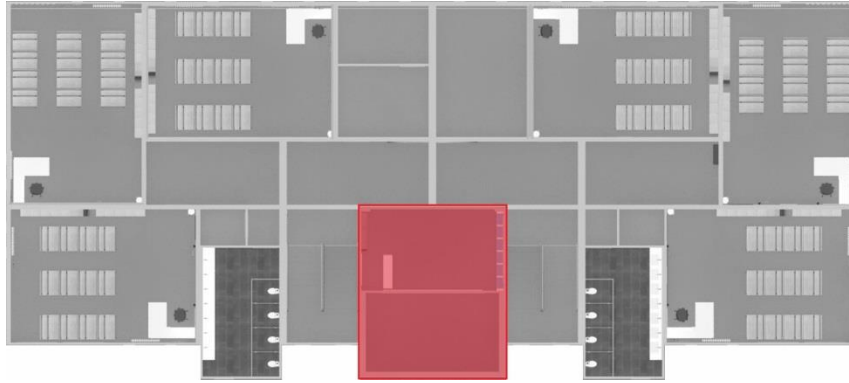
Giriş katta okul ana girişi, koridor, müdür odası, sekreter odası, 6 adet derslik, erkek öğretmen tuvaleti, kız ve erkek tuvaletleri yer almaktadır.

Şekil 43. Giriş Kat Planı

4.2.3.1. Okul Ana Girişi

Zemin katta bulunan okul ana girişi bölümü, 3.5m derinliğinde 6.5m genişliğinde olmak üzere yaklaşık 23m²'dir.

Şekil 44. Okul Ana Giriş Planı

Girişte; 5 kanatlı, siyah renge boyanmış demir doğrama bir kapı bulunmaktadır. Hemen sol taraftaki 3.5m'lik duvar üzerinde Atatürk Köşesi yer almaktadır. Kademeli ahşap kaplama üzerinde, sarı yıldızlı Atatürk resmi, İstiklal Marşı, Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi ve Türk bayrağı tabloları bulunmaktadır. Ahşap

kaplamanın ön zemininde, en sağ ve sol kısma flamaların yerleştirilebileceği ahşap bir çıkma görülmektedir. Atatürk köşesinin hemen önünde ise bir banko bulunmaktadır.

Şekil 45. Okul Ana Girişi 1 (Çolak Arşivi, 2018)

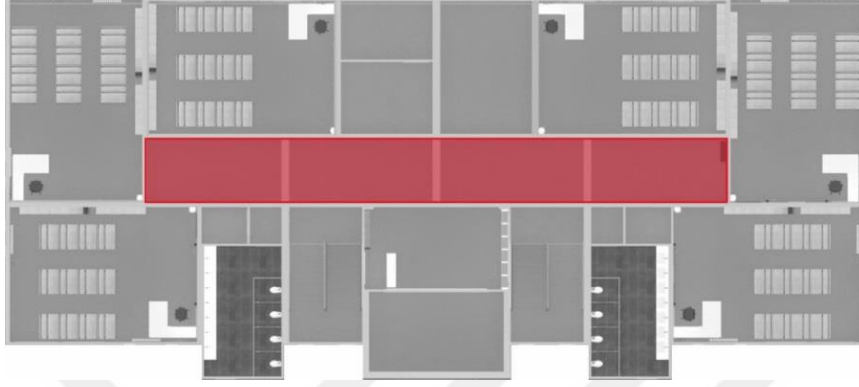
Girişte bulunan 3.5m genişliğindeki diğer duvarda içerisindeki raflarda ödüllerin sergilendiği ahşap kaplamalı bir niş bulunmaktadır. Nişin sağ ve sol yanlarında okulun tarihçesi, misyonu ve vizyonunu içeren tablolar ve panolar yer almaktadır. Okulun girişinde bir de yarışma ve benzeri duyuruların yapılabileceği ayaklı pano bulunmaktadır. Giriş bölümünün zemininde mermer görülürken, doğal aydınlatmanın yanı sıra tavanda bulunan 2 adet kare biçimli floresan aydınlatma kullanılmıştır.

Şekil 46. Okul Ana Girişi 2 (Çolak Arşivi, 2018)

4.2.3.2. Giriş Kat Koridor

Giriş katında 53m² büyüklüğünde dikdörtgen yapıda bir koridor bulunmaktadır. Koridorlar yerden tavana kadar mavi renk boya ile boyanmıştır.

Şekil 47. Giriş Kat Koridor Planı

Koridorun sol köşesinde oval formulu, 5 raflı ahşap bir kitaplık bulunmaktadır. Koridor boyunca tüm kapıların koridora bakan yüzeyleri çizgi film karakterlerinin çıkartmaları ile kaplanmıştır. İdari odalara açılan kapı ise; sıvama yapılmadan, sade bırakılmıştır.

Şekil 48. Giriş Kat Koridor 1 (Çolak Arşivi, 2018)

Koridor boyunca farklı ebatlarda kumaş duvar panoları ve bilgilendirme panoları bulunmaktadır. Özel giriş katı olması sebebiyle Milli Eğitim Bakanlığına ait birçok bilgilendirme panosu yer almaktadır. Sınıf kapılarının yanlarında sınıf/şube yazısı ve o sınıfa ait ders programının yazdığı küçük panolar yer almaktadır.

Şekil 49. Giriş Kat Koridor 2 (Çolak Arşivi, 2018)

Giriş kat koridorunda, girişte sağ kısımda yangın dolabı bulunmaktadır. Asansör kapısına yakın bir konuma da yangın alarm butonu yerleştirilmiştir. Koridorun özellikle bu kısmında yangınla ilgili bilgilendirme panoları bulunmaktadır. Koridor boyunca duvarlar zeminden tavana kadar mavi renk boya ile boyanmıştır.

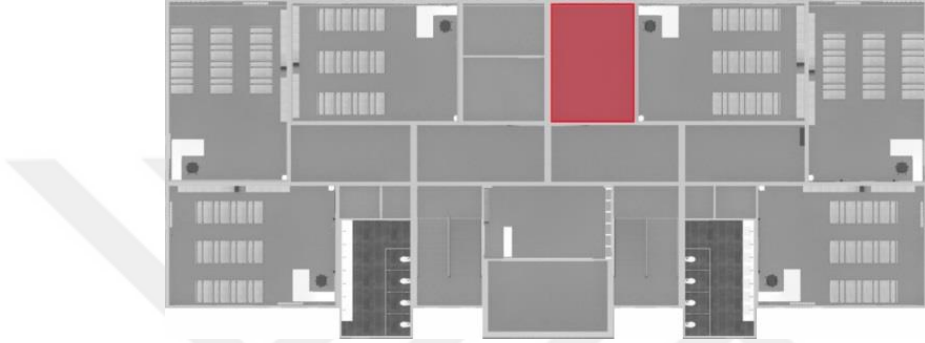

Şekil 50. Giriş Kat Koridor 3 (Çolak Arşivi, 2018)

Isıtma sistemi ile ilgili olarak koridor boyunca 2 adet döküm radyatör petekleri görülmektedir. Girişin hemen sol kısmında giriş alt hizasına denk gelecek biçimde 32 inç bir LCD ekran yerleştirilmiştir. Giriş kat koridorunda zeminde mermer döşeme bulunurken koridorun aydınlatması 6 adet floresan lamba ile sağlanmıştır.

4.2.3.3. Müdür Odası

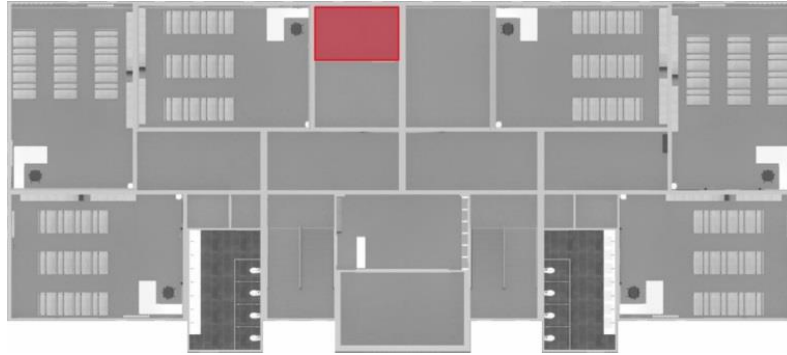
Müdür odası 4m genişliğinde 6m uzunluğunda olmak üzer 24m²'dir. Bu odaya, 12m² genişliğinde bir bekleme alanından sonra geçilmektedir. Odada makam takımı bulunmaktadır. Pastel rengi duvar boyası ile boyanmış olan odada zemin lamine parke ile döşenmiştir ve aydınlatma olarak tavanda 2 adet floresan lamba bulunmaktadır.

Şekil 51. Müdür Odası Planı

4.2.3.4. Sekreter Odası

Sekreter odası 4m genişliğinde 3m derinliğinde olmak üzere 12m²'dir. Müdür odasıyla yan yana olan sekreter odasına 12m²'lik bekleme alanından geçilmektedir.

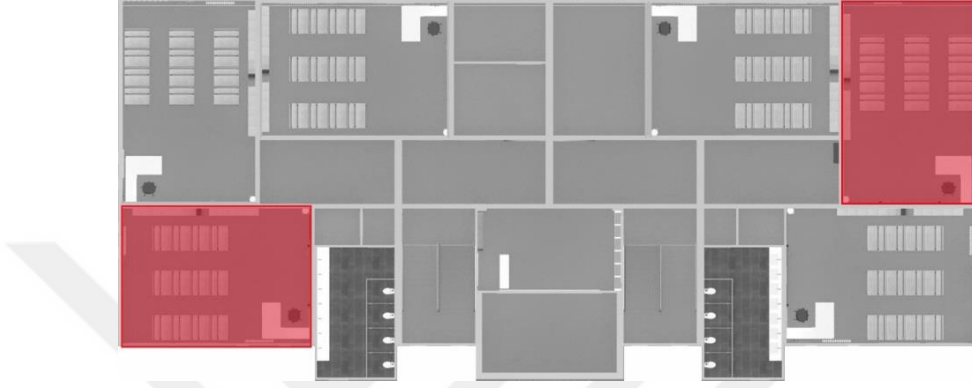

Şekil 52. Sekreter Odası Planı

Odanın duvarları pastel tonlardadır. Masa sandalye takımı ve evrak dolapları bulunmaktadır. Zeminde lamine parke kullanılmıştır. Aydınlatma olarak bir adet floresan lamba kullanılmıştır.

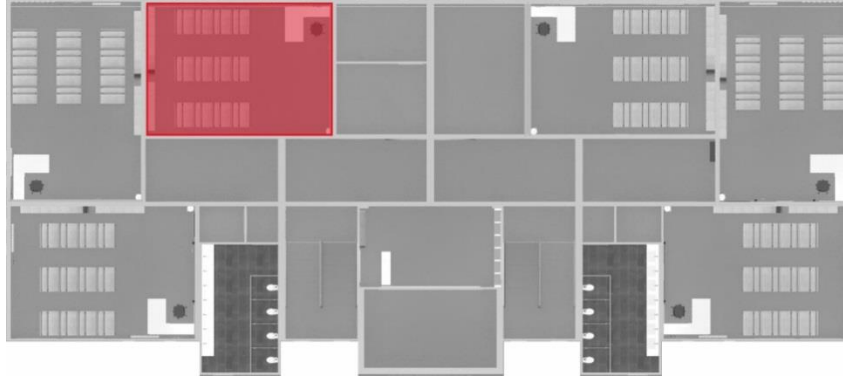
4.2.3.5. Giriş Kat Derslikleri

Giriş katta birinci sınıfların E şubesi ve ikinci sınıfların A, B, C, D, E şubeleri olmak üzere toplamda 6 adet derslik bulunmaktadır. Katta bulunan tüm derslikler aynı m²'ye sahiptir. Kat planında bulundukları yere göre de iki tip sınıf yerleşimi mevcuttur.

Şekil 53. Giriş Kat Derslik Planları

İkinci sınıf dersliklerine örnek olarak 2/B şubesi incelenmiştir. Derslikler 6m genişliğinde ve 8m uzunluğunda olmak üzere 48m²'dir.

Şekil 54. 2B Şubesi Derslik Planı

Duvarlar yerden 130cm yüksekliğe kadar turuncu tonlarında, sonrası ise beyaz renge boyanmıştır. Dersliklerde kapı girişinde 6m'lik duvarda akıllı tahtalar bulunmaktadır. Akıllı tahtanın hemen üstünde ve yan taraflarında şeref köşesi, harita ve eğitici panolar bulunmaktadır. Tahtanın hemen önünde de öğretmen masası ve sandalyesi yer almaktadır.

Şekil 55. 2B Şubesi 1 (Çolak Arşivi, 2018)

İkinci sınıflar için seçilen örnek sınıfta sınıf mevcuduna bağlı olarak 10 adet masa ve her biri ikişerli olmak üzere 10 adet de sıra bulunmaktadır. Ortada bulunan 4 sıranın yönü tahtaya, diğer 6 sıranın yönü ise tanesi bir duvar önüne, diğer 3 tanesi de diğer duvarın önüne yerleştirilmesiyle tahtaya yan durmaktadırlar.

Şekil 56. 2B Şubesi 2 (Çolak Arşivi, 2018)

Tahtanın bulunduğu duvar önünde öğretmene ait 90cm genişliğinde, 40cm derinliğinde ve 180cm yüksekliğinde, iç kısmı raflı, ikisi camlı olmak üzere 4 kilitli

kapaklı bir dolap bulunmaktadır. Hemen dolabın arka kısmında yer alan prizlerden dolayı dolap duvardan 20 25 cm kadar açık bırakılmış ve duvara sabitlenmemiştir. Dolabın önünde üzerine yazıcının konduğu bir öğrenci masası ve onun yanında da öğretmen masa ve sandalyesi bulunmaktadır.

6m uzunluğunda ki diğer kısa duvarda öğrenci dolapları yer almaktadır. 30 adet öğrenci dolabı bulunmaktadır. Dolaplar kilit sistemlidir. Öğrenci dolaplarına ilave olarak arka duvarda alt kısmı çift kapaklı, üst kısmı ise 3 açık raflı beyaz ahşap bir dolap bulunmaktadır.

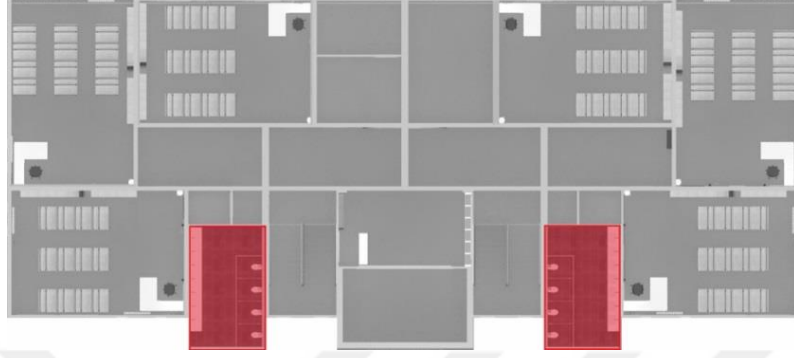
Şekil 57. 2B Şubesi 3 (Çolak Arşivi, 2018)

Öğrenci dolaplarının üzerlerinde 2 adet kumaş pano yerleştirilmiştir. 8m uzunluğundaki duvarda bulunan öğrenci askılığı üzerinde ve yan tarafında diğer duvardaki panoların aynılarından birer adet daha yerleştirilmiştir.

Pencerelerin bulunduğu diğer 8m'lik karşı duvarda pencere altlarında duvarda kullanılan turuncu tonundaki renge boyanmış birer adet döküm radyatör petekleri bulunmaktadır. Pencerelerde kahverenginde perde ve krem renkte tül kullanılmıştır. Zeminde mermer döşeme kullanılmıştır. Sınıf aydınlatması tavanda bulunan 4 adet floresan lamba ile sağlanmaktadır.

4.2.3.6. Kız Erkek Öğrenci WC

Okuldaki kız ve erkek öğrenci tuvaletlerinin tamamı aynı plana sahiptir. Kullanılan ürünler her katta birebir aynı şekilde uygulanmıştır.

Şekil 58. Giriş Kat Kız Erkek Öğrenci WC Planları

Kız öğrenci tuvaleti 3.40m genişliğinde 5.70m uzunluğunda olmak üzere yaklaşık 20m²'dir. Tuvalet duvarları 2m yüksekliğe kadar 25cm/33cm ölçülerinde beyaz fayans ile örülmüştür. Lavaboların bulunduğu duvarda ise; krem rengi tonlarında tavana kadar mozaik fayans döşenmiştir. Zeminde 40cm/40cm ölçülerinde koyu renk, mermer desenli kalebodur görülmektedir. 80cm genişliğinde ve 150cm derinliğinde 5 adet tuvalet kabini bulunmaktadır. Her kabin, birbirinden tuğla duvar ile ayrılmıştır ve tüm iç yüzeyler 25cm/33cm ölçülerindeki beyaz fayans ile kaplanmıştır. Kabinlerin 3 tanesinde alafranga, diğer iki tanesinde ise alaturka tuvalet kullanılmıştır.

Şekil 59. Giriş Kat Kız Öğrenci WC (Çolak Arşivi, 2018)

75cm uzunluğundaki demir ayaklı profiller üzerine 50cm derinliğinde 450cm uzunluğunda mermer tezgah yerleştirilmiştir. 6 adet tezgah altı lavabo ve 6 adet plastik sıvı sabunluk bulunmaktadır. Mermer tezgahın üstünde 20cm boşluğun ardından, 60cm yüksekliğinde ve 450cm genişliğinde bir ayna, duvara iki parça halinde, yan yana ve duvara sıfır olarak monte edilmiştir. Girişte sağ kısımda döküm radyatör yerden 80cm yüksekliğe monte edilmiştir. tuvaletler doğal aydınlatmanın yanı sıra tavanda bulunan 2 adet floresan lamba ile aydınlatılmaktadır.

Erkek öğrenci tuvaleti 3.40m genişliğinde 5.70m uzunluğunda olmak üzere yaklaşık 20m²'dir. tuvalet duvarları 2m yüksekliğe kadar 25cm/33cm ölçülerinde beyaz fayans ile örülmüştür. Lavaboların bulunduğu duvarda ise; krem rengi tonlarında tavana kadar mozaik fayans döşenmiştir. Zeminde 40cm/40cm ölçülerinde koyu renk, mermer desenli kalebodur görülmektedir. 80cm genişliğinde ve 150cm derinliğinde 4 adet tuvalet kabini bulunmaktadır. Her kabin birbirinden tuğla duvar ile ayrılmıştır ve tüm iç yüzeyler 25cm/33cm ölçülerindeki beyaz fayans ile kaplanmıştır. kabinlerin tamamında alafranga tuvalet kullanılmıştır.

Şekil 60. Giriş Kat Erkek Öğrenci WC (Çolak Arşivi, 2018)

75cm uzunluğundaki demir ayaklı profiller üzerine 50cm derinliğinde 200cm uzunluğunda mermer tezgah yerleştirilmiştir. 4 adet tezgah altı lavabo ve 4 adet plastik sıvı sabunluk bulunmaktadır. Mermer tezgahın üstünde 20cm boşluğun ardından, 60cm yüksekliğinde ve 200cm genişliğinde bir ayna duvara sıfır olarak monte edilmiştir. Hemen girişte sağ kısımda 40cm yüksekliğinde 53cm genişliğinde döküm radyatör monte edilmiştir. Tavanda 2 adet floresan aydınlatma kullanılmıştır.

4.2.4. 1.Kat Planı

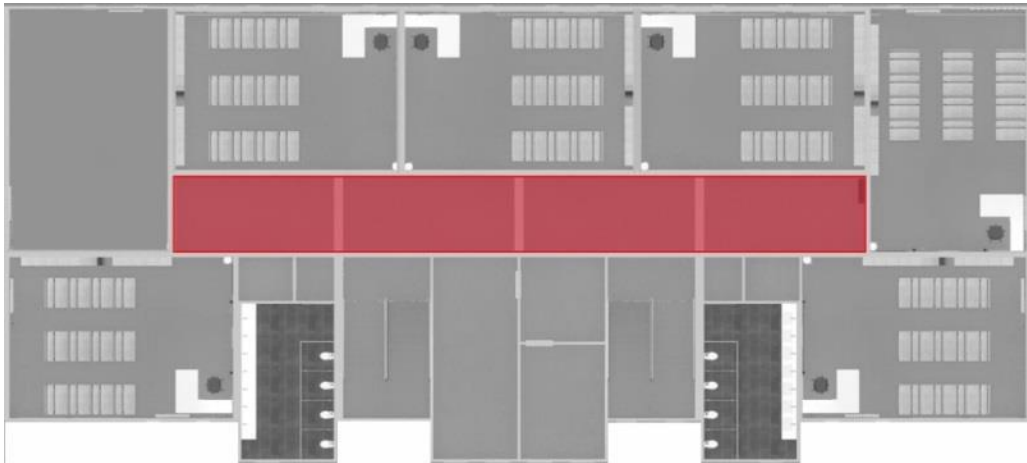
1. katta öğretmenler odası, müdür yardımcısı odası, 6 adet derslik, çay ocağı odası, kız ve erkek tuvaletleri bulunmaktadır.

Şekil 61. 1. Kat Planı

4.2.4.1. Koridor

1. katta diğer katlarda olduğu gibi 53m² büyüklüğünde dikdörtgen yapıda bir koridor bulunmaktadır. Koridorlar yerden tavana kadar sarı renk boya ile boyanmıştır.

Şekil 62. 1.Kat Koridor Planı

Şekil 63. 1. Kat Koridor 1 (Çolak Arşivi, 2018)

Öğretmenler odası ve müdür yardımcısı kapısı da dahil olmak üzere tüm kapıların koridora bakan yüzeyleri renkli desenli çıkartmalar ile kaplanmıştır.

Şekil 64. 1. Kat Koridor 2 (Çolak Arşivi, 2018)

Koridor boyunca farklı ebatlarda kumaş duvar panoları ve yangınla ilgili bilgilendirme panoları bulunmaktadır. Ayrıca 40cm genişliğinde 1m yüksekliğinde bir ayna, yerden 80 cm yükseklikte duvara yapıştırılmıştır. Derslik kapılarının yanlarında sınıf/şube yazısı ve o sınıfa ait ders programının yazdığı küçük panolar yer almaktadır.

1.Kat koridorunun sağ kısmında yangın dolabı bulunmaktadır. Giriş katında da olduğu gibi burada da asansör kapısına yakın bir konuma yangın alarm butonu yerleştirilmiştir.

Şekil 65. 1. Kat Koridor 3 (Çolak Arşivi, 2018)

Isıtma sistemi ile ilgili olarak koridor boyunca 2 adet döküm radyatör petekleri görülmektedir.

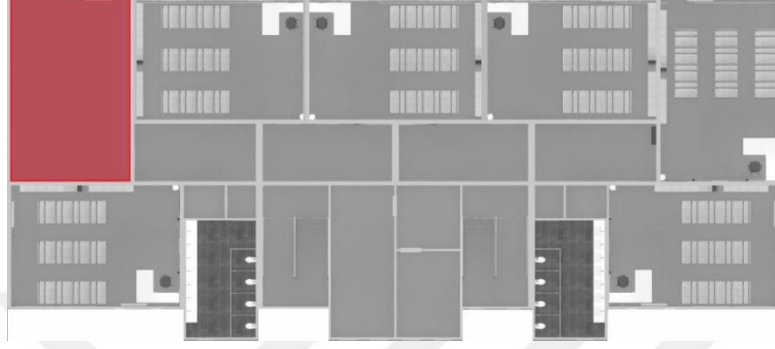

Şekil 66. 1. Kat Koridor 4 (Çolak Arşivi, 2018)

1.Kat koridorunda zeminde mermer döşeme görülmektedir. Ayrıca çocukların oynayabileceği bir seksek oyunu çıkartması koridorun sağ tarafında zemine yapıştırılmıştır. Koridorun aydınlatması 6 adet floresan lamba ile sağlanmıştır.

4.2.4.2. Öğretmenler Odası

Okulda 30 adet öğretmen görev yapmaktadır. Okulun üçüncü sınıf öğrencilerinin dersliklerinin olduğu 1.katta bulunan öğretmenler odası 6m genişliğinde ve 8m uzunluğunda, 48m² bir odadır.

Şekil 67. Öğretmenler Odası Planı

Odanın girişinde sol kısımda 40 adet kilitli dolap bulunmaktadır. Dolaplarla pencere arasında kalan 70cm'lik boşluğa 70cm yüksekliğinde çift kapaklı bir dolap yerleştirilmiştir. Bu dolabın üzerine de çay ocağı konulmuştur.

Şekil 68. Öğretmenler Odası 1 (Çolak Arşivi, 2018)

Öğretmenler odasının ortasına 1.5m genişliğinde 4m uzunluğunda ve 75cm yüksekliğinde, 14 kişilik bir toplantı masası bulunmaktadır. Odanın köşesinde de bordo ve siyah renklere sahip bir köşe koltuk bulunmaktadır. Köşe koltuğun üst hizasında 2 adet mavi kumaşlı pano duvara yan yana konumda asılmıştır. Panoların üst kısmına ise; Atatürk posterleri asılmıştır. Köşe koltuğun diğer köşe kısmına denk gelen kısımda da 32inç LCD ekran tv yerleştirilmiştir.

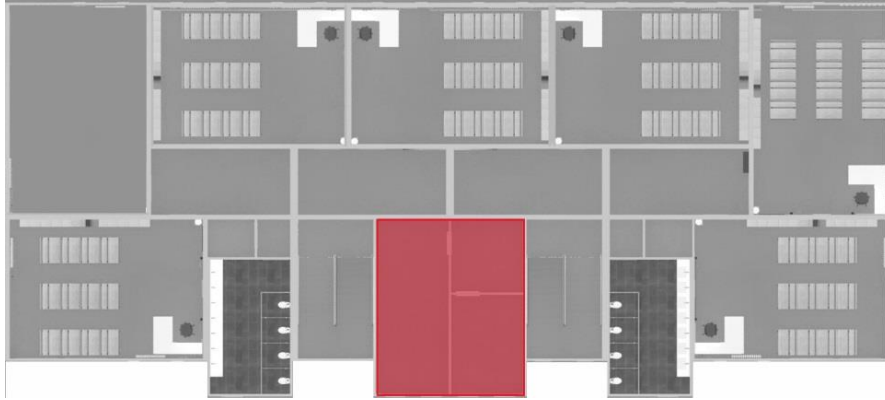

Şekil 69. Öğretmenler Odası 2 (Çolak Arşivi, 2018)

Öğretmenler odasında farklı ölçülerde öğretmenler için dolaplar bulunmaktadır. Odanın tamamında krem rengi duvar boyası kullanılmıştır. Perde olarak da yine açık renk tül ve perde kullanılmıştır. Zeminde açık renk lamine parke görülürken, aydınlatma için de tavanda 4 adet floresan aydınlatma bulunmaktadır.

4.2.4.3. Müdür Yardımcısı Odası

Müdür yardımcısı odası 6m genişliğinde ve 8m uzunluğunda, 48m²'dir.

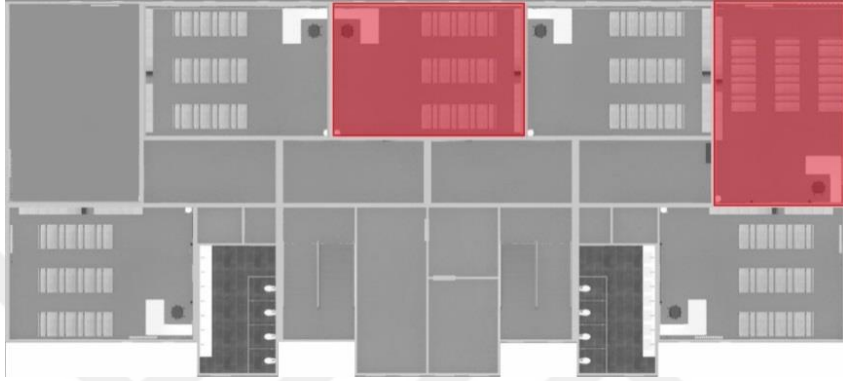

Şekil 70. Müdür Yardımcısı Oda Planı

İçerisinde akça ağaç renklerinde bir çalışma grubu ve misafirler siyah renk oturma grubu bulunmaktadır. Bu odada aynı zamanda okulun evrakları da depolandığından, açık ve kapalı birçok dolap bulunmaktadır. Odanın görülmesine izin verilmiş fakat fotoğraflarının çekilmesine uygun olmayacağı düşüncesiyle izin verilmemiştir.

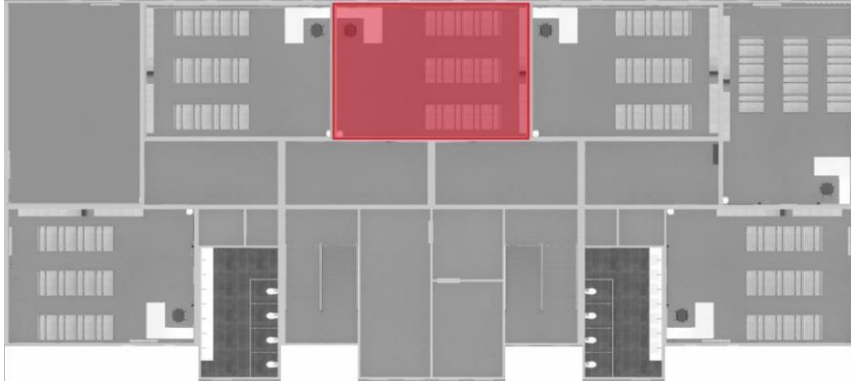
4.2.4.4. 1.Kat Derslikleri

1.Katta üçüncü sınıf öğrencilerinin öğrenim gördüğü A, B, C, D, E şubeleri olmak üzere toplamda 5 adet derslik bulunmaktadır. Bir de zeka sınıfı olarak düzenlenmesi planlanan bir derslik boş durmaktadır. Katta bulunan tüm derslikler aynı m²'ye sahiptir. Kat planında bulundukları yere göre iki tip sınıf yerleşimi mevcuttur.

Şekil 71. 1. Kat Derslik Planları

Üçüncü sınıflara örnek olarak 3/C şubesi incelenmiştir. Sınıflar diğer katlarda olduğu gibi aynı şekilde 48m²'dir.

Şekil 72. 3C Şubesi Derslik Planı

Duvarlar yerden 130cm yüksekliğe kadar turuncu tonlarında, sonrası ise beyaz renge boyanmıştır. Dersliklerde kapı girişinde 6m'lik duvarda akıllı tahtalar bulunmaktadır. Akıllı tahtanın hemen üstünde ve yan taraflarında şeref köşesi, harita ve eğitici panolar bulunmaktadır. Tahtanın hemen önünde de öğretmen masası ve sandalyesi yer almaktadır.

Üçüncü sınıflar için seçilen örnek sınıfta sınıf mevcuduna bağlı olarak 12 adet masa ve her biri ikişerli olmak üzere 12 adet de sıra bulunmaktadır. Sınıf oturma düzeni sıralı yerleşim planına göre düzenlenmiştir.

Şekil 73. 3C Şubesi 1 (Çolak Arşivi, 2018)

6m uzunluğunda ki duvarda 30 adet kilitli öğrenci dolabı bulunmaktadır. Öğrenci dolaplarına ilave olarak arka duvarda alt kısmı çift kapaklı, üst kısmı ise 2 açık rafli akça ağaç bir dolap bulunmaktadır. Dolapların üst kısmına mavi renkli kumaş pano yerleştirilmiştir. 8m uzunluğundaki duvarda sınıf askılığı, onun yan yana duran mavi kumaşlı 2 adet pano daha yer almaktadır.

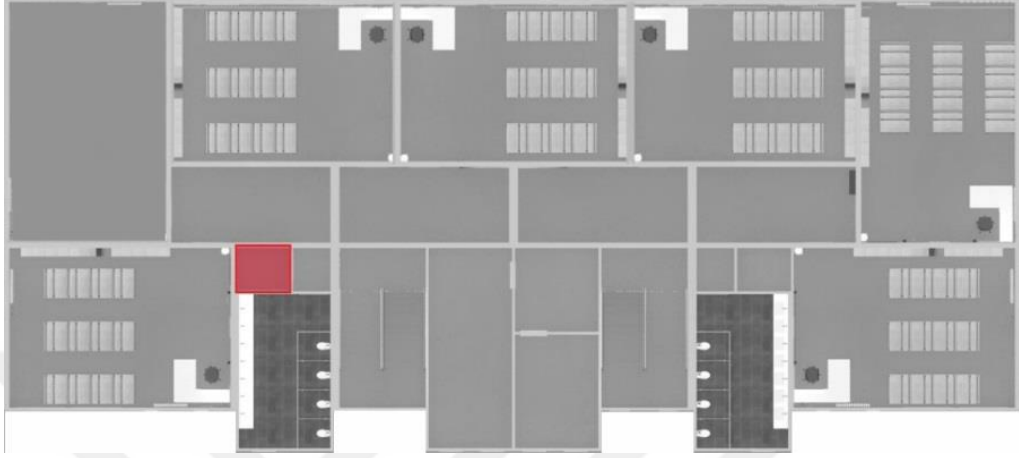

Şekil 74. 3C Şubesi 2 (Çolak Arşivi, 2018)

Pencerelerin bulunduğu diğer 8m'lik karşı duvarda pencere altlarında, duvarda kullanılan turuncu tonundaki renge boyanmış birer adet döküm radyatör petekleri bulunmaktadır. Pencerelerde kahverenginde perde ve krem renkte tül kullanılmıştır. Zeminde mermer döşeme kullanılmıştır. Sınıf aydınlatması tavanda bulunan 4 adet floresan lamba ile sağlanmaktadır.

4.2.4.5. ay Ocağı Odası

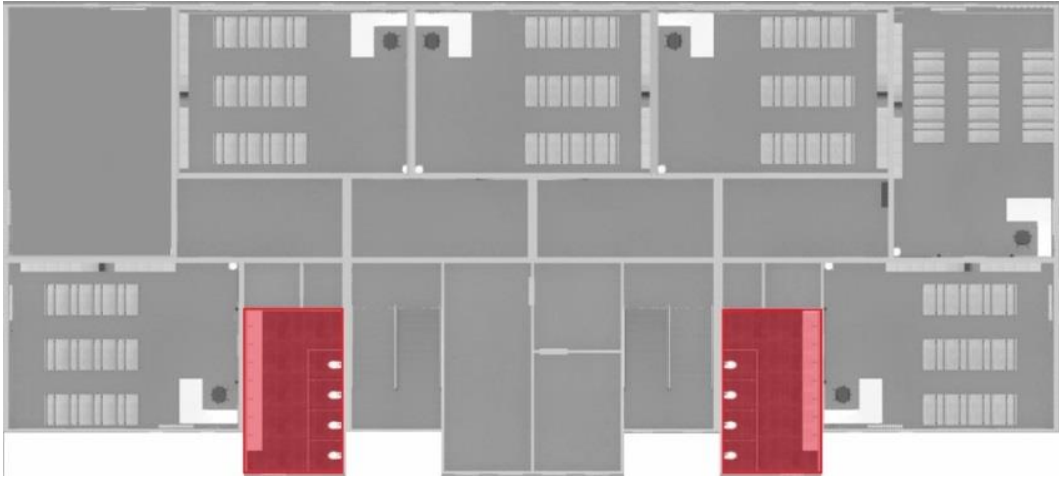
Öğretmenler odasına yakın bir konumda 1.70m genişliğinde, 2m derinliğinde bir çay ocağı odası bulunmaktadır. Öğretmenlerin kullanımı için planlanmıştır.

Şekil 75. ay Ocağı Oda Planı

4.2.4.6. Kız Erkek Öğrenci WC

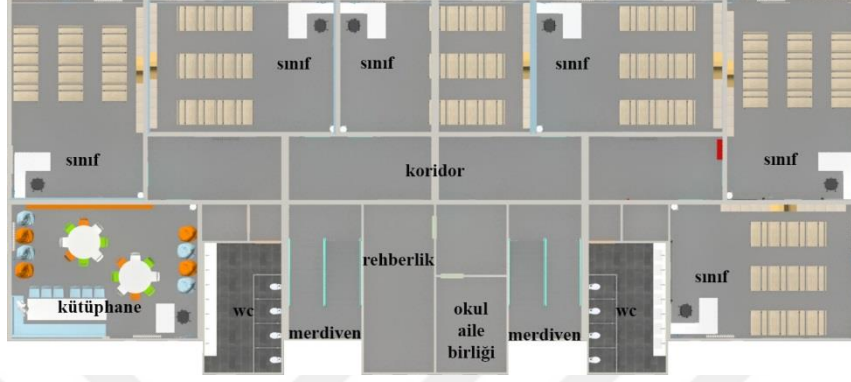
Okuldaki kız ve erkek öğrenci tuvaletlerinin tamamı aynı plana sahiptir. Kullanılan ürünler her katta birebir aynı şekilde uygulanmıştır.

Şekil 76. 1. Kat Kız Erkek Öğrenci WC Planları

4.2.5. 2.Kat Planı

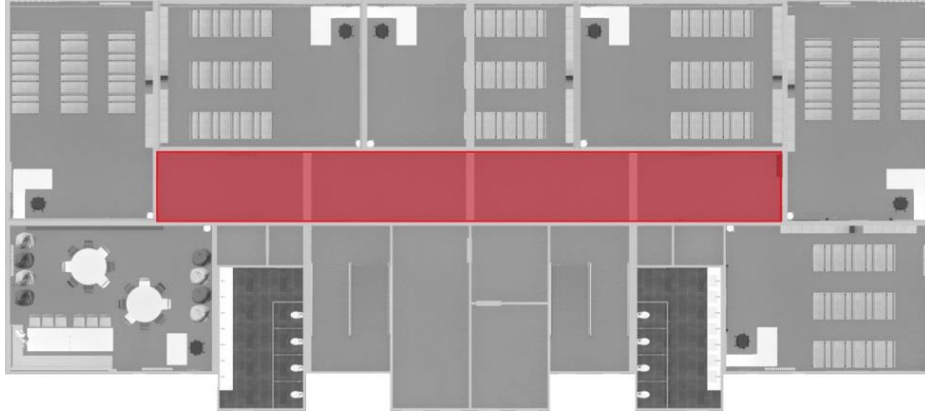
2. katta kütüphane, müdür yardımcısı odası, 1 adet İngilizce dersliği, A,B,C,D,E olmak üzere toplam 6 adet derslik, rehberlik servisi, okul aile birliği odası, yardımcı personel odası, kız ve erkek tuvaletleri bulunmaktadır.

Şekil 77. 2.Kat Planı

4.2.5.1. Koridor

2. katta diğer katlarda olduğu gibi 53m² büyüklüğünde dikdörtgen yapıda bir koridor bulunmaktadır. Koridorlar yerden tavana kadar sarı renk boya ile boyanmıştır.

Şekil 78. 2.Kat Koridor Planı

Rehberlik servisi ve okul aile birliği odası kapıları da dahil olmak üzere kattaki tüm idari odaların ve derslik kapıların koridora bakan yüzeyleri renkli desenli çıkartmalar ile kaplanmıştır.

Şekil 79. 2.Kat Koridor 1 (Çolak Arşivi, 2018)

Koridor boyunca farklı ebatlarda kumaş duvar panoları bulunmaktadır. Derslik kapılarının yanlarında sınıf/şube yazısı ve o sınıfa ait ders programının yazdığı küçük panolar yer almaktadır.

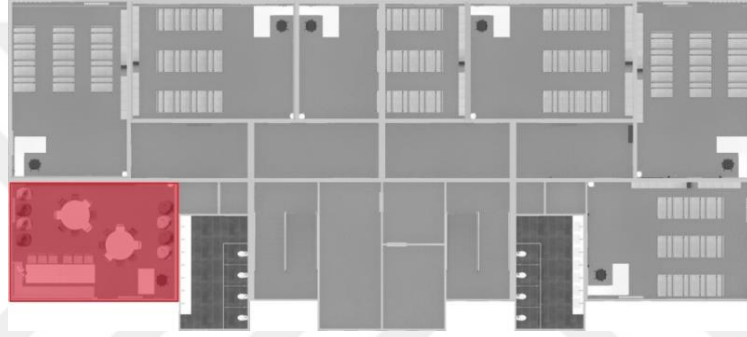
Şekil 80. 2.Kat Koridor 2 (Çolak Arşivi, 2018)

2.Kat koridorunun sağ kısımda yangın dolabı bulunmaktadır. Giriş ve birinci kattakinden farklı olarak bu katta her iki merdiven iniş çıkışlarına yakın konumda 2

adet yangın alarm butonu bulunmaktadır. Isıtma sistemi ile ilgili olarak koridor boyunca duvar rengine boyanmış 2 adet döküm radyatör petekleri görülmektedir. 2.Kat koridorunda zeminde mermer döşeme görülmektedir. Koridorun aydınlatması 6 adet floresan lamba ile sağlanmıştır.

4.2.5.2. Kütüphane

Kütüphanenin girişinde asılı olan bilgilendirme panosuna göre; kütüphanenin tefriş ve donanımı Sn. Ömer Fuat Günday tarafından yaptırılmıştır. Kütüphane olarak kullanılan bu derslik, diğer derslikler gibi 48m²'dir.

Şekil 81. Kütüphane Planı

Kütüphane dersliği öğretmenler gözetiminde kullanılan bir dersliktir. Sınıfın duvar rengi komple krem rengiyken mobilyalarda genel olarak yeşil ve turuncu renkler hakimdir. Sınıfı girişte sağ tarafta kalan 8m'lik duvar önünde, alt kısmı turuncu renkte kapaklı, onun üzerinde de siyah ve yeşil renklerde açık rafları olan ahşap bir dolap bulunmaktadır.

Şekil 82. Kütüphane 1 (Çolak Arşivi, 2018)

Karşı duvarın köşe kısmında aynı dolap 3m ve 2m genişliğinde sıralı olarak yerleştirilmiştir. Sınıfın ortasında kıvrımlı, turuncu renkte ahşap bir masa görülmektedir. Masanın etrafında ise kırmızı, turuncu ve mavi renklere sahip sandalyeler yerleştirilmiştir.

Şekil 83. Kütüphane 2 (Çolak Arşivi, 2018)

Sınıfın hemen girişinde 6m uzunluğundaki duvar boyunca 5m uzunluğunda, aşağıdan yukarıya sırasıyla yeşil, pembe ve turuncu renge sahip oturak bulunmaktadır. Oturağın üst kısmında duvara monte asimetrik raf bulunmaktadır. Sandalye ve oturak dışında turuncu, yeşil, mor, kırmızı ve mavi renklere toplam 12 adet armut koltuk yer almaktadır.

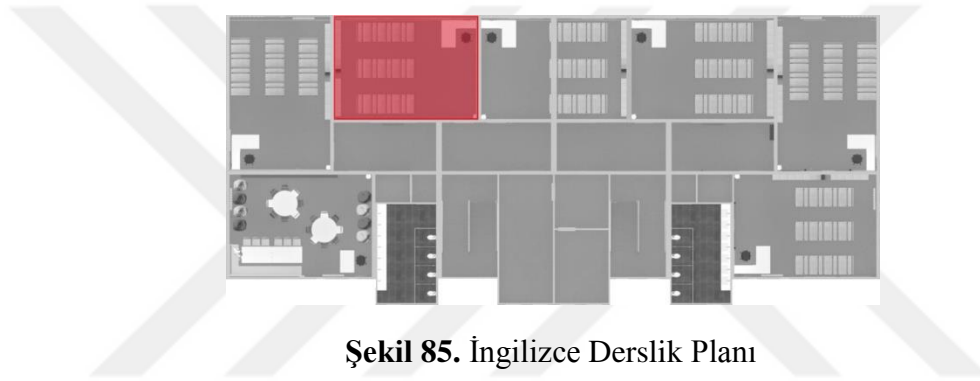

Şekil 84. Kütüphane 3 (Çolak Arşivi, 2018)

Bu sınıfta da pencere altlarına yerleştirilen 2 adet döküm radyatör peteği ile ısınma sağlanmıştır. Pencereelerde sadece krem rengi tül kullanılmıştır. Zeminde lamine parke görülmektedir. Sınıfın aydınlatması, tavanda bulunan 4 adet floresan lamba ile sağlanmaktadır.

4.2.5.3. İngilizce Dersliği

Okulun dördüncü sınıf öğrencilerinin öğrenim gördüğü 2. Katta bulunan İngilizce sınıfı, birinci sınıflardan dördüncü sınıflara kadar okulun tüm öğrencilerinin ders saatlerine göre öğrenim gördüğü ortak bir dersliktir. Diğer sınıflarla aynı ölçülere sahip olup 48m²'dir.

Şekil 85. İngilizce Derslik Planı

Duvarlar yerden 130cm yüksekliğe kadar turuncu tonlarında, sonrası ise beyaz renge boyanmıştır. Dersliklerde kapı girişinde 6m'lik duvarda akıllı tahtalar bulunmaktadır. Akıllı tahtanın hemen üstünde ve yan taraflarında şeref köşesi, harita ve eğitici panolar bulunmaktadır. Tahtanın hemen önünde de öğretmen masası ve sandalyesi yer almaktadır. Tahtanın yan tarafına ahşap çerçeveli kumaş pano yerleştirilmiştir.

Şekil 86. İngilizce Derslik 1 (Çolak Arşivi, 2018)

İngilizce sınıfında 15 adet masa ve her biri ikişerli olmak üzere 15 adet de sıra bulunmaktadır. Sınıf oturma düzeni sıralı yerleşim planına göre düzenlenmiştir.

Şekil 87. İngilizce Derslik 2 (Çolak Arşivi, 2018)

8m uzunluğunda ki duvarın arka kısmında 18 adet kilitli öğrenci dolabı bulunmaktadır. Bu sınıfta derse giren öğrencilerin eşyaları kendi dersliklerinde durduğundan dolayı diğer dersliklerde olduğu gibi her öğrenci için ayrı bir dolap ihtiyacı bu derslik için bulunmamaktadır.

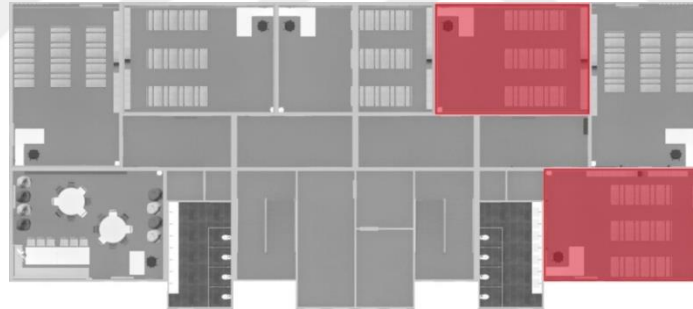
Şekil 88. İngilizce Derslik 3 (Çolak Arşivi, 2018)

Sınıfın arka duvarına sınıf askılığı ve onun üzerine de 70cm yüksekliğinde, toplamda 4.5m uzunluğunda 3 adet mavi kumaşlı pano yan yana monte edilmiştir. Sınıfın diğer duvarında da panolar devam ettirilmiştir.

Pencerelerin bulunduğu 8m'lik duvarda pencere altlarında, duvarda kullanılan turuncu tonundaki renge boyanmış birer adet döküm radyatör petekleri bulunmaktadır. Pencerelerde krem renkte tül ve diğer sınıflardan farklı olarak desenli perde kullanılmıştır. Zeminde mermer döşeme kullanılmıştır. Sınıf aydınlatması tavanda bulunan 4 adet floresan lamba ile sağlanmaktadır.

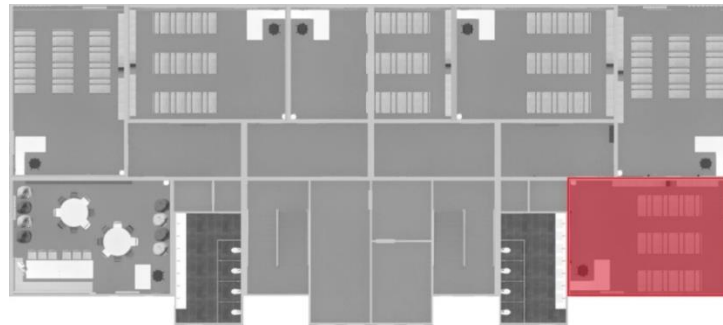
4.2.5.4. 2.Kat Derslikleri

2.Katta İngilizce dersliği dışında dördüncü sınıf öğrencilerinin öğrenim gördüğü A, B, C, D, E şubeleri bulunmaktadır. Katta bulunan tüm derslikler aynı m²'ye sahiptir. Kat planında bulundukları yere göre de iki tip sınıf yerleşimi mevcuttur.

Şekil 89. 2. Kat Derslik Planları

Dördüncü sınıflara örnek olarak 4/D şubesi incelenmiştir. Sınıflar diğer katlarda olduğu gibi aynı şekilde 48m²'dir.

Şekil 90. 4D Şubesi Derslik Planı

Duvarlar yerden 130cm yüksekliğe kadar turuncu tonlarında, sonrası ise beyaz renge boyanmıştır. Dersliklerde kapı girişinde 6m'lik duvarda akıllı tahtalar bulunmaktadır. Akıllı tahtanın hemen üstünde ve yan taraflarında şeref köşesi, harita ve eğitici panolar bulunmaktadır. Tahtanın hemen önünde de öğretmen masası ve sandalyesi yer almaktadır. Tahtanın sağ tarafında ise bordo renk kumaş pano yer almaktadır.

Şekil 91. 4D Şubesi 1 (Çolak Arşivi, 2018)

Dördüncü sınıflar için seçilen örnek derslikte sınıf mevcuduna bağlı olarak 11 adet masa ve her biri ikişerli olmak üzere 11 adet de sıra bulunmaktadır. Sınıf oturma düzeni U düzeni yerleşim planına göre düzenlenmiştir.

Tahtanın bulunduğu duvar önünde öğretmene ait iç kısmı raflı, ikisi camlı olmak üzere 4 kapaklı, kilitli bir dolap bulunmaktadır. Bu dolabın yanında aynı özelliklerde 160cm yüksekliğinde bir dolap daha bulunmaktadır. Öğretmen masasının yanına akça ağaç renginde çift kapaklı bir dolap yerleştirilmiştir ve sınıf gereçlerinden olan yazıcı, bu dolabın üzerine konulmuştur.

Katta bulunduğu konum itibarıyla çift cephesinde pencere olan sınıfta 8m uzunluğunda ki duvar önünde adet kilitli öğrenci dolabı bulunmaktadır. Hemen yanında 2 kapaklı bir dolap daha yer almaktadır. Öğrenci dolaplarının üzerine, dolaba yaslanmış şekilde mavi renkli kumaş pano bulunmaktadır. Yan duvarında da kırmızı kumaşlı bir pano daha yer almaktadır. Karşı duvarda sınıf askılıklarıyla birlikte yine 4m uzunluğunda bir tane daha mavi kumaşlı pano görülmektedir.

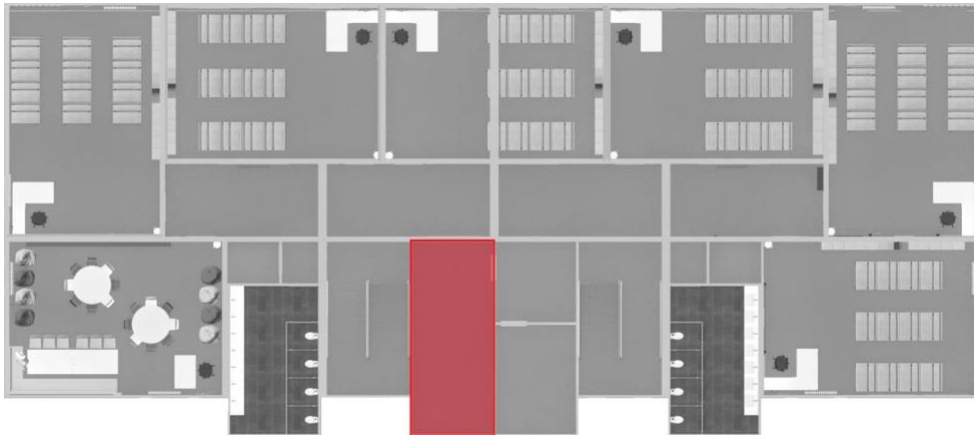

Şekil 92. 4D Şubesi 2 (Çolak Arşivi, 2018)

Sınıfta pencere altlarında, duvarda kullanılan turuncu tonundaki renge boyanmış birer adet döküm radyatör petekleri bulunmaktadır. Pencereelerde bordo renkte perde ve krem renkte tül kullanılmıştır. Diğer sınıflarda olduğu gibi zeminde mermer döşeme kullanılmıştır ve sınıf aydınlatması tavanda bulunan 4 adet floresan lamba ile sağlanmaktadır.

4.2.5.5. Rehberlik Servisi

Okul aile birliği ile rehberlik servisi odaları yan yana olduğundan, bulundukları ortak alana kat koridorundan açılan tek kapı ile girilmektedir.

Şekil 93. Rehberlik Servisi Planı

Geçiş alanı olan yerde kapaklı bir dolap bulunmaktadır. Ayrıca ahşap kaideler üzerine açık ve korunaksız bir şekilde yerleştirilmiş 2 adet büyük boy yazıcı, bu yaş grubundaki çocuklar açısından tehlike arz etmektedir.

Şekil 94. Rehberlik Servisine Giriş Alanı 1 (Çolak Arşivi, 2018)

Rehberlik servisi odası; 3m genişliğinde 7m derinliğinde, 21m²'dir. Rehberlik servisinde 2 öğretmen görev yapmaktadır. Bu nedenle de oda içerisinde 2 adet farklı renklerde çalışma grubu ve gelen öğrencilerin oturabilmeleri için duvar kenarına yerleştirilmiş 4 adet ofis sandalyesi bulunmaktadır.

2 öğretmenin masalarının arkalarında öğrencilerin çalışmalarını asabilmek için kullandıkları mantar panolar yer almaktadır. Pencereerde açık renklerde perde ve tül kullanılmıştır. Zeminde mermer görülürken odanın aydınlatması 2 adet floresan lamba ile sağlanmıştır.

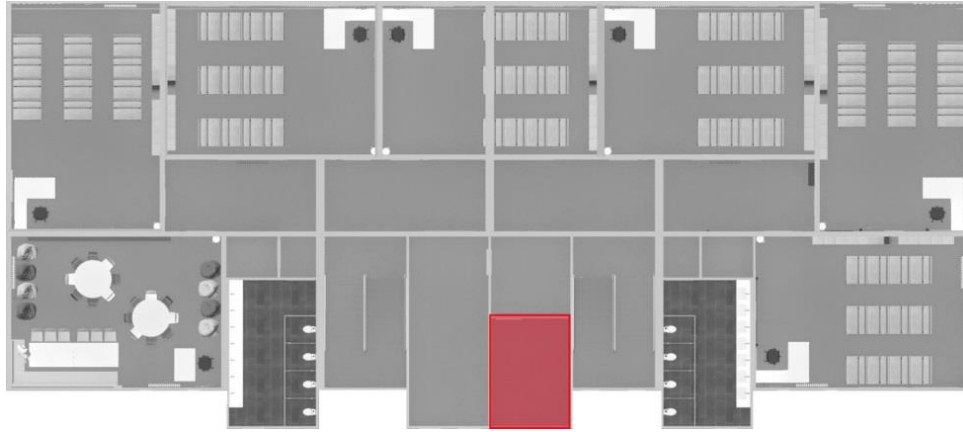
Rehberlik servisi ile yapılan görüşmede öğrencilerin bu alanda kendilerini güvende ve rahat hissedemedikleri, rehberlik öğretmeniyle birebir iletişime geçmekte mekanın yetersiz olduğu bilgisi alınmıştır.

Şekil 95. Rehberlik Servisine Giriş Alanı 2 (Çolak Arşivi, 2018)

4.2.5.6. Okul Aile Birliği Odası

Rehberlik servisi ile okul aile birliği odaları yan yana olduğundan, bulundukları ortak alana kat koridorundan açılan tek kapı ile girilmektedir.

Şekil 96. Okul Aile Birliği Planı

Okul aile birliği odası 3m genişliğinde, 4m derinliğinde, 12m² bir odadır. İçerisinde venge renginde bir çalışma grubu yerleştirilmiştir. Ayrıca kapalı ve açık olmak üzere dikey evrak dolapları bulunmaktadır.

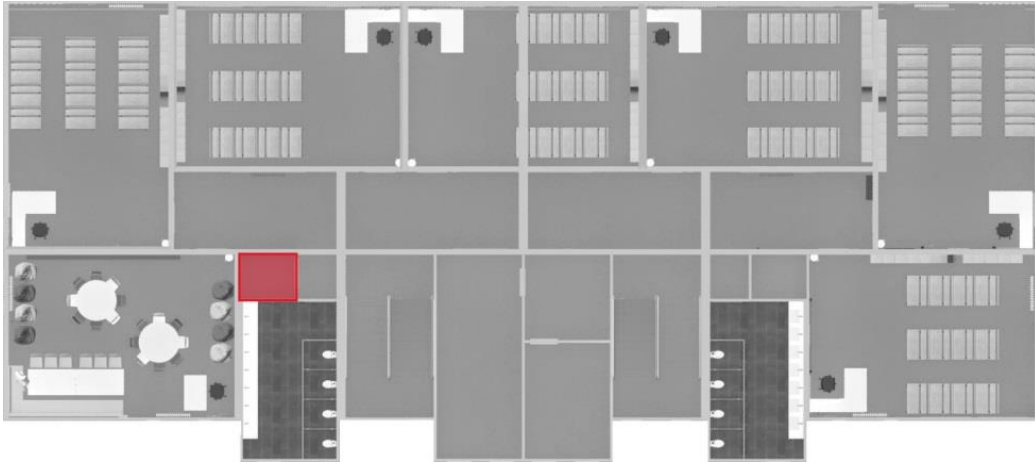

Şekil 97. Okul Aile Birliği (Çolak Arşivi,, 2018)

Pencerelerde kahverengi perde ve krem rengi tül kullanılmıştır. Zeminde mermer görülürken odanın aydınlatması 2 adet floresan lamba ile sağlanmıştır. Odanın görülmesine izin verilmiş fakat fotoğraflarının çekilmesine uygun olmayacağı düşüncesiyle izin verilmemiştir.

4.2.5.7. Yardımcı Personel Odası

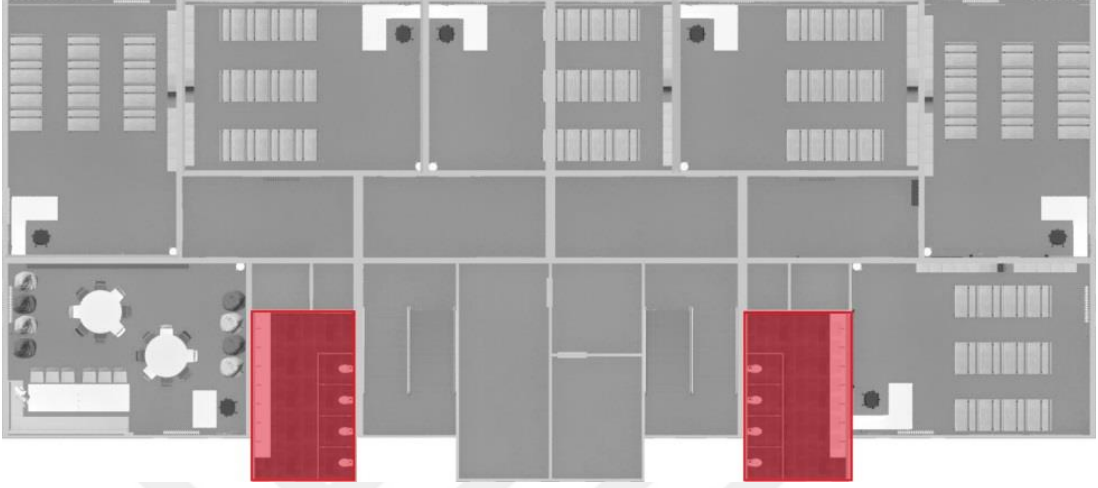
Kız öğrenci tuvaletinin yanında bulunan odadır. 1.70m genişliğinde, 2m derinliğindedir. İçerisinde personelin eşyalarını koyabileceği 2 adet akça ağaç çift kapaklı dolap bulunmaktadır.

Şekil 98. Yardımcı Personel Oda Planı

4.2.5.8. Kız Erkek Öğrenci WC

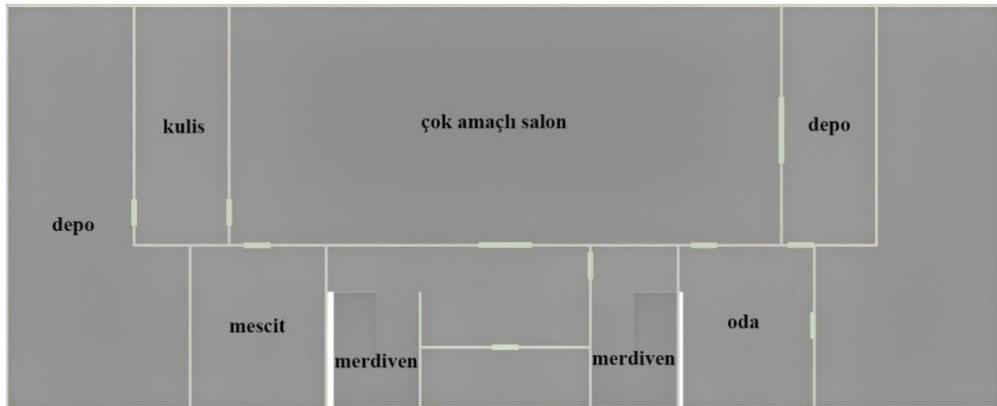
Okuldaki kız ve erkek öğrenci tuvaletlerinin tamamı aynı plana sahiptir. Kullanılan ürünler her katta birebir aynı şekilde uygulanmıştır.

Şekil 99. 2. Kat Kız Erkek Öğrenci WC Planları

4.2.6. Çatı Katı

Çatı katında çok amaçlı salon ve bu salonun giriş kısmında bir bekleme alanı bulunmaktadır.

Şekil 100. Çatı Katı Planı

4.2.6.1. Çok Amaçlı Salon

Çok amaçlı salon 9m genişliğinde 20m uzunluğunda olmak üzere 180m²'dir.

Şekil 101. Çok Amaçlı Salon Planı

Salonda 3m derinliğinde bir sahne bulunmaktadır. Salonun zemininde gri renk PVC zemin kaplama kullanılmıştır. Salonun cepheye bakan kısmında sarı renge boyanmış döküm radyatör petekleri ile ısınma sağlanmaktadır. Ayrıca salonda 3 büyük boy dikey klima bulunmaktadır.

Şekil 102. Çok Amaçlı Salon 1 (Çolak Arşivi, 2018)

Gösteri dışındaki zamanlarda sandalyeler depolarda ve salonun içinde muhafaza edilmekte, herhangi bir gösteri ya da konferans olacağı dönemde görevlilerce sandalyeler salona yerleştirilmektedir.

Şekil 103. Çok Amaçlı Salon 2 (Çolak Arşivi, 2018)

Sahnenin arkasında 3.5m derinliğinde bir kulis bulunmaktadır. Kulisin sahneye açılan kapısının önüne bir seperatör yerleştirilmiştir. Bununla birlikte okulun mevcut durumunda kulis amacına yönelik kullanılmamaktadır.

Şekil 104. Kulis Planı

Salonun, sahnenin karşısına kalan bölümünde açık gri renkte bölücü paneller kullanılarak bir depo alanı oluşturulmuştur.

Şekil 105. Çatı Katı –Depo Planı

Yaklaşık 30m² olan bu alanın içerisinde okula ait çok çeşitli malzemeler bulunmaktadır. Bu malzemeler gelişigüzel bir biçimde üst üste yığıldığından ve deponun kilitli bir kapısı olmayıp sürekli açık olmasından dolayı devrilmelere karşı öğrenciler açısından tehlike arz etmektedir.

Şekil 106. Çatı Katı Depo 1 (Çolak Arşivi, 2018)

Deponun zemininde salondaki PVC kaplama devam ettirilmiştir.

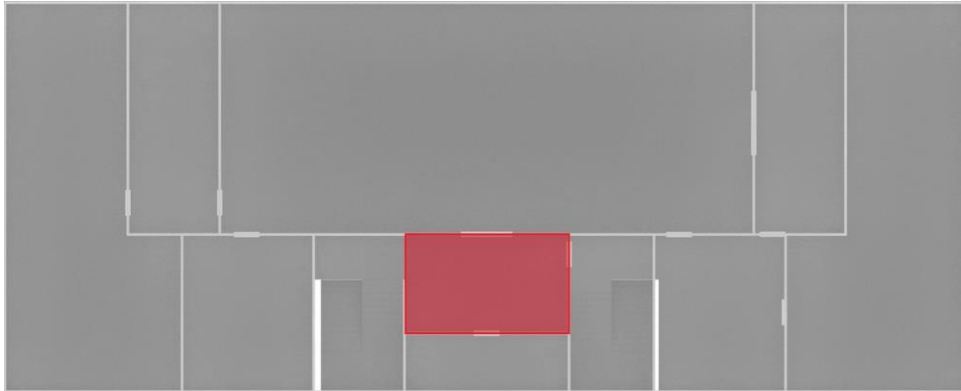
Şekil 107. Çatı Katı Depo 2 (Çolak Arşivi, 2018)

Salon aydınlatmasında ve depo alanında kare floresan aydınlatmalar kullanılmıştır.

Kat içerisinde bulunan diğer oda ve mescit kapalı olduğundan ve açılmadığından dolayı incelenememiştir.

4.2.6.2. Bekleme Alanı

Bekleme alanı olarak kullanılan yerde duvarlar 130cm yüksekliğe kadar sarı renk, onun üzeri ise beyaz renk boya ile boyanmıştır.

Şekil 108. Bekleme Alanı Planı

Kapılara herhangi bir giydirme yapılmayıp sade bırakılmıştır. Duvarda 2 adet fotoğraf çerçevesi dışında bir şey bulunmamaktadır. Bu alanda bir adet döküm radyatör petekle ısınma sağlanmıştır.

Şekil 109. Bekleme Alanı 1 (Çolak Arşivi, 2018)

Zeminde mermer görülürken aydınlatma olarak 2 adet kare floresan kullanılmıştır.

Şekil 110. Bekleme Alanı 2 (Çolak Arşivi, 2018)

4.2. Mareşal Fevzi Çakmak Pakmaya İlkokulu İç Mekan Tasarımı ve Kullanıcı İlişkisi Anket Çalışması

Anket çalışması Mareşal Fevzi Çakmak Pakmaya İlkokulu 3. ve 4. sınıf öğrencilerinden; 28 kız, 22 erkek olmak üzere toplam 50 öğrenci üzerinde yapılmıştır. Soru formunda 2 tane açık uçlu, 12 tane kapalı uçlu olmak üzere toplam 14 soru bulunmaktadır. Öğrencilerle yapılan görüşmeler, 28 Kasım 2018 ve 13 Aralık 2018 tarihleri arasında ebeveyn gözetiminde öğrenciyle yüz yüze görüşme tekniği uygulanarak gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler ortalama 18 dakika sürmüştür. Toplanan verilerin veri girişleri Excel programı, analizleri SPSS programı aracılığıyla yapılmıştır. Araştırmada örneklem tespiti, metodun belirlenmesi, soru formunun hazırlanması, görüşmelerin yapılması, veri girişi ve analiz aşamalarının tamamında bir istatistik uzmanından destek alınmıştır.

Bu anket çalışmasında, somut işlemler dönemi olan 7- 11 yaş aralığındaki çocuklarda mekan algısının renk ve ergonomi kapsamında eğitim ortamlarında eğitime olan etkisinin olumlu ve olumsuz yönlerini tespit etmeyi ve nasıl bir fiziksel ortamda eğitim görmek istediklerini ölçmek amaçlanmaktadır.

Beykent Üniversitesi İç Mimarlık Anabilim Dalı
“İlkokul Yapılarında İç Mekan Tasarımı Ve Öğrenci İlişkisi: Mareşal Fevzi
Çakmak Pakmaya İlkokulu Örneği” Konulu Yüksek Lisans Tez Çalışması
Anket Soru Formu - Ocak 2019

1-) Okulun iç duvarlarının ne renk olmasını istersiniz?

.....

.....

2-) Koridor duvarlarının nasıl olmasını istersiniz?

a-) Duvarlarda eğitici panolar olsun.	b-) Duvarlarda resimler olsun.
c-) Duvarlarda hiçbir şey olmasın.	d-) Diğer.

3-) Dersliklerinizin duvarlarının nasıl olmasını istersiniz?

a-) Duvarlarda eğitici panolar olsun.	b-) Duvarlarda resimler olsun.
c-) Duvarlarda hiçbir şey olmasın.	d-) Diğer.

4-) Derslik kapılarının nasıl olmasını istersiniz?

a-) Resimli olmasını isterim	b-) Tek renk olmasını isterim.
c-) Camlı olmasını isterim.	

5-) Okul sıraları sizce kullanışlı mı?

a-) Evet, kullanışlı.	b-) Hayır, kullanışlı değil.

6-) Sınıfta nasıl oturmak istersiniz?

a-) Tek kişilik sıralarda	b-) İki kişi aynı sırada
c-) Kümeler halinde	

Tablo 6. Anket formu 1. sayfa

7-) Dersliklerdeki dolaplarla ilgili aşağıdaki soruları cevaplayınız. Dersliklerdeki dolaplarla ilgili aşağıdaki soruları cevaplayınız.

7.1.	a-) Sınıfımdaki dolabım yeterince büyük	b-) Sınıfımdaki dolabım küçük
7.2.	a-) Dolabım güvenli	b-) Dolabım güvenli değil
7.3.	a-) Dolabımı rahat kullanabiliyorum	b-) Dolabımı rahat kullanamıyorum

8-) Sınıfınızın yeterince güneşli olduğunu düşünüyor musunuz?

a-) Evet aydınlık b-) Hayır aydınlık değil

9-) Sınıfınızın ısı dengesi sizce nasıl?

a-) Fazla sıcak b-) Fazla soğuk c-) İyi

10-) Yiyecek ve içeceklerini kantinde tüketmek ister misiniz?

a-) Evet b-) Hayır

11-) Ders aralarında yemeğinizi nasıl bir ortamda yemek istersiniz?

a-) Yemekhanede b-) Kafeteryada c-) Bahçede

12-) Tuvaletlerle ilgili aşağıdaki soruları cevaplayınız.

12.1.	a-) Tuvaletler temiz	b-) Tuvaletler temiz değil
12.2.	a-) Tuvaletleri rahat kullanabiliyorum	b-) Tuvaletleri rahat kullanamıyorum
12.3.	a-) Tuvaletlerde sıra bekliyorum	b-) Tuvaletlerde sıra beklemiyorum

13-) Sınıfınızı ve okulunuzu seviyor musunuz?

13.1.	a-) Sınıfımı seviyorum	b-) Sınıfımı sevmiyorum
13.2.	a-) Okulumu seviyorum	b-) Okulumu sevmiyorum

14-) Nasıl bir okulda okumayı istersiniz?

.....

.....

Tablo 7. Anket formu 2. sayfa

4.3. Anket Sonuçlarının Değerlendirilmesi

Anket formu sonuçları soru bazlı analizleri frekans ve yüzdeleriyle birlikte aşağıda teker teker ele alınmıştır.

Soru - 1) Okulun iç duvarlarının ne renk olmasını istersiniz?

Anketin birinci sorusu açık uçlu bir sorudur. Öğrenciler bu soruya çoğunlukla aşağıdaki cevaplarını vermişlerdir.

- Açık renk olmasını isterim.
- Rengarenk olmasını isterim.
- Beyaz renk olmasını isterim.
- Pembe renk olmasını isterim.
- Fark etmez ve bilmiyorum.

Soru – 2) Koridor duvarlarının nasıl olmasını istersiniz?

	Frekans - Kişi	Yüzde %
Duvarlarda eğitici panolar olsun	16 Kişi	% 32
Duvarlarda resimler olsun	27 Kişi	% 54
Duvarlarda hiçbir şey olmasın	-	% 0
Diğer	7 Kişi	% 14
Toplam	50 kişi	% 100

Tablo 8. Anket çalışması 2. soru frekans ve yüzde sonuçları.

Bu soruda öğrencilerin %32'i koridor duvarlarında eğitici panolar olmasını isterken %54'ü duvarlarda resimler olmasını istemiştir. Diğer %14'lük dilimde de öğrenciler hayranı oldukları oyun karakterlerinin resimlerinin olmasını istemişlerdir. Öğrenciler koridorları oyun alanları olarak algılamaktalar. Bu nedenle ders aralarında hem zihinlerini dağıtmak, hem de enerjilerini atmak için çıktıkları koridorlarda, duvarlarda eğitici unsurlardan ziyade kendileri için eğlenceli olabilecek görselleri görmeyi tercih etmektedirler.

Soru – 3) Dersliklerinizin duvarlarının nasıl olmasını istersiniz?

	Frekans - Kişi	Yüzde %
Duvarlarda eğitici panolar olsun	34 Kişi	% 68
Duvarlarda resimler olsun	13 Kişi	% 26
Duvarlarda hiçbir şey olmasın	-	% 0
Diğer	3 Kişi	% 6
Toplam	50 kişi	% 100

Tablo 9. Anket çalışması 3. soru frekans ve yüzde sonuçları.

Bu soruda öğrencilerin %68'i duvarlarda eğitici panolar olmasını isterken %26'sı duvarlarda resimler olmasını istemiştir. Diğer %6'lık dilimde de öğrenciler taraftarı oldukları takımların bayrak ve posterlerinin olmasını istemişlerdir.

Soru – 4) Derslik kapınızın nasıl olmasını istersiniz?

	Frekans- Kişi	Yüzde %
Resimli olmasını isterim	36 Kişi	% 72
Tek renk olmasını isterim	11 Kişi	% 22
Camlı olmasını isterim	3 Kişi	% 6
Toplam	50 kişi	% 100

Tablo 10. Anket çalışması 4. soru frekans ve yüzde sonuçları.

Anket çalışmasının 4. sorusu olan bu soruda öğrencilerin %72'si derslik kapılarının resimli olmasını isterken %22'si tek renkli olmasını istemiştir. Diğer %6'lık dilimde de öğrenciler derslik kapılarının camlı olmasını istemişlerdir. Camlı kapı olmasını istemeyen 3 öğrenci buna gerekçe olarak, ders zili çaldıktan sonra öğretmenlerinin sınıfa doğru geldiği esnada kendilerinin dışarıdan öğretmenleri tarafından görünmek istemediklerini belirtmişlerdir. Derslik kapılarının tek renk olmasını isterim diyen 11 öğrenci, renk olarak çoğunlukla mavi rengi tercih ederken,

kapıların resimli olmasını isteyen 36 öğrenci, resimli kapıları daha eğlenceli bulduklarını ifade etmişlerdir.

Soru – 5) Okul sıraları sizce kullanışlı mı?

	Frekans- Kişi	Yüzde %
Evet, kullanışlı	44 Kişi	% 88
Hayır, kullanışlı değil	6 Kişi	% 12
Toplam	50 kişi	% 100

Tablo 11. Anket çalışması 5. soru frekans ve yüzde sonuçları.

Öğrencilere sıralarını kullanışlı bulup bulmadıkları sorusu yöneltilmiştir. %88'i okul sıralarını kullanışlı bulurken, %12'si ise rahat oturamadığı ve çantasını sığdıramadığı gerekçeleriyle kullanışlı bulmadıklarını ifade etmişlerdir.

Soru – 6) Sınıfta nasıl oturmak istersiniz?

	Frekans- Kişi	Yüzde %
Tek kişilik sıralarda	2 Kişi	% 4
İki kişi aynı sırada	6 Kişi	% 12
Kümeler halinde	42 Kişi	% 84
Toplam	50 kişi	% 100

Tablo 12. Anket çalışması 6. soru frekans ve yüzde sonuçları.

Sınıfta nasıl oturmak istersiniz sorusuna öğrencilerin %84'ü kümeler halinde, %12'si iki kişi aynı sırada ve %4'ü ise tek kişilik sıralarda oturmak istediklerini ifade etmişlerdir. Kümeler halinde oturmak isteyen 42 öğrenci, bu oturma düzeni sayesinde arkadaşlarıyla ve öğretmenleriyle kesintisiz olarak iletişim halinde olabildikleri için tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Öğrencilerden 6 tanesi en yakın arkadaşıyla oturmayı sevdikleri için iki kişi aynı sırada oturmayı, diğer arkadaşları tarafından rahatsız edilmek istenmeyen 2 öğrenci de tek kişilik sıralarda oturmayı istemişlerdir.

Soru – 7) Dersliklerdeki dolaplarla ilgili aşağıdaki soruları cevaplayınız.

Öğrencilere dersliklerdeki dolaplarla ilgili üç soru yöneltilmiştir.

7.1.) Sınıflardaki dolabın büyüklüğü

	Frekans- Kişi	Yüzde %
Sınıftaki dolabım yeterince büyük	4 Kişi	% 8
Sınıftaki dolabım küçük	46 Kişi	% 92
Toplam	50 kişi	% 100

Tablo 13. Anket çalışması 7.1. soru frekans ve yüzde sonuçları.

7.2.) Sınıflardaki dolabın güvenliği

	Frekans- Kişi	Yüzde %
Dolabım güvenli	43 Kişi	% 86
Dolabım güvenli değil	7 Kişi	% 14
Toplam	50 kişi	% 100

Tablo 14. Anket çalışması 7.2. soru frekans ve yüzde sonuçları.

7.3.) Sınıflardaki dolapların kullanım rahatlığı

	Frekans- Kişi	Yüzde %
Dolabım rahat kullanabiliyorum	14 Kişi	% 28
Dolabımı rahat kullanamıyorum	36 Kişi	% 72
Toplam	50 kişi	% 100

Tablo 15. Anket çalışması 7.3. soru frekans ve yüzde sonuçları.

Dersliklerdeki dolaplarla ilgili sorulardan ilkinde öğrencilerin %92'si dolaplarının yetersiz olduklarını belirtmişlerdir. Dolapların güvenliği konusunda

öğrencilerin %86'sından olumlu cevap alınmış ve %72'si dolaplarını rahat kullanamadıklarını ifade etmişlerdir. Dolaplarını rahat kullanamadıklarını belirten 36 öğrenci buna sebep olarak şunları söylemişlerdir;

- Dolaplarının içinde raf yok.
- Benim dolabım en altta. Dolabıma bir şey koyup alırken yere oturmak zorunda kalıyorum, üstüm kirleniyor.
- Dolabımın kilidi sürekli bozuluyor.

Soru – 8) Sınıfınızın yeterince günışığı aldığını düşünüyor musunuz?

	Frekans- Kişi	Yüzde %
Evet, aydınlık	46 Kişi	% 92
Hayır, aydınlık değil	4 Kişi	% 8
Toplam	50 kişi	% 100

Tablo 16. Anket çalışması 8. soru frekans ve yüzde sonuçları.

Eğitim yapılarında günışığının kullanımıyla ilgili olan 7. soruda öğrencilere sınıflarının yeterince aydınlık olup olmadığı sorulmuştur. Soruya %92 oranında “evet, aydınlık” yanıtı alınmıştır.

Soru – 9) Sınıfınızın ısı dengesi sizce nasıl?

	Frekans- Kişi	Yüzde %
Fazla sıcak	12 Kişi	% 24
Fazla soğuk	-	% 0
İyi	38 Kişi	% 76
Toplam	50 kişi	% 100

Tablo 17. Anket çalışması 9. soru frekans ve yüzde sonuçları.

Öğrencilere 8. soru olarak sınıflarının ısı dengesi sorulmuştur. Soruya %24 oranında “fazla sıcak” yanıtı alınmıştır. 12 öğrenci ders sırasında sınıflarda terlediklerini ve sıcaklık oranından rahatsız olduklarını belirtmiştir. 38 öğrenci ise sıcaklık dengesinin iyi olduğunu söylemişlerdir.

Soru – 10) Yiyecek ve içeceklerini kantinde tüketmek ister misiniz?

	Frekans- Kişi	Yüzde %
Evet	11 Kişi	% 22
Hayır	39 Kişi	% 78
Toplam	50 kişi	% 100

Tablo 18. Anket çalışması 10. soru frekans ve yüzde sonuçları.

Anket çalışmasının 9. sorusu olan bu soruda öğrencilere yiyecek ve içeceklerini okulun mevcut durumunu baz alarak kantinde tüketmek isteyip istemedikleri sorulmuştur. Soruya, öğrencilerin %22’si kantinde yemek istediklerini söylemişlerdir. %78’lik büyük bir bölümü ise kantinde yiyecek içecek tüketmek istemediklerini ifade etmişlerdir.

Buna sebep olarak da şunları ifade etmişlerdir;

- Soğuk
- Havasız
- Kokuyor
- Kalabalık oluyor
- Oturacak yer yok
- Temiz değil
- Karanlık
- Çok ses var
- Sevmiyorum gibi yanıtlar vermişlerdir.

Soru – 11) Ders aralarında yemeğinizi nasıl bir ortamda yemek istersiniz?

	Frekans- Kişi	Yüzde %
Yemekhane	2 Kişi	% 4
Kafeterya	22 Kişi	% 44
Bahçede	26 Kişi	% 52
Toplam	50 kişi	% 100

Tablo 19. Anket çalışması 11. soru frekans ve yüzde sonuçları.

Öğrencilerde anketin 10. Sorusunda yemeklerini nasıl bir ortamda yemeyi tercih edecekleri sorulmuştur. Bu soru yöneltirken öncelikle öğrencilerin sorudaki seçenekleri imgelemesi sağlanmıştır. Yemekhane için; uzun ve yan yana sıralanmış masalardan oluşan, kafeterya seçeneği için; dörder kişilik masa gruplarından oluşan, bahçede seçeneği için ise; uygun hava koşullarında bahçede konumlandırılacak şemsiyeli piknik masaları senaryoları sunulmuştur. Yemeğimi bahçede yemek isterim seçeneği %52 oranıyla en çok tercih edilen seçenek olmuştur. Sonrasında ise kafeterya %44 oranıyla tercih edilmiştir. Öğrenciler, arkadaşlarıyla birlikte sohbet eşliğinde yemek yiyebilmelerini, bu iki seçeneği tercih etmelerinin sebeplerinden biri olarak belirtmişlerdir.

Soru – 12) Tuvaletlerle ilgili aşağıdaki soruları cevaplayınız.

Tuvaletlerle ilgili öğrencilere üç soru yöneltilmiştir.

12.1.) Tuvaletlerin temizliği

	Frekans- Kişi	Yüzde %
Tuvaletler temiz	3 Kişi	% 6
Tuvaletler temiz değil	47 Kişi	% 94
Toplam	50 kişi	% 100

Tablo 20. Anket çalışması 12.1. soru frekans ve yüzde sonuçları.

12.2.) Tuvaletlerin kullanım rahatlığı

	Frekans- Kişi	Yüzde %
Tuvaletleri rahat kullanabiliyorum	9 Kişi	% 18
Tuvaletleri rahat kullanamıyorum	41 Kişi	% 82
Toplam	50 kişi	% 100

Tablo 21. Anket çalışması 12.2. soru frekans ve yüzde sonuçları.

12.3.) Tuvaletlerde sıra bekleme.

	Frekans- Kişi	Yüzde %
Tuvaletlerde sıra bekliyorum	41 Kişi	% 82
Tuvaletlerde sıra beklemiyorum	9 Kişi	% 18
Toplam	50 kişi	% 100

Tablo 22. Anket çalışması 12.3. soru frekans ve yüzde sonuçları.

Anket çalışmasında tuvaletlerle ilgili öğrencilere 3 soru yöneltilmiştir. Tuvaletlerin temizliği ile ilgili yöneltilen ilk soruya %94 oranında tuvaletlerin temiz olmadığı yanıtı alınmıştır. İkinci olarak öğrencilerin tuvaletleri rahat kullanıp kullanmadığı sorulmuş ve %68 oranında olumsuz yanıt alınmıştır. Son soru olarak ise; tuvaletlerde sıra bekleme durumları sorulmuş ve %82 oranında “tuvaletlerde sıra bekliyorum” yanıtı alınmıştır.

Okulda yapılan mimari incelemede tuvalet kabin genişlikleri olması gerekenden daha dardır. Kapılar dışarı doğru açılması gerekirken, içeri doğru açılmaktadır. Ayrıca kilit sistemi de bulunmamaktadır. Eğitim yapıları asgari tasarım standartlarına göre Okulun bütün tuvaletlerde alafranga ve alaturka tuvaletler yarı yarıya bulunması gerekirken, araştırmanın yapıldığı okulda alaturka tuvalet hiç bulunmamaktadır. Bunun yanı sıra alafranga tuvaletlerde çocuk klozet takımları kullanılmıştır.

Eğitim yapılarında hijyen konusunda bir temizlik markasının Türkiye genelinde 12 ilde, 6 – 11 yaş arası çocukların velileriyle yüz yüze yaptığı görüşmelerde şu sonuçlar elde edilmiştir;

- Velilerin %68'i eğitim yapılarında hijyen faktörünü okullarda iyileştirilmesi gereken unsurların başında görmektedir.
- Velilerin %86'sı tuvaletlerdeki hijyen sorununun sebep olduğu hastalıkların okul devamsızlığına yol açtığını belirtmektedir.
- Velilerin %84'ü tuvaletlerdeki hijyen kaynaklı problemlerin eğitimdeki başarısını olumsuz yönde etkilediğini belirtmektedir.
- Velilerin %6'sı tuvaletlerin temiz olmamasından dolayı çocuklarına tuvalete gitmemelerini söylemektedir.

İlkokul eğitim yapılarında öğrencilerin ergonomik yapılarına uygun olmayan vitrifiye elemanları ve yeteri kadar hijyenik olmayan ıslak hacimler, bu yaş grubundaki çocukların ihtiyaç duydukları anda okul tuvaletlerini kullanamamalarına sebep olmaktadır. Bu durum ise, çocuklarda özellikle boşaltım sistemi olmak üzere fizyolojik ve psikolojik birçok hastalığa sebep olmaktadır.

Soru – 13) Sınıfınızı ve okulunuzu seviyor musunuz?

13.1.) Sınıfınızı seviyor musunuz?

	Frekans- Kişi	Yüzde %
Sınıfımı seviyorum	50 Kişi	% 100
Sınıfımı sevmiyorum	-	% 0
Toplam	50 kişi	% 100

Tablo 23. Anket çalışması 13.1. soru frekans ve yüzde sonuçları.

Sınıfınızı seviyor musunuz sorusuna ankete katılan öğrencilerin tamamı sınıflarını sevdiklerini, sınıflarında arkadaşlarıyla birlikte eğlenceli vakit geçirdikleri yanıtını vermişlerdir.

13.2.) Okulunuzu seviyor musunuz?

	Frekans- Kişi	Yüzde %
Okulumu seviyorum	46 Kişi	% 92
Okulumu sevmiyorum	4 Kişi	% 8
Toplam	50 kişi	% 100

Tablo 24. Anket çalışması 13.2. soru frekans ve yüzde sonuçları.

Okulunuzu seviyor musunuz sorusuna öğrencilerin %92'si olumlu yanıt vermişlerdir. Okullarını çok sevmediğini belirten öğrencilerin %8'lük payı olan 4 öğrenciden 2'si buna sebep olarak; basketbol sahası olmamasını ve okulunu küçük bulduğunu söylemişlerdir. Diğer iki öğrenci ise; okulu sevmemelerine dair bir sebep belirtmemişlerdir.

Soru – 14) Nasıl bir okulda okumayı istersiniz?

Anket çalışmasının son sorusu olan “nasıl bir okulda okumak istersiniz?” sorusu açık uçlu olarak sorulmuştur. 32 öğrenci soruyu cevapsız bırakırken, özellikle kendi ilgi alanlarına göre cevap veren diğer öğrenciler şunları söylemişlerdir;

- Resim yapabileceğim bir sınıf olmasını isterim
- Daha temiz bir okul isterim
- Daha büyük, kocaman bir okul isterim
- Ağaçların ve çiçeklerin çok olduğu bir okul isterim
- Basketbol sahası olmasını isterim
- Bahçede ders yapmak isterim
- Rengarenk bir okulda okumak isterim

SONUÇ

“İlkokul Yapılarında İç Mekan Tasarımı Ve Öğrenci İlişkisi: Mareşal Fevzi Çakmak Pakmaya İlkokulu Örneği” konulu yüksek lisans tezinde, öncelikle İstanbul ili Şişli ilçesi sınırları içerisinde bulunan ilkokulun mimari yapısının, renk ve ergonomi kapsamında öğrencilerle olan etkileşimi incelenmiştir.

Mareşal Fevzi Çakmak Pakmaya İlkokulu incelenmeden önce Milli Eğitim Bakanlığının hazırlamış olduğu ve 2015 yılında revize ettiği “Eğitim Yapıları Asgari Tasarım Standartları Kılavuzu” bilgilerine göre ilkokul yapılarında bulunması gereken birimler ve bu birimlerin sahip olması gerektiği özellikler ele alınmıştır. Sonraki aşamada seçilen okulun tüm derslikleri, koridorları, merdivenleri, kız ve erkek tuvaletleri, engelli çocuklar için kullanılması planlanan asansörleri, arşiv odası, depoları, kütüphanesi, fen laboratuvarı, satranç dersliği, özel öğrenci dersliği, yemekhane ve kantini, rehberlik servisi, okul ana girişi, malzeme odaları, araç gereç odaları ve çok amaçlı salonu renk ve donatı seçimlerine kadar bir çok açıdan tasarım standartlarına göre incelenmiştir.

Tez kapsamında “Eğitim Yapıları Asgari Tasarım Standartları”, renk ve ergonomi bağlamında çocuklarda mekan algısı ve seçilmiş olan örnek ilkokulda yapılan anket çalışmasında toplanan verilerle birlikte ortaya çıkan sonuçlar aşağıda yer almaktadır.

		MEVCUT	MEVCUT DEĞİL
	RESİM DERSLİĞİ / DEPOSU		✓
	MÜZİK DERSLİĞİ / DEPOSU		✓
	LABORATUAR	✓	
	LAB. HAZIRLIK ODASI		✓
	KÜTÜPHANE	✓	
ÇOK AMAÇLI SALON	FUAYE		✓
	ÇOK AMAÇLI SALON	✓	
	SOYUNMA ODALARI		✓
	GÖREVLİ ODASI		✓
	PROJEKSİYON ODASI		✓
	DEPO	✓	
	TEMİZLİK ODASI		✓
	HAVALANDIRMA SANTRALİ		✓
	SPOR VE BEDEN EĞİTİMİ SALONU		✓
KANTİN	SATIŞ BÖLÜMÜ	✓	
	YEMEK VE DİNLENME ODASI		✓
	MUTFAK		✓
	DEPO	✓	
YEMEKHANE	GİRİŞ/FUAYE		✓
	YEMEK SALONU	✓	
	MUTFAK		✓
	BULAŞIKHANE	✓	
	GÖREVLİ ODASI		✓
	DEPO	✓	
	ÖĞRENCİ TUVALET		✓
	ÖĞRETMEN TUVALET		✓
	PERSONEL TUVALET		✓
	HAVALANDIRMA SANTRALİ		✓

Tablo 25. Eğitim Yapıları Asgari Tasarım Standartları Kılavuzuna Göre Mareşal Fevzi Çakmak Pakmaya İlkokulu Birimleri Mevcudiyet Durumu 1

		MEVCUT	MEVCUT DEĞİL
ISLAK HACİMLER	ÖĞRENCİ TUVALETLERİ	✓	
	ENGELLİ TUVALETİ		✓
	TEMİZLİK ODASI		✓
	ÖĞRETMEN TUVALETİ		✓
SİRKÜLASYON ALANLARI	GİRİŞ HOLLER	✓	
	KORİDOR	✓	
	KAPALI TENEFFÜS ALANI	✓	
	RAMPA	✓	
	MERDİVEN	✓	
	YANGIN MERDİVENİ		✓
	ASANSÖR		✓
İDARİ MEKANLAR	MÜDÜR ODASI		✓
	MÜDÜR YARDIMCISI ODASI		✓
	İDARİ ODA		✓
	REHBERLİK SERVİSİ ODASI		✓
	ARŞİV VE DOSYA ODASI	✓	
	ÖĞRETMENLER ODASI		✓
	ZÜMRE ÖĞR. ODASI	✓	
	VELİ GÖRÜŞME ODASI	✓	
	OKUL AİLE BİRLİĞİ ODASI	✓	
	PERSONEL TUVALETİ	✓	
TEKNİK HACİMLER			✓
İBADETHANE		✓	

Tablo 26. Eğitim Yapıları Asgari Tasarım Standartları Kılavuzuna Göre Mareşal Fevzi Çakmak Pakmaya İlkokulu Birimleri Mevcudiyet Durumu 2

İlkokul yapıları dersliklerinde öğrenci başına düşen brüt alan -depo alanı hariç- min. 1.60m² olarak belirlenmiştir. Çalışmanın yapıldığı okulun dersliklerinde bu değerin min. 1.75m² olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerle yüz yüze yapılan anket çalışmasında da sınıfların yeteri kadar geniş olduğu görüşü alınmıştır. Hem kullanıcılardan alınan görüş hem de mimari ölçülere göre dersliklerin öğrenci başına düşen alanların yeterli olduğu tespit edilmiştir.

Dersliklerin tamamında ikişer kişilik masa-sıra düzeni, projeksiyon donanımı, video kullanımı, askıları, dolapları ve sunum panoları bulunmaktadır. Tüm derslikler sıralı, U tipi, hilal tipi, küme gibi farklı oturma planlarına olanak sağlayacak şekilde, dikdörtgen yapıda planlanmıştır. Derslik oturma planlarının öncelikleri farklı şartlardaki okullar için değişebilmektedir. Örneğin sobalı sistemle ısınmanın sağlandığı bir köy okulunda, yerleşim biçiminin sobaya yönelik planlanması gerekmektedir. Fakat bu çalışmada ele alınan klasik okul tiplerinde, öğrenci ve öğretmenlerin dersin kapsamına göre birlikte alacakları kararla bir oturma düzenini belirlenmelidir. Anket çalışmasında da öğrencilerin farklı oturma planlarını tercih etmeleri göz önüne alındığında, bu okulda olduğu gibi tüm eğitim yapılarında dersliklerin farklı oturma planlarına olanak sağlayacak şekil ve ölçülerde planlanması gerekmektedir.

Dersliklerin tamamı 30 öğrenci üzerinden planlanmıştır ve bu doğrultuda tüm şube dersliklerinde her bir öğrenci için ayrı ayrı dolap bulunmaktadır. Öğrencilerle yapılan görüşmelerde dolaplar öğrenciler tarafından güvenli bulunurken hacim olarak yetersiz ve kullanım açısından da çok kullanışlı olmadığı ifade edilmiştir. Bu bakımdan dolapların zeminden 30 35cm yukarıdan başlatılması, hacminin artırılması ve dolap içlerinin raflı olması, dolapların öğrenciler tarafından daha rahat kullanılmasını sağlayacaktır.

Kılavuza göre laboratuvar dersliklerinin zemin katta planlanması önerilmiştir. Ayrıca laboratuvarların dışarıya özel olarak açılan acil çıkışlarının olması ve laboratuvar dersliğiyle bağlantılı hazırlık odası tasarlanması gerekmektedir. Laboratuvar dersliği zemin katta olması dışında diğer iki faktöre sahip değildir. Bu nedenle herhangi bir tehlike durumunda laboratuvar ortamı öğrenciler açısından gerekli olan güvenlik şartlarını sağlayamamaktadır. Araç gereç dolapları da

korunaklı olmadığından, öğrenciler açısından tehlike arz etmektedir. Laboratuvar derslikleri ile ilgili öğrencilerle yapılan görüşmelerde, dersliğin dolaşım alanı bakımından çok dar olduğu ve öğretmeni izleme alanlarının bulunmadığı görüşleri alınmıştır. Bu bilgiler ışığında fen laboratuvarı dersliğinin teknik standartlara göre eksiksiz planlanması gerekmektedir.

Okul kütüphaneleri zemin katta, sessiz bir alanda, bilgisayar düzenekli ve internet destekli olması gerekirken, çalışmanın yapıldığı okulda kütüphane okulun 2. katında 4. sınıfların derslikleri ile iç içe konumdadır. Ayrıca bilgisayar ve internet destekli olmayıp, kitaplıklar, masa ve sandalyelerden ibaret olarak donatılmıştır. Kütüphane dersliği, sınıf öğretmenleri kontrolünde açılmakta olup her daim öğrencilerin kullanımına açık değildir. Gerekli donanımına sahip olmaması bakımından kütüphanenin, okulun eksik birimlerinden biri olduğu tespit edilmiştir.

Tercihen okulun zemin katında çözümlenmesi önerilen bir diğer alan ise çok amaçlı salondur. Bazı okullarda seyyar oturma alanları ile gerektiğinde spor salonu olarak kullanılabileceği belirtilen çok amaçlı salon, söz konusu okulda sadece konferans ve gösteri gibi etkinliklerde kullanılırken, konum olarak da çatı katında çözümlenmiştir. Tüm okullar için zorunlu olarak planlanması gereken beden eğitimi salonu ise çalışmanın yapıldığı okulda mevcut değildir. Çalışmanın yapıldığı okulun zemin katındaki atıl alanların değerlendirilip bir spor salonu haline getirilmesi, hem eğitimin yapılarının gerekliliklerini hem de eğitimin kalitesini artırmayı sağlayacaktır.

Bina girişlerinde, fiziksel engelli öğrenciler için asansör yapılması gerekmektedir. Okul girişinde bulunan engelli rampası fiziksel engelli öğrencilerin ana girişten okula girişini kolaylaştırmaktadır. Fakat bu okulda asansörün tüm katlar arasında kullanılabilir olmaması fiziksel engelli öğrencilerin okul içi hareketleri açısından sorun teşkil etmektedir. -1.katta asansör kapısı anaokulu sınırları içerisinde kaldığından asansör kapısı koridora açılamamaktadır ve asansörün çatı katına kadar çıkışı sağlanmamıştır. Bu planlama eksiklerinin ötesinde asansör aktif/çalışır durumda değildir. Tüm eğitim yapılarında, her öğrenci gibi engelli öğrencilerin de o eğitim kurumundan faydalanabilmesi gerektiği gerçeğini atlamadan projeler ortaya konulması gerekmektedir.

Kılavuza göre çift tarafında derslik bulunan koridorların en az 3m genişliğinde olması gerekmektedir. Çalışmanın yapıldığı okulda koridor genişlikleri 3m olması ile ihtiyacı karşılamaktadır.

Eğitim yapıları içerisinde en az iki tane, bodrum kata kadar indirilmesi gereken merdivenler; basamak yükseklik ve genişlik değerleri, okulun öğrenci sayısına göre belirlenmesi gereken merdiven kol genişliği, emniyet tedbirleri, korkuluk ve küpeşte değerleri bakımından çalışmanın yapıldığı okul standartlarla örtüşmemektedir.

Eğitim yapılarının öğrenciler açısından en tehlikeli alanlarından birisi de ıslak hacimlerdir. Çalışmanın yapıldığı okulda kız ve erkek tuvaletleri belirlenen standartları sağlayamadığı ve yapılan incelemelerde okulun ıslak hacimleri en çok problemin bir arada bulunduğu birimler olarak tespit edilmiştir. Eğitim yapılarında sağlıklı ve özgüvenli bireylerin yetişmesinde önemli bir faktör olan tuvaletlerin, tüm gereksinimleri ile eksiksiz bir biçimde tasarlanması gerekmektedir. Okulun genelinde zemin ve aydınlatma tercihleri doğru çözümlenirken ıslak hacim olan tuvaletlerde kaymayı önleyici, uygun bir döşeme malzemesi seçilmedi. Bu sayede kayıp düşmeye karşı karşılaşılabilecek tehlikeler en aza indirgenmiş olacaktır.

Okul girişindeki ve iç alanlardaki tüm kapılar engelli öğrencilerin de rahat kullanabileceği şekilde yapılmıştır. Fakat derslik kapıları üzerinde, öğrenci ve yetişkinlerin görüş açısını sağlayacak yükseklikte cam boşluğu bırakılması gerektiği yönündeki şartlar sağlanmamış, tüm kapılar cam boşluğu bırakılmadan planlanmıştır. Anket çalışmasından elde edilen sonuçlar da göz önünde bulundurulduğunda, derslik kapılarının dersliğin içine bakan kısmının tek renk, koridora bakan kısmının ise resimli planlanması ve standartlar gereği camlı kapılar yapılması eğitim yapıları için doğru tercihlerden biri olacaktır. Eğitim yapıları içerisindeki bütün ağır mobilyaların özellikle depremde devrilme riskine karşı duvarlara sabitlenmesi gerekmektedir. Fakat okul genelinde yapılan incelemede, fen laboratuvarındaki birkaç dolap ve kütüphanedeki dolaplar dışında hiçbir mobilya duvara sabitlenmemiştir. Öğrencilerin sürekli hareket ettiği bir mekan olması da göz önünde bulundurulduğunda eğitim yapılarında hareketli tüm donatıların her türlü riske karşı duvara sabitlenmesi gerekmektedir.

BULUNMASI GEREKENLER	ASGARİ STANDARTLAR	MAREŞAL FEVZİ ÇAKMAK PAKMAYA İLKOKULU
DERSLİKLER	KONUM	✓
	ALAN GENİŞLİĞİ	✓
	DONATILAR	✓
	KAPILAR	×
	PENCERELER	✓
	DÖŞEMELER	✓
	DUVARLAR	✓
	TAVANLAR	✓
	YETERLİ GÜN IŞIĞI	✓
LABORATUVAR	KONUM	×
	ALAN GENİŞLİĞİ	×
	DONATILAR	×
	KAPILAR	×
	PENCERELER	×
	DÖŞEMELER	✓
	DUVARLAR	×
	TAVANLAR	✓
	HAZIRLIK ODASI	×
	YETERLİ GÜN IŞIĞI	×
	HAVALANDIRMA SİSTEMİ	×
	ANTI-ŞOK DUŞ TESİSATI	×
KÜTÜPHANE	KONUM	×
	ALAN GENİŞLİĞİ	✓
	DONATILAR	×
	KAPILAR	×
	PENCERELER	✓
	DÖŞEMELER	✓
	DUVARLAR	✓
	TAVANLAR	✓
	YETERLİ GÜN IŞIĞI	✓
	BİLGİSAYAR DÜZENELİ	×

Tablo 27. Mareşal Fevzi Çakmak Pakmaya İlkokulu Birimlerinin Asgari Tasarım Standartları Kılavuzuna Uygunluk Durumu 1

BULUNMASI GEREKENLER	ASGARİ STANDARTLAR	MAREŞAL FEVZİ ÇAKMAK PAKMAYA İLKOKULU
ÇOK AMAÇLI SALON	KONUM	×
	ALAN GENİŞLİĞİ	✓
	DONATILAR	×
	KAPILAR	×
	PENCERELER	×
	DÖŞEMELER	✓
	DUVARLAR	✓
	TAVANLAR	✓
	YETERLİ GÜN IŞIĞI	×
	SAHNE VE SAHNE ARKASI	✓
	TEKNİK ALT YAPI	×
YEMEKHANE KANTİN	KONUM	✓
	ALAN GENİŞLİĞİ	×
	DONATILAR	×
	KAPILAR	×
	PENCERELER	×
	DÖŞEMELER	✓
	DUVARLAR	✓
	TAVANLAR	✓
	FUAYE	×
	YETERLİ GÜN IŞIĞI	✓
	4-6 KİŞİLİK OTURMA BİRİMLERİ	×
GİRİŞ HOLLERİ	ALAN GENİŞLİĞİ	×
	DONATILAR	×
	VELİ BEKLEME BÖLÜMÜ	×
	KAPILAR	✓
	PENCERELER	✓
	DÖŞEMELER	✓
	DUVARLAR	✓
	TAVANLAR	✓
	YETERLİ GÜN IŞIĞI	✓

Tablo 28. Mareşal Fevzi Çakmak Pakmaya İlkokulu Birimlerinin Asgari Tasarım Standartları Kılavuzuna Uygunluk Durumu 2

BULUNMASI GEREKENLER	ASGARİ STANDARTLAR	MAREŞAL FEVZİ ÇAKMAK PAKMAYA İLKOKULU
ISLAK HACİMLER	KONUM	✓
	ALAN GENİŞLİĞİ	×
	YETERLİ SAYIDA WC	×
	KAPILAR	×
	PENCERELER	✓
	DÖŞEMELER	✓
	DUVARLAR	✓
	TAVANLAR	✓
	YETERLİ GÜN IŞIĞI	✓
	WC KABİN GENİŞLİKLERİ	×
	VİTRİFİYE ÖZELLİKLERİ	×
	ENGELLİ ÖĞRENCİ TUVALETİ	×
KORİDOR	ALAN GENİŞLİĞİ	✓
	DONATILAR	×
	KAPILAR	×
	PENCERELER	✓
	DÖŞEMELER	✓
	DUVARLAR	✓
	TAVANLAR	✓
	YETERLİ GÜN IŞIĞI	✓
MERDİVEN	KONUM	✓
	ALAN GENİŞLİĞİ	✓
	PENCERELER	✓
	DÖŞEMELER	✓
	DUVARLAR	✓
	YETERLİ GÜN IŞIĞI	✓
	KORKULUKLAR	×
	FZİKSEL ENGELLİ ASANSÖR	×
YANGIN MERDİVENİ	KONUM	×
	ZEMİN KAT TAHLİYE ÇIKIŞI	×
	ÇATI – ZEMİN KAT ARASI	×

Tablo 29. Mareşal Fevzi Çakmak Pakmaya İlkokulu Birimlerinin Asgari Tasarım Standartları Kılavuzuna Uygunluk Durumu 3

Eğitim Yapıları Asgari Tasarım Standartları Kılavuzunda ilkokul yapıları içerisinde olması gereken birimler ayrı ayrı belirtilmiştir. Bu birimlerden sığınak, etkinlik odası, veli bekleme odası, personel ve öğretmen tuvaletleri, müzik ve görsel sanatlar derslikleri çalışmanın yapıldığı okulun mimari yapısı içerisinde çözümlenmemiş birimlerdir. Kaliteli eğitim ve sağlıklı bir gelişim için eğitim yapılarında tüm birimlerin, önerilen standartlara göre yerine getirilmesi gerekmektedir. Ayrıca eğitim yapılarının ana kullanıcısı olan öğrencilerin bu yöndeki talepleri mutlaka değerlendirilmelidir.

Eğitim binalarının iç mekan tasarımları yapılırken yukarıda paragraflar halinde belirtilen bütün faktörler göz önünde bulundurulmalıdır. Milli Eğitim Bakanlığının daha sağlıklı ve kaliteli bireyler yetişmesinde önemli bir faktör olacağı düşüncesiyle yayınladığı kılavuz, hiçbir detayı atlanmadan uygulanmalı, çocuklarda mekan algısını etkileyen tüm unsurlar eğitim ve öğretimin yararına olacak biçimde düzenlenmelidir.

KAYNAKÇA

- Akarsu, Füsün., **Piaget’ye Göre Çocukta Mekan Kavramının Gelişimi**, Mimarlık 207, 1984.
- Akgün, S., **5. Sınıf Görsel Sanatlar Dersinde Öğrencilerin Renk Bilgisi Konusunun Öğrenimi İle İlgili Başarılarında, Tutumlarında Ve Serbest Çalışmalarındaki Renk Seçimlerinde Cinsiyet Ve Okul Değişkenlerinin Etkisi**, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Dicle Üniversitesi, 2015.
- Akyüz, Y. **Türk Eğitim Tarihi**, 13. Baskı, Pegem Akademi, Ankara, 2008.
- Alkan C., **Eğitim Ortamları**, Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları, 85. Sayı, Ankara, 1979.
- Alkan C., **Eğitim Teknolojisi ve Öğretmen Eğitimi**, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi 1, Ankara. 1982.
- Alkan C., **Eğitim Ergonomisi**, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, Cilt16. Sayı:1, Ankara, 1983.
- Arnheim, R., **Art and Visual Perception, United States of America**, 1974.
- Atabay, S. **Mekan ve Mimarinin Eğitimde Başarıya Etkisi**, Vitra Çağdaş Mimarlık Dizisi 3: Eğitim Yapıları, sf:36-46, <https://tedmem.org/mem-notlari/gorus/me kan-ve-mimarinin-egitimde-basariya-etkisi> (erişim tarihi: 06/17/2018)
- Aydınlı, S., **Mekansal Değerlendirmede Algısal Yargılara Dayalı Bir Model**, Yayınlanmış Doktora Tezi, İ.T.Ü. Mimarlık Fakültesi, 1986.
- Aydınlı, S., **Mimarlıkta Görsel Analiz**, 1. Baskı, İstanbul Teknik Üniversitesi Matbaası, İstanbul, 1992.

Aytem, N. M. **Mimari Mekanda Renk, Form ve Doku Değişkenlerinin Algılanması**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, 2005.

Bakanlar Kurulu, **İlköğretim ve Eğitim Kanını İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun**, Resmi Gazete, (30.03.2012 tarih ve 6287 Sayılı Kanun), 11.04.2012.

Ciravoğlu A., **Ana ve İlköğretim Okulları: Çocuk Mekanlarını Tasarlamak**, Mimarist 2004/1.

Çanakçıoğlu, N.G., **Çocukta Mekan Algısının Gelişimi ve Mekansal İmge Zenginliği Bakımından Malzemenin Önemi**, Mimarlıkta Malzeme, Sayı:22, 2012.

Çukur, D., Delice, E.G., **Erken Çocukluk Döneminde Görsel Algı Gelişimine Uygun Mekan Tasarımı**, Aile ve Toplum, 12. Cilt, 7. Sayı, 2011.

Doruk, B., **Mimari Tasarıma Giriş Programı Üzerine Bir Araştırma**, Doçentlik Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, 1973.

Erkan, N., **Ergonomi Verimlilik, Sağlık ve Güvenlik İçin İnsan Faktörü Mühendisliği**, Milli Prodüktivite Merkezi Yayınları: 373, Ankara, 1996.

Erkan. N., **Ergonomi**, Mpm Yayınları, No:373, Ankara, 1998.

Filli Boya, **Renk Etkisi**, <http://renketkisi.com/renklerin-cocuklar-uzerindeki-etkileri.html> (erişim tarihi: 10/12/2017)

Göka, Ş., **İnsan ve Mekan**, (1. Baskı), Pınar Yayınları, İstanbul, 2001.

Gurbetoğlu, A., **Eğitim Ortamının Fiziksel Özellikleri**, <https://docplayer.biz.tr/11666081-Sinif-yonetimi-3-egitim-ortaminin-fiziksel-ozellikleri.html>, 2015. (erişim tarihi: 24/09/2018)

- Güller, E., **Sağlık Yapılarında Renk Olgusunun Özel Dal Hastaneleri Hasta Yatak Odası Örneklerinde Araştırılması**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, 2007.
- Güller, E., **Zihinsel Engelli Çocuğun Eğitiminde Rehabilitasyon Mekanlarındaki Rengin Etkisi**, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, 2014.
- Gür, Ş.Ö., **Mekan Örgütlenmesi**, Birsen Yayınevi, İstanbul, 1996.
- Gür Ş.Ö., Zorlu T., **Çocuk Mekanları**, 1. Baskı, Yem Yayınları, İstanbul, 2002.
- Helvacıoğlu, E., **Color Contribution to Children's Wayfinding in School Environments**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bilkent Üniversitesi, İstanbul, 20017.
- İnanç, B.Y., Bilgin, M., Atıcı, M.K., **Gelişim Psikolojisi 1: Çocuk ve Ergen Gelişimi**, Pegem Yayıncılık, Ankara, 2007.
- Kıldan O., Ahi B., **Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Fiziksel Mekanlar**, Pegem Yayınları, Ankara, 2014.
- Koç, B., **Çocuklar İçin Tasarlanan Mekanlarda Bilişsel Sınırlar**, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, 2012.
- Kurt Ö., **İlkokul Mekanlarının Çocuk Gelişimi ve Mekan Algısına Etkilerinin Değerlendirilmesi**, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi, 2016.
- Küçükahmet L., **Sınıf Yönetimi**, Korkmaz A., Sınıf Organizasyonu, Nobel Yayıncılık, Ankara, 2003.
- Manav, B., **Hacimde Bir Tasarım Parametresi Olarak Renk**, Sanat ve Tasarım Dergisi, Cilt No:1. Sayı No: 8., sf96, <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/sanativetasarim/article/viewFile/5000136973/5000125922>, (erişim Tarihi: 24/02/2018)

Manav, B. **Renk Anlam Mekan İlişkisi**, TheTurkish Online Journal of Design, Art and Communication, Cilt No:5. Sayı No:3., sf:25-26.
http://www.tojdac.org/tojdac/VOLUME5-ISSUE3_files/tojdac_v05i303.pdf, (erişim tarihi: 30/03/2018)

Mareşal Fevzi Çakmak Pakmaya İlkokulu,
<http://sislimaresalfevzi.meb.k12.tr/tema/index.php> (erişim tarihi: 14/05/2018).

Martel, C. D., **Ben Enerjiyim**, Arion Yayınları, İstanbul, 1995.

Memiş, H. Ö., **Renk Algısının Algısal Organizasyonunun Bireysel Farklılıklar Metodu İle Değerlendirilmesi Ve Renk Algısında Cinsiyet Farklılıkları**, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, 2007.

Milli Eğitim Bakanlığı, **222 Sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu**, 12.01.1961 Tarih ve 10705 Sayılı Resmi Gazete, 1961.

Oktay A., Unutkan Ö.P., **Okul Öncesi Eğitimde Güncel Konular**, Morpa Kültür Yayınları, İstanbul, 2005.

Özsavaş, N., **Renk: Bir Değerlendirme Ölçütü Olarak İç Mekan Tasarımındaki Önemi ve Bir Ders İçeriği Önerisi**, Sanatta Yeterlilik Tezi, Anadolu Üniversitesi, 2015.

Özservet, Y.Ç., 16-17 Nisan 2015, **Kentli Çocukların Hayali Sokakları: Beyoğlu Sütlüce-Örnektepe Bölgesi**, 1. Günümüz Kentinde Sorunlar, Uluslararası Kent Araştırmaları Kongresi, Anadolu Üniversitesi, 2015.

Öztürk, Ö., **Ev Kavramı ve Çocuklarda Konut Çevresinin Algılanması**, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, 2009.

Öztürk, Ö., **Çocuğun Gelişim Dönemleri**, Kök Yayınları, Ankara, 2009.

- Parlakıyıldız İ. S., **İlkokul Mekanlarında Tasarım Bileşeni Olarak Renk Olgusunun Etkileri**, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, 2017.
- Roth, L. M., **Mimarlığın Öyküsü** (3. Basım), Kabalcı Yayınevi, İstanbul, 2006.
- Sabancı, A., **Ergonomi**, Baki Kitapevi, Adana, 1999.
- Samnezhadi S., **Montessori Eğitim Modelinin Tasarıma Etkisinin İhsan Doğramacı Uygulama Anaokulu Örneğinde İncelenmesi**, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, 2018.
- Sivri, H., **Fiziksel ve Mekansal Çevrenin Çocuk Davranışına ve Gelişimine Etkileri, Çocuk İçin Oluşturulacak Çevrelerde Tasarım Verilerinin Saptanması**, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, 1993.
- Sönmez, V., **Öğretmenlik Mesleğine Giriş**. Anı Yayıncılık, Ankara, 2003.
- Sumeli F., **Karşılaştırmalı Bir Çalışma: İstanbul İl Merkezinde Bulunan Üniversitelere Ve Milli Eğitim Bakanlığı'na Bağlı Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Fiziksel Ortamların İncelenmesi**, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Okan Üniversitesi, 2015.
- T.C. Milli Eğitim Bakanlığı İnşaat ve Emlak Dairesi Başkanlığı, **2015 Eğitim Yapıları Asgari Tasarım Standartları Kılavuzu**, 2015, http://iedb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2015_08/17032245_2015asgaritasarmkavuzu.pdf, (erişim tarihi: 08/12/2017).
- Ünal, S., **Eğitim Örgütlerinde Toplam Kalite Yönetimi Öğeleri ve Uygulamalarda Karşılaşılan Engeller**, file:///C:/Users/user/Downloads/5000050899-5000068763-1-PB.pdf, 19.03.2018
- Yurtyapan, H., **Eğitim Kurumlarında Ergonomik Düzenlemeler ve Çocuklar İçin Ergonomi**, http://www.vizyon21y.com/documan/Egitim_Ogretim/Egitim/Egitim_Teknolojisi/Egitim_Kurumlarinda_Ergonomik_Duzenlemeler_ve_Cocuklar_icin_Ergonomik_.pdf Erişim tarihi: 20/7/2018)

ÖZGEÇMİŞ

20 Eylül 1986 tarihi, İstanbul İli Şişli ilçesi doğumluyum. İlkokulu aynı ilçede, orta ve lise eğitimini Beşiktaş ilçesinde tamamladıktan sonra, Yıldız Teknik Üniversitesi, Sanat Tasarım Fakültesi, Sanat Yönetimi Anabilim Dalına kaydoldum. Bu bölümden 2012 yılında mezun olduktan sonra, 2014 yılında Beykent Üniversitesi, İç Mimarlık Anabilim Dalında yüksek lisans eğitimine başladım.

Aday: Tuğba Çolak